من كتب الفقير عبد القادر بن محمد امين
عليهما رحمة رب العالمين
آمين

قوجی بیك مرحومك تالیف ایدوب ظل یزدان حمایهٔ اهل ایمان مرحوم ومغفور له سلطان مرادخان علیه الرحمة والرضوان حضرتلرینه ویرب بونکله وافر عمل ایلدی

بسم الله الرحمن الرحیم

درر تابندهٔ خدای متعال زیور افزای تاج دیباجهٔ مقال وغرر صلواة بهترین
رسل کرام جبهه پیرای سرنامهٔ مسکی الختام قلندقدن صکره سدهٔ سنیهٔ دولت
پناه پادشاهی وعتبهٔ علیهٔ معدلت دستگاه شهنشاهی یه عرض حال بندهٔ ناتوان
بودرکه نیچه زماندرکه دور زمانده بلند ایوان سلطنت علیه دامت محفوفة
بالعنایات الی آخر الزمان غمخوار وخیرخواهلری اولان علماء اخیار وکمربستهٔ
اطاعت اولوب نظردن ساقط اولان امکدار قوللریله احوال عالمك بوکونه
تغییر پذیر وشور وشر وفتنه وفسادك بیوندیغی تقریرا اولنمسنك اسباب
وعلتن ملاحظه ایدوب سمع همایون شهریاری یه ایصاله فرصت جو ایدك بحمد الله
الملك المتعال رای جهان آرای انتظام تمنای شهریاری وفکر ساطع النور فیض
بخشای خداوندگاری قلع اساس ظلم وفساد وبسط بساط عدل وداد طرفنه
مصروف بیوردیغی معلوم عامهٔ عالمیان اولمغله هرکس متاع فکر واندیشه سن
جناب آسمان قباب پادشاهی یه عرضه مبادرت قلدقلرندن بو عبد فقیر دخی
بر رقعهٔ سداد عنوانی سدهٔ دولت پناه شهریاری یه عرض وانهایه مسارعت ادرم
که باعث اختلال عالم وسبب تغیر احوال بنی آدم نه ایدیکی وبعنایة الله نه وجهله

خلاص بولورلری اولدیغی مجملا معلوم همایون پادشاهی اولوب آنا فآنا آثار جمیلهٔ
شاهانه ظهوره کلمك اولا معلوم همایون اولا که باعث انتظام ملك وملت وسبب
استحکام قواعد دین ودولت حبل المتین شرع محمدیه تشبث در بعده ودایع
رب العالمین رعایا وبرایا احواللریله تقید وعلمیله عامل اولان علماء دین وطریق غزاده
بذل جان ایدن غزاة ومجاهدین حقلرنده عنایت علیهٔ شاهانه ظهوره کلوب هر
صنفك احباسنه رعایتلر واشرارینه حقارتلر صدور ایدوب وقوانین سلاطین ماضیه
نور الله فی جنات عالیه که هر امرده دستور العمل اولوب آنلرك سیرت
حمیده وطور پسندیده لریله حرکت بیورلمق مأمولدر که کارگاه سلطنت علیه فوق
الحد نظام وانتظام بولوب گلشن دولت واقبال کالاول تر وتازه اوله هر امره که
قصد اولنه بفضل الله درجهٔ حصوله موصول اوله باقی فرمان پادشاه کشورستان
حضرتلرینکدر احوال سلاطین عظام عثمانیان اسکنهم الله فی اعلی
غرف الجنان واحوال وزرا واهل دیوان واحوال ندما ومقربان بیانندهدر
سعادتلو وشوکتلو پادشاه دین پناه حضرتلرینك ضمیر منیر بی اشتباهلرینه
نهان اولمیه که اجداد عظام سعادت انجاملری اولان سلاطین ماضیه سلطان سلیمان
غازی یه کلنجه بالذات دیوان همایون معدلت مقرونه حاضر اولوب احوال مملکت
وامور ملك وملت ورعایا وبرایا وخزائن واموال وسایر کلی وجزئی احوال ایله
تقید تام بیورورلردی بعدهم سلطان سلیمان خان اسکنه الله فی اعلی غرف الجنان کرچه

بالذات دیوانه حاضر اولمزلردی لکن عهد سلطنت علیه لرنده واقع اولان غزوات
همایونک بعضنه بالذات توجه بیورمغله اثناء طریق سعادت رفیقده بنجه
احوال وامورده اطلاع بیوردب و زمان استراحتلرنده محروسهٔ قسطنطنیه ده مسند
نشین اورنک شاهی و بالا نشین تخت همایون پادشاهی اولدقجه وراء قفسدن امور
دیوانیه یه القاء سمع همایون بیوردب بو جهتدن دخی بنجه احواله واقف اولمشلردی وتدبیر
امور مملکته فرط اشتغالدن طبع همایونلرینه فی الجمله فتور کلسه نمونهٔ جنک پیکار
اولان صید وشکار ایله کاه ادرنه وکاه یانبولی شکارکاهلرنده کشت وکذار ایدوب
هر مظلوم بی واسطه عرض حال ایتمکله بو یوندن دخی بنجه احواله اطلاع بیورمشلردی
امور مملکت ایله بو وجهیله تقیدلری کمالده ایدی اولمغله زمان میمنت نشانلرنده ممالک
محروسهٔ اسلامیه معمور وآبادان اولوب صحن جهان پرامن وامان ایدی وندما ومقربان
اوایل سلطنت علیه مراد خانی یه کلنجه امور دیده وکاردان صاحب رای وخیراندیش
برآلای عقلا کمسنه لر ایدی شمس پاشا وجلال بک وفرهاد اغا کبی عطایای وافرهٔ
سلطانیه قناعت ایدوب کرک ندما ومقربان کرک ایچ وطشره خلقندن معیندین
کاینا من کان امور دولت علیه یه قطعا مداخله ایتمزلردی اول تاریخده مسند نشین
وزارت عظمی وزیر مرحوم محمد پاشا امورنده مستقل اولوب وزیر روشن
ضمیر اولمغله کارکاه سلطنتی اون بش ییل بلا مشارک جریب رای سدید جهان
آراسیله نظام بخش روی زمین اولمشیدی وزارت عظمی برمنصب جلیلدر محتلنه

مصادف

مصادف اولدقده صکره بی وجه عزل اولنمایوب بنجه ییللر مسند صدارتده برقرار
وامورنده مستقل کرکدر وندما ومصاحبان حضور همایونده احوال وزرا وعلمادن
بحث ایتمکه رخصت همایونلری اولمزدی حتی عهد محمد پاشای مشار الیه ده وجلال بکده
خطاء حضور پادشاهیده پاشای مشار الیهی تحقیقه متعلق بعض ناشایسته اقوال صدور
ایتمکله رتبهٔ قرب شهریاریدن ابعاد ومدینهٔ قسطنطنیه دن اخراج اولوبده العمر
داخل حضور همایون اولمدی وسلاطین سلف زمان شریفلرنده وزرای عظام وبکلر
بکیلر وسنجاق بکلری واوزنکی اغالرینک خدمتلرنده اولنلر عموما عبد مشترالری
اولوب پادشاه عالمپناه دیرلکنه متصرف برفرد قابولرنده اولمزدی رعایا قسمندن
واهل سوقدن علوفه لی خدمتکار دخی المزلردی ایکی جهتدن خرده مؤدی اولدیغیچون
برنیسی بوکه رسوم رعیت ویرن رعایا واولاد رعایا خدمت وزرا ووکلاده اولیجاق
رسوم رعیت ویرمدن قالوب خزانهٔ عامرهٔ پادشاهی یه و زعامت وتیمار اربابنه ضرر مترتب
اولور برنیسی دخی بوکه رعایا که اته بنوب قلیج قوشانمغه معتاد اوله اول لذتدن دمادم
جایکیر اولوب تکرار رعیت اولامز وعسکری دخی اولمغه یرامز بالاخره کروه کروه
اشقیایه ملحق اولوب بنجه فتنه وفساده باعث اولور ولایت اناطولیده مقدما ظهور
ایدن جلالی اشقیاسنک اکثر جند ولشکری بو مقوله لر ایدی اول جهتدن وزرای سلف
بو مقوله لردن کلی احتراز ایدوب عبد مشتری استخدام ایدرلردی وپادشاه قوللرکی قطعا
قوللنمزلردی وکندیلرینه توابع ایتمزلردی ومقدما بکلک وبکلربکیلک وسایر مناصب

پادشاهی کاردیده و امکدار مستقیم و دیندار کمسنه‌لره توجیه اولنوب مقابله‌ده بش
آقچه و بر حبه رشوت و جایزه آلنمازدی و جرم و گناهی اولمایانجه بر فرده عزل اولنمزدی
علی الخصوص سنجاق بکلری و بکلربکیلر یکرمیشر اوتوزر ییل منصبلرنده برقرار اولورلردی
اول جهتدن دولت پادشاهیده قوت و قدرتلری کمالنده اولوب سفر همایون واقع اولدقچه
هر بری بیشر آلتیشر بیک بلکه بیک مرتب و مکمل مرد جنک‌آور مخصوص جبه‌لولر ایله عزم سفر
ظفر رهبر اولوب اعدای همایون پادشاهیده نیجه ایلکلر و مردانه‌لکلر ایدرلردی اطراف
ممالک اسلامیه‌دن بر کوشه‌ده دشمن پیدا اولسه دخی جزئی سنده دولت پناهه
کلمدین کلنی دولتلری و اصل دیوان همایون اولورردی حتی جمله‌دن بری سلطان بایزید خان ولی
عهد دولت علیه‌لرنده حضرات حاکمی کبی عظیم دشمن بدخواه لشکر فراوان کمراه ایله
سرحد ممالک اسلامیه‌یه هجوم ایدوب کلورکن تاریخ مرقومده بوسنه دخی سنجاق ایکن
والیسی اولان یعقوب بیک نام مرد دلاور فی الحال ایریشوب کلدی و لاده لشکر غوایت
رهبر شکست ویروب کندوینک شیر بی سامان عرصه‌دن مکاهده غلطان ایلمش ایکن
ابو المغازی سلطان سلیمان خان غازی عصر شریفنده دخی دوبروجه مملکتنده روزنه‌جه
مصطفی نام برجلالی ظاهر اولوب اوتوز قرق بیک اشقیا جمع ایدوب قری و قصبانجه
غارت و خسارت اولنده ایکی اول تاریخده میس لوا دبند اولان احمد بیک نام مرد
دلاور فی الحال ایریشوب حقلرندن کلدی و سلطان سلیم ثانی علیه الفیض الربانی عصر
شریفنده عصات کفره‌دن اسبانیه ونک طونتماسی طونتمای همایونه شکست ویروب

بعده طمشوار پارچه جکدرده عدد غز ایله آیا موره قلعه‌سن محاصره ایتدکده یاینده
بیکی غازی عطومرخان اوغلی مصطفی بیک نام غازی سرباز ایریشوب طونتمای
کفاری تار و مار و اکثر لشکرین طعمهٔ شمشیر آبدار ایدوب قلعه‌یی لرندن تخلیص ایلدی و سلطان
مراد خان صب علیه سبحان الغفران حضرتلرینک زمان دولتلرنده قراق عاق برنیجه
مملکت خسارتنه اتفاق ایدوب آق کرمان اوزرینه کلورکن ینه مشار الیه مصطفی بیک
ایریشوب جمله‌سن طعمهٔ ضرغام بلا ایلدی بونلرک امثالی امراد نصد ور ایدن آثار لکلر
و مردانه‌لکلر حددن بیرون و قیاسدن افزون در هر بری زمانلرنده نیجه فتوحات
ایدوب مال غنایم بی‌شمار ایله جامعلر و مدرسه‌لر بنا ایدوب شوکت اسلام و رونق دین
کوندن کونه زیاده اولمده ایدی و سلاطین سلف زمان شریفلرنده درکاه عالی قپوجی
باشیلری و متفرقه‌لری و بکلربکیلکه لایق وار زانی خیرخواه دودمان عثمانی
روزکار دیده صاحب رای و کارآزموده کمسنه‌لر ایدی و کتاب دیوان عالیشان
صاحب قلم و اهل رقم قانون شناس و ممالک ملوک اطرافه نامه یازمغه قادر کمسنه‌لر ایدی
و دفتر خاقانی و مالیه کاتبلری اهل وقوف و استقامت صاحب شعور و صداقت
اولنلر ایدی و درکاه عالی چاوشلری امور دیده و مصلحت کذار و هر زمرنک صنفی
اولوب زیاده و نقصان قبول اتمزدی و بیک بش تاریخنه کلنجه طوایف خرده‌ورده
کدکلو اولمایوب جمله‌سی سفر همایونه مأمورلر ایدی و درکاه معلا قپوجی باشیلری
دفتر اجماللری آرپه لقلری اون طقوز بیک طقوز یوز طقسان طقوز آقچه وار ایدی

ازدیاد بولوب برانجه دخی زیاده اولمزدی و زعامت وتیمار نام ایله کمسنه یه
آربه لق ویرلمزدی وباشمقلق تعیینی لازم کلسه خواص همایوندن قریه لردن
اوزطقوز بیک طقوزیوز طقسان طقوز اقچه وارنجه تعیین اولنوب زیاده
اولمزدی وقدیمی تیمار وزعامت کمسنه یه خاص وباشمقلق اولمزدی ودلیلر
وچوجقلر وسایر ندماء پادشاهی کیملر اولورسه علوفه لو اولوب زعامت وتیمار آنلره د
ممنوع ایدی وحرم محترم همایونه آرناود وبوسنه دوشورمه سی وسرحد بکلری وبکلر
بکلری بیشکش کوندردکی اوغلانلر ومتفرقا اولانلرک عبد مملوکلری التون هر بری
حرم همایون پادشاهیده ینجه مدت خدمت ایدوب تمام مرتبه قابل اولدقدن صکره
طشره چقوب آداب وارکاندن خارج بر وضع اتمزلردی ونسق ونظام بویله قلریدی دولت
علیه وپادشاه اوغورینه بذل جان سپر ایدرلردی سلاطین سالفه زمان
شریفلرینده حال بویله ایدی باقی فرمان سعادتلو وشوکتلو پادشاه عالیجاه حضرتلرینکدر

مقدما ارباب زعامت وتیمارک وفرقه وکرتی وقوتی وقدرتی وانلر
یوزندن نه قدر خدمات همایون کورلدکی ونه مرتبه پاک ومضبوط عامل
عسکر اولدوغی بیان ذکر وعیان قلنور سعادتلو وشوکتلو پادشاه
کشورکشا حضرتلرینک مرآت طبع مجلالرینه خفی اولمیه که سلاطین سالفه
عظام اعلی الله درجاتهم فی دار السلام بونجه غزوات جلیله وفتوحات جمیله ایدوب
زمان میمنت نشانلرنده طرف شمشیر آبدار ایران وتوران وترک وتاتار وهندی

وکفار

وکفار خاکساری مملکتلرینه ایریشوب مصرع طاقت پنجهٔ شیران نبود روبه را
مضمونی اوزره اعدای دین دولتدن کمسنه مقابله یه قادر اولمیوب کلبانک محمدی ایله
ربع مسکونی طولوب وهر ممالکک پادشاهی مطیع وفرمان بردار اولوب سمعاً وطاعةً
دیدکلری بونجه قلاع وممالکی فتح ایدوب صیت وصدای عالم آرالری دنیایه ولوله
صالدوغی زعما وارباب تیمار ظاهرینده اولوب ملوک اطرافدن باج وخراج المشلر ایدی
فی نفس الامر دین ودولت اوغورینه جان وباش ویرن کریدر وهمتا سربازان وسرافرازان
مطیع ومنقاد اولطایفه ایدی وانلر مکمل ایکن واقع اولان غزوات مسافرده قاپو
قوللرینه اصلا احتیاج اولمزدی خیرخواه دولت پاک ومضبوط بر طایفه ایدی
وانلرک بر فردی اجنبی اولمیوب جمله سی اوجاق واوجاق زاده لر اباً عن جد پادشاه
دیرلکنه متصرف کمسنه لر ایدی حتی ارباب تیماره اجنبی دخول ایتمسون دیو ابتدا ادن
تیمار امری بر فرده ویرمزلردی قدیمی سپاهی زاده اولنلره استحقاق امری ویرلدیکی
زمان صحیح سپاهی زاده وقول اوغلی قول اولدوغنه ایکی نفر زعیم واوچ نفر اهل تیمار
شهادت اتمینجه ویرلمزدی وشهادتلری شویله که خلاف واقع اولوب قول اوغلی قول
اولمزسه جمله سنک تیمار وزعامتلری آخره ویرلوب عبرت نماء عالم اولورلردی وشهر
اوغلانی ورعایا قسمی تیمار امرینه طالب اولمق کفره برابر ایدی واول مقوله لره ویرلمک
محال ایدی وارباب ایسه تیماردن یرارلغی ظاهر اولمینه وسفر همایونده باش ویدل
کسترمینه ترقی احسان اولنمزدی تمام مرتبه یرارلغی ظاهر اولوب باش ویدل کستردکده

اون اقچه ده بر اقچه ترقی انعام اولنوردی و بر اهل تیمار سفر همایونده حددن
زیاده یرارلق و بهادرلق ایدوب اون اون بش مقداری باش ویردکده زعامته
مستحق اولوب دولت پادشاهیده زعیم اولوردی آستانه دن بر فرده ترقی ویرلمک
محال ایدی و وکلای دولتده و عسکرده کمش رخت و زیور و زینت یوغیدی هر برینک
مطمح نظری ایو آت و کسکین قلیچ و جبه و جوشن و ینده و کمان ایدی و ارباب تیمارک
هر بری زعامت و تیمارلری اولان سنجقلرده ساکن اولوب بیراقلری آلتنده موجود ایدی
آخر یرلرده اولمق ممنوع و محال ایدی بویله اولماسنک سببی بودر که هر سنجاغک سپاهیسی
دایما انده موجود بولنوب بر کوشه ده دشمن پیدا اولسه جمله سی اوچ کونده حاضر و آماده
اولوب هر نره یه توجه لازم کلورسه اول طرفه شتابان اولوب خدمات مشکوره
وجوده کتورلردی و اطراف جوانبده محلول زعامت و تیماری بیکدن یوز بیکه
وارنجه هر ایالتک بکلربکیسی ارباینه توجیه ایدوب دفتر اجماله قید اولنوب تذکره سی
آستانه سعادته برات اولنوردی آستانه سعادتده کمسنه یه دیرلک ویرلمزدی
بو سببدن ممالک اسلامیه ده برزاعلو زعامت و تیمار یوغیدی و اجنبی و نا اهل مداخله
ایلمزدی و اکر بکلربکیلر تیماری بر طریقیله نا اهله توجیه ایتسه لر مستحق اولنلر
آستانه سعادته کلوب فریاد و شکوی ایدوب اول بکلربکی یه طرف پادشاهیدن کلی
عتاب اولنوردی و منصبدن سبب عزل اولوردی و جهتدن زعامت و تیمار اربابنک
الندن اولوب هر بری دین و دولت اوغورینه جان و باش فدا ایدوب اعدای دین و دولته

مقابل

مقابل اولسه لر بعنایة الله نصرت کند و ظفر قرین اولوب غالب مطلق اولورلردی
اول تاریخده واقع اولان غزوات همایونک جمله دن بری مرحوم و مغفور له سلطان سلیمان
خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری زمان سلطنتلرنده بنجه قرالی کبی بر شقی بد فعال لشکر
فراوان و دریا مثال ایله کلید سرحد منصور اولان قلعه بوده ونزاو زرینه هجوم و استیلا
ایلدکده اول تاریخده روم ایلی بکلربکیسی اولان صوفی محمد پاشا مرحوم محرقه صوفیده
بولنوب خبردار اولدقده فی الحال ایلغار ایدوب ایرشدکده قلب دشمنه کندودن اوروب
فی الحال یوز بیکدن متجاوز لشکر کفاری طعمه شمشیر ایدوب طوب و توفنک و جبه خانه سن
آلوب عسکر اسلام مال غنایم بیشمار ایله مالامال اولدیلر کتب تواریخده بو منوال اوزره
نقل اولنمشدر بوسنه ایالتی دخی سنجاق اولوب روم ایلی ایالتنه ملحق ایکن دفتر اجماله
اون ایکی بیک مکمل قلیج ایدی قانون اوزره جبه لولریله قرق بیک کزیده و ممتاز سرباز
و سرفراز متعین عسکر ایدی بعضا وجاق و اوجاق زاده لردن غیرت و حمیت و نام
و ننک صاحبلری دولت پادشاهیده قوت و قدرتلری کمالده اولمغیله حسبة لله
قانوندن زیاده کیمی اون کیمی قرق مسلح جبه لولریله اشوب بو طریقیله روم ایلی
عسکری التمش سکسان بیک مقداری مرد شیر افکن و دلیر دشمن شکن اولوب هر قنده
وارسه لر فتح و ظفر نمایان اولوردی و اناطولی ایالتی دفتر اجماله یدی بیک قلیج اولوب
قانون اوزره جبه لولریله اون یدی بیک مکمل و مرتب کزیده و ممتاز و معین عسکر اولوب
انلرک دخی اوجاقلری قانوندن زیاده جبه لولریله اشوب جمعا اناطولی عسکری

اوتوز بیکدن زیاده اولوردی و دیاربکر ایالتی نه تابع کوردستان ایله یکرمی
بیک عسکر اولوردی و ایالت وان و اکا تابع اولان کوردستان ایله اوتوز بیکدن
زیاده عسکر اولوردی و ارض روم ایالتی دخی یکرمی بیک کزیده عسکر اولوردی و سایر
ایالتلر دخی بو وجه اوزره مرتب و مکمل ایدی و الحاصل یالکز روم ایلی عسکری بامر الله
بلنجه قرالینه و دیاربکر و ارض روم ایالتلری عسکری شاه عجمه جواب ویروب غیری
عسکره احتیاج اولمزدی و روم ایلی ایالتلرنده یکرمی بیک دفترلو اقینجی و قرق بیک
یوروکان و مسلمان واریدی و اناطولی ایالتنده اوتوز بیک پیادکان واریدی سفر همایون
واقع اولدقجه اقینجی بکلری قرق اللی بیک مقدارلی اتلو طونه قادرکیمی اقینجی
کیمی کوکللی شهباز دلاورلرله اشوب عادتیکر ممالک کفاری اولورلردی تاتار
طایفه‌سنه قطعا احتیاج اولمزدی و یوروکان و مسلمان طایفه‌سندن سفر همایون واقع
اولدقجه نوبتله بش التی بیک نفر آدم تعیین اولنوب مهمات سفریه لری کتمیلرلرکوردروب
و طایفهٔ مزبوره‌لی یوروک بکلری سر باش و بوغ اولورلردی و اناطولی جانبنده
سفر واقع اولدقجه پیادکان طایفه‌سندن اوچ درت بیک آدم نوبت ایله تعیین
اولنوب بونلره بکیجری اوجاغنده اولان اون درت نفر یایا بکلری که وارد ریاسب‌شوده
اولوب اول طایفهٔ سفر همایونده سورلردی طایفهٔ مزبوره‌نک کاری متریس قازمق و
طوب و توفنک حذمتنده استخدام اولنورلردی ارباب تیمار بو مقوله قره قوللقدن اولمیوب
مالکانه قرنه و کوکده‌لک الکایب و حربه حاضر و مهیا لریدی و بر قلعه‌که محاصره ایتسه‌لر تعیناته

قبض تسخیره کلمیردی مقدما حال قضیه بو منوال اوزره ایدی باقی فرمان پادشاهکدر

مقدما علوفه متصرف اولان طوایفک نه مقدار اولدوغن بیاننده‌در

سعادتلو و شوکتلو پادشاه کردون وقار حضرتلرینک طبع همایونلری مهرآثارلرینه
نهان اولمیه که طقوز یوز سکسان ایکی تاریخنده جد بزرکوار عالی تبارلری مرحوم و
مغفورله سلطان مرادخان ابن سلیم خان علیهما الرحمه و الرضوان حضرتلرینک جلوس
همایونلری واقع اولوب مسند آرای اورنک شاهی اولدقلرنده موجود اولان علوفه‌لی

	قول طائفه‌سی بونلردرکه ذکر اولنور	متفرقه ۱۳۴	چاشنیکیران ۴۰	چاوشان ۲۹۰
مهتران و [illegible] خانه ۴	کتاب و بوابان چادره ۳۱	کتاب مالیه ۱۷	کتاب و ینه قلمی ۵۱	خزینه داران بیرون ۱۰
بوابان ۳۵۶	سپاهیان ۳۲۱۰	سلحداران ۲۱۲۷	علوفه‌جیان یمین ۴۰۰	علوفه‌جیان یسار ۴۰۶
غربای یمین ۴۰۲	غربای یسار ۴۰۷	[illegible] ۴۳۹۲	مطبخ و کیلار ۴۸۹	جبه‌جیان ۶۲۵
طوبجیان ۹۹	مهتران ۲۲۹	عربه‌جیان طوب ۴۰۰	مهتران علم ۱۵۸	[illegible] ۱۱۵
پیکان ۳۲	سقایان ۱۸	[illegible] خاصه ۶	اهل حرف ۵۳۷	صوباشیان ۵۴
[illegible] ۲۶	ینکیچریان و سکبانان و [illegible] و زغرجیان ۱۳۵۹۹		علاقه‌جیان و عجمیان در استانبول و ادرنه و کلیبولی وحدایق خاصه ۲۴۶۹۵	

جمع ۳۶۱۵۳

طوایف مزبوره‌نک هر بیرینک منوال مشروح اوزره حد معینی اولوب زیاده و نقصان
قبول اتمزدی و آلتی بلوک خلقنه یری یللرده قاپو اولوب متوفالری دکلو حرم همایوندن
اسکی و غلنلر اخراج اولنوب متوفالری دکلو و یکیچری و جبه‌جی طایفه‌سندن یرارلیغی ظاهر اولان

دردولسه عرض اولنوب طایفهٔ مزبوره یه الحاق اولنورلردی ابتدادن بلوك و یولداش
نامیله اولمق ممنوع ومحال ایدی وطایفهٔ مزبوره استانبول وادرنه وبروسه بیننده اولوب
قرا وقصبات‌ده ساکن ومتمکن اولوب عزب ولایتلرده اولمق ممنوع ایدی وبو جهتدن
طایفهٔ سپاهیدن بر فرد بر فرده ظلم وتعدی ایده مزدی وبرکاه عالی یکیچریلری وجبه‌جیلر
وطوپجیلر صیرا اوجاقلرده واقع اولان نفرلر عموم اوزره دوشرمه‌دن اولوب غیری طایفه‌دن
اولمق ممنوع ایدی وبو دوشرمه دخی زیاده بوسنه وروم وبلغار وارنئود طایفه‌سندن مخصوص
اولوب غیری طایفه‌دن اولمق ممنوع ایدی دوشرمه‌دن ابتدا قرق عدد ایله کلن عجمیانی
آیین اسلام وترکی لسانن اوکرنمك ایچون آغالری اولان کمسنه‌لره ایکیشر فلوری ویروب ترکستانده
فروخت ایدرلردی وبر بش سنه‌دن صکره دفترلریله‌دن جمع ایدوب هر بار اوجاغه توزیع
اولنوردی ویدی ییلدن بر یکیچری قاپوسی اولوب منصبلری دکلدی اوزرنش بکرمی چیقارلری
اسکی اوغلنلر قپویه چیقارلردی زیاده بر اوغلان چیقمزدی ویکیچری طایفه‌سنی عموماً ار کشیلر
اولوب جمله‌سی وطنلرندن موجود ایدی اسلام‌ولدن طشره بر فرد اولمزدی وسفر نیاددن
وشقاوتدن بر نیك علوفه‌سی قطع اولنسه نه بعد تصحیح احتمالی اولمزدی والحاصل قپوقولی
قپوده وارباب تیمار تیمارلرنده ساکن اولوب غیری یرده اولمق قانون دکل ایدی
وقرق نفر طانع قومر وجبیلرده ن ضرب قوم وبحی نامی یوغیدی اوتوراق دخی اولمزدی
بر عمل‌ماندن اولوب سفره کتمکه قدرتی اولمسه اول مقوله‌لره اوچر آقچه ایله تقاعد احسان
اولنوب اندن صکره تزوجه اجازت ویریلوردی اول دخی اوتوراق صاحبی اولوب دولت پادشاهی یه

دعا ایدردی واولادلری اولورسه بر قاچ نفر اختیار ومطرز قول اوغلیدر دیو شهادت
ایتدکدن صکره عجم اوغلانی یازیلوب اوجاغه برینه تسلیم اولنورلردی بعد زمان
بولنرلریله قاپویه چیقارلردی ویکیچری اوجاغنده اوچ چاوش واون ایکی سراسر قوشناز
موجب اولوب زیاده اولمزدی ویکیچری کتخداسی وچاوشلری یدیشر سکزر اوزرلیك منصبلرندن
برقرار اولوب بیوجه وبلا سبب عزل اولنمزلردی وسایر ضابطلری دخی بو منوال اوزره بی‌کناه
عزل اولنماییوب هربری منصبنده نیجه زمان اولورلردی یایاباشیلری منصب ولدقلرنده
آغالرینه بیشکشلری بیك آقچه اولوب زیاده بر آقچه اولمزدی وبلوك باشیلر رتبه بیلنده
آغالره بر آقچه یوغیدی ویرلمزدی موجب عزل بر تهمت صادر اولسه آغالری دیوان ایدوب جمله
اوجاق ضابطلری حضورنده اولکمسنه‌یی عزل ایدوب تکرار اوجاغه داخل اتمزلردی
انجق دوشندن استحقاقنه کوره تیمار وزعامت احسان اولنوردی حال قضیه بو منوال اوزره
ایدی باقی فرمان پادشاه عالمپناه حضرتلرینکدر وزراء عظامك تغیر احوالنه
باعث ومناصب پادشاهی یه مداخله وتیمار وزعامت احوالنه ابتدا تغیر
نه یوزدن اولدوغی بیاننده‌در سعادتلو وشوکتلو پادشاه حضرتلرینك ولیّ
شریفلرینه وبر جلادتلرینه نهان اولیه که طقوزیوز نکساز ایکی تاریخنه کلنجه وزراء
عظامه استقلال تام اولوب وزراة عظمی صدرنده اولانلر امورینه بر فرد
مداخله یه قادر دکل ایدی قبض وبسط وعزل ونصب اللرنده اولوب پادشاه ایله
کندیلر بیننده اولان معاملاته کمسنه واقف دکل ایدی وبر مصلحته مداخله کمسنه نك

زمره‌سی بوعیندی تاریخ مزبوردن بر وندما وسایر مقربان حضور همایون پادشاهیده
رتبه‌لر بولوب امور سلطنته مداخله ایدر اولدیلر و وزیر اعظم اولنلره نیجه نامعقول
تکلیفات ایدر اولدیلر انلر دخی مرادلرینه مساعده ایتمزلر ایسه جمله‌سی یکدل و یکجهت
اولوب حضور همایونده فرصت بولدقجه حقلرنده نیجه افترالر ایدوب تحریک سلسلهٔ
غضب پادشاهی ایتمکله بی گناه کیمی قتل وکیمنی نفی وکیمنک مال ومنالن الدروب
کلی حقارتلر ایتدیرلر جمله‌دن بری مقدما مملکت عجم اوزرینه سردار تعیین
اولنان فرهاد پاشا طریق غزا وجهادده کمربند اجتهاد اولوب بن دولت علیه‌ده
بونجه خدمتلر وجوده کتوروب عرصهٔ مملکت عجمدن اون ایکی ایالت یرن قبضهٔ
تصرفه کتوروب ممالک اسلامیه‌یه الحاق ایتدکدن تباه کمراه مصرع الامان
ای آصف عالی همم صاحب قران • دیو طالب صلح وامان اولوب قرنداشی اوغلی
ونیجه تحف وهدایا ونیجه تفاریق کرانبها ایله مخیم بارکاه پاشای مشارالیهه
کوندروب تضرع ونیاز ایدیجک پاشای مشارالیه دخی مرادنه مساعده ایدوب
مصراع فتح ونصرت بریمین وبخت ودولت بسیار استانهٔ سعادت مدار
طرفنه عزیمت ایدوب پادرزاده شاهی کمراهی بیکلمجه سنهٔ دولت پناهه کتوروب
تسلیم ایلدی بونجه خدمتلر مقابله‌سنده طرف سلطنت علیه‌دن التفاتلر
ونوازشلر انعاملر واحسانلر اولمق لایقیکن مقربان وندما وحساد بدکویاندن بعضیلر
حقنده نیجه افترالر ایدوب بالآخره بی گناه قتل ایتدردیلر ومقدما سلطان

مراد خان وسلطان محمد خان غازی حضرتلرینک سلطنت علیه‌لرنده طایفهٔ
سپاه سمت اطاعتدن انحراف کوستروب وکلاء دولت ایله ذوربان ومعامله‌سن ایدوب
روم ایلی بکلربکیسی قره محمد پاشایی وباب سعادت اغاسی غضنفر اغایی استمزدیو
قتل ایتدروب ونیجه اهل عرضه تعرض ورعایا وبرایایه ظلم وتعدیلر واوزره اولوب بر
فرده دفعنه چاره ساز اولمامش ایکن مرحوم یمیشجی حسن پاشا حسن تدبیر ورای جمیل ایله
ینکیچری اوجاغن قوللنه الوب علی الفضل استانبول قپولرین قپادوب طایفهٔ مزبورنک
اشقیاسن واشرارلرن طعمهٔ شمشیر قهر ایدوب حقلرنده کلمش ایکن انی دخی پادشاه
عالمپناه حضرتلرینه بی جرم وکناه غمز ایدوب بالآخره قتل ایتدردیلر ودرویش پاشا
ونصوح پاشا کبی دلیر ودلاور مرد بهادر نیجه صادق وزیرلری بعض اصحاب اغراض
نیجه افترالر ایدوب حاشا ثم حاشا سلطنت علیه‌یه سوء قصدی واردر دیو نظر غضب
پادشاهیه ایلتدیلر آلمزدن عسکره کلنجه ونزرا بالضروره ایچ خلقنه متابعت وهوالرینه
موافقت ایدوب هرنه مراد ایدرلرسه دریغ ایتمز اولدیلر الماز دخی نیجه امورده مداخله
باشلیوب غزاة ومقاتله حقلرینه ولازم نیجه یوزبیک متعدم فتح اولنمش قری ومزارعی
بربر طریقیله کیمی باشمقلق کیمی آرپه‌لق کیمی تملیک ایتدروب وکندولره تمام استغنا کلدکدن
صکره هربری توابعنه نیجه تیمارلر وزعامتلر ایدوب ارباب سیفک دیرلکلرین قطع
ایتدیلر وبیت المال مسلمینی اضاعت ایدوب عالمی بوشکلر قودیلر بونلردن صکره نیچه قناعت
ایتمیوب باب ارتشایی کشاده قلوب سنجاقلری وبکلربکیلکلری وسایر مناصب پادشاهیه‌یی

مداخله باشلدیلر یرلری نااهل ونامستحقك لاشه رشوتنه طمع ایدوب کیمسنه
بکلکده وکیمسنه بکلربکیلک ایتدروب ارباب استحقاق اولانلری کاردیده وامکدار
یارارلری شجاعت شعارلری کوشه‌ٔ مذلتده بی نام وبی نشان قالوب پایمال فقر وفنا
اولدیلر وارباب تیمار وزعامت بالکلیه یوزنی اولدیلر اول جهتدن واقع اولان غزوات
ومحاربلرده بکلکلری دنزلکه تخریب ممالک معموره‌دن کنایه اولوب فتح ونصرت برطرف اولدی
ضبط وربط عالمده قالدی علوفه‌لی قول دنیایی طوتدی ونامدارلری وکلایه توابع
اولوب هر نه قدر فتنه وفساد ظهور ایتدیسه بو مقوله‌لردن اولدی حنکار دیرلکنه متصرف
اولنلر وکلا قاپوسنده بیلر قول کرکدر ووکلا قوللی عبد مشتری لر ایدیکی بیان ایلدی اولمغله کندو
وحرم همایونه خلاف قانون تورك وچنكانه ویهودی وبجدین وبی مذهب نیچه قلاش
وعیاش شهری وقلندری کیرر اولدی بونلرده بویله بر تدارک کورلمسه وزعامت وتیمار اربابنه
ویرلمسه بو درجه جانه عسکر ایله دین ودولته لایق برخدمت کورلمز وبو مصلحت تمامه ایرمز
باقی قالان خطا نکتدر علماء سلف نه سیرتده اولوب وحالا موجود اولان علماء
عصرنه حالده اولدوغی وبنلرده جاری اولان قانون قدیم نه ایدوکی بیاننده‌در
سعادتلو وشوکتلو پادشاه فرشته مشیم حضرتلرینك طبع سلیم یرکرملرینه نهان اولمیه که
خلفاء راشدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعیندن صکره پادشاهان خلفدن عترت طاهره
آل عثمان خلدت خلافتهم الی آخر الزمان کیبی نسل نجیب پاك کوهر وبر سلسله شریفه بلند اختر
پاك مذهب وپاك ملت عالی قدر وجوانبخت بر پادشاه کلمامشدر وبونلرك یمنلری ولان غزا وجهاد

بونلره

وبونلره نصیبا اولان فتح ممالك وبلاد دخی پادشاهه میسر اولمامشدر شرع شریف ودین مبیننه
کمال حرمت وعزتلری برکاتیله بو بخته الطاف الهیه‌یه مظهر اولمشلردر ایدی معلوم همایونلری اولاکه
شرع شریفك بقاسی علمله وعلمك بقاسی علما ایله‌در اول جهتدن اجداد عظاملری زمانلرنده
علمه وارباپنه اولان حرمت وعزت بر دولتده اولمامشدر وانلاره اولان رعایت ثمره‌سیله
نیچه آثار جمیله مشاهده ایلمشلردر انتظام حال علما مهمات دولت دیندندر بو اثناده غایت
مختل ومشوش اولوب حاللری دیکرکون اولمشدر اجداد عظام سعادت انجاملری زمانلرنده
علما بیننده جاری اولان قانون قدیم بودرکه علمانك اعلمی وافضلی اتقی واورعی اسنی
وامثلی شیخ الاسلام ومفتی الانام اولوب اندن اشاغی روم ایلی عسکری ثانی اندن اشاغی
اناطولی قاضیعسکری اولوب بو ترتیب وزره استحقاقلرینه کوره رعایت اولنورلردی و صدور ق
فتوا محلنه مصادف اولدقدن صکره مزبور معزول اولمزدی وایرافتوا منصبی کزیده مناصب
مناصب علمیه‌در انك حرمتی عزیلیه بکزمز عزل ونصب قبول ایلمز وهر عالم اول مقامه لایق
اولمز مقدما شیخ الاسلام اولانلر مسندلری مسنی وفضل وکمال اولدوغندن عزلی ناحق وبالحق اولوب
پادشاه عالمپناه حضرتلرینه ایمان نصح جمیلدن خالی اولمزلردی وانتظام دین ودولته ساعی
اولوب احوال عباد والسنه ایله معتقد اولمزلردی صدر فتوا بویله بر آدم ایله مشرف اولمقدن
صکره مدة العمر عزل اولنماق کرکدر اکر ولیکن معتمدی کرکدر ابو السعود افندی مدة عمرنده
فتوادن عزل اولنمادی واستقامت ودیانتی اولان قاضیعسکرلر دخی اوزن اوزن بر منصبده
اولوب معزول اولمدقلرینه بوزالتیشر ایجه تقاعد احسان اولنوردی بلاد ثلثه قاضیلری وساتر

حكام شریعت دخی بیجه زمان منصبلرنده برقرار اولوب بیرجه عزل اولنمزلردی و بعد العزل
نیجه‌لری وظیفه ایله و نیجه‌لری بر مدرسه ایله تقاعد اختیار ایدوب بقیهٔ عمرلرین علم و عبادت
ایله دعاء دولت پادشاه اسلام ایله نیجه مرور ایدرلردی انلرک شمدیکی کبی شهرت و زینت یوغیدی
هر بری منصبنده استقامت و عدالت ایدوب وارد قلدقلری یرلرده عباد الله‌ه رحمت اولورلردی
و تقاعد اتدکلرنده کیجه و کوندز علم شریفه اشتغال ایدوب نیجه تألیفات و تصنیفات وجوده
کتورمشلردی حالا خزائن عامره‌ده اولانلرک تألیفلری موجوددر و نام جمیللری قیامته دک
السنهٔ خلقده مذکوردر و ماللرینه دخی جناب حق برکات ویروب نیجه خیرات و حسنات وجوده
کتورمشلردی انلرک جامعلری و مسجدلری و مدرسه‌لری و مکتبلری و خانقاه و زاویه‌لری اطراف ممالک
اسلامیه‌ده موجوددر حالا طریق علم دخی فوق الحد متغیر اولمشدر و ارالرنده خارجی
اولانلر قانون قدیم تنزل بولمشدر مقدما بر طالب علم دانشمند اولمق مراد ایلسه علما درسی
تحصیل اولنوب ملا اندن مخرج درسی اوقویوب استعداد و لیاقتی مشاهده ایتدکدن صکره ملازمت
دن برینه کوندررلردی انلر برینه اندن بربینه بویله بربیله خارجلرده و داخللرده و صحنده نیجه
مدت دانشمند اولوب بعده مراد اتدکی یرده مقرر ایدوب نوبتی کلدکده ملازم اولوب و
روزنامهٔ همایونه نامی یازیلورردی صحن دانشمندلرینک اکثری لری که معیدلردر هر برینه بیدر
تتمه تعیین اولنوب انده ساکن اولانلر سوخته‌کان طالبینه افاده علوم ایدرلردی بیکیار نیجه
کلبجه صحن معیدلرینک شمدیکی مدرسلر قدر و اعتبارلری وارایدی و دانشمند اولوب نیجه
زمان مدارسده اشتغال علم ایتمینجه ملازم یازلمزدی و که کمنک دانشمندین آلمزدی

طریق علم فوق الحد پاك و مضبوط ایدی اول سببدن ایچلرنده جاهل و اجنبی اولمیوب
هر بری بویله کمالیله کلمکله اکر قضاة و اکر مدرسین درجه‌سی علم و دینی ایکن عرض و وقار
صاحبی ادملر اولوب مدرسلکی حالنده علم شریفه و منصبی حالنده دین و دولته استقامت ایله
خدمت ایدوب عباد الله‌ه نفع محض اولورلردی نهایتا لامر بیک اوچ تاریخینه بر و بو انتظام
بوزیلوب مقدما شیخ الاسلام اولان صنع الله افندی بر قاچ دفعه بیرجه معزول اولوب و قاضیعسکرلر
دخی تیز تیز معزول اولنمغله بیلرینه کلن عزل خرقه‌دن قورقوب و کلاء دولت ایله مداراته محتاج
اولوب حضور همایونده حق سوزی سویلمکدن قالدیلر و هر کسک رعایت خاطرلرینه مقید اولدیلر
اما دینده متانتی اولانلر غرضلرندن فخر قورقمیوب کلام حقی سویلر صنع الله افندی رحمه الله
بر قاچ دفعه معزول اولدیغی کی ینه کلام حقی سویلیوب امر دین و دولتده قطعا مسامحه ایتمزدی و احکام
مسامحه یری دکلدر رعایت خاطر محلی دکلدر کیمدر هر برمصلحته خاطر قارشمغله و هم
امرده مسامحه اولنمغله تا مستحقلره حددن زیاده منصبلر ویرلمک اقتضا ایدوب قانون قدیم
بوزلدی قاضیعسکرلر دخی زمان قلیلده بیرجه معزول اولنمغله ایچلرنده طماع و حریص
اولنلر زمان منصبی فرصت و فرصتی غنیمت بلوب مناصبک اکثرین رشوت ایله نا اهله ویررلردی
و ملازمتلر دخی بویله ویریلوب صاغلمزن باشلیلی ویوده و صوکشی کاتبلری و عوام ناسک
نیجه‌لری بش اون تیك اقچه ایله ملازم اولوب بعده زمان کیلرده مدرس و قاضی اولوب صحن علم جهل ایله
طولدی ایکی کم بلعوهنز ولدیکی کثریا ظلم ایدوب نام علمایی کسدی قلان اولمغله جهل
اجنبیلردر بو خصوص طریق علمه خدمت ایتمش و بویله ازیله کلمش علما حاشا که حقد زعد ووایده

نهایت ایدرلر ایلککلری معامله سنده رعایت و تکلرم کملکلری ایچون هانتلی وعلما عینده عالم
وجاهل تمیزی اولنمایوب علمانک قدری بلنمامغله علمای عظامک عوام ناس نظرنده قدری
ورغبتی قالمدی عزت وحرمتلری کتدی علماء سلف دین ودیانت اصحابی اولوب طرف حقدن
دنیا قدر عدو ایمشلر جناب باریک جلال وجبروتن ملاحظه ایدوب الله دن قورقمغله
عامه خلق جهان دخی انلردن قورقرلردی برماده ده امرحق دیدردیسه لر هرکشی سمعاً وطاعةً
دیردی کیمسه نک مخالفته زهره سی یوغیدی بوعبد فقیر دوران ابتدا استانبوله کلدیکمده
اکرچه علمای عظام شمدیکی کبی خدم وحشم کبی اصحاب دکللر ایدی لکن بر درلو دعیلرده
دولتلرنجیسه خلق عالم اقبال تام وکلی تعظیم واحترام ایدرلردی عرض ووقارلری کمالنده ایدی
طشره چیقدقلرنده کندولری وآدملری ادبانه بیابانه لباسلریله قطعا زینت وظرافت
بیلمزلردی وبیهوده سیر وسلوکده جاهده ومنصبده دکل ایدی هرکسی ولرنده اشتغال
علم ایدوب چیقدقلرنده یا درسه ویا جامع شریفه یاحق دوست محبت ایتدکلری کمسنه لر زیارتنه
چیقارلردی اما خلق نظرنده هربری مجتهد عصر کبی معزز ومکرم ایدیلر بوعصرده دخی
عالم وجاهل برکوره لیوب اصحاب علم ومعرفته امتیاز ویرلمسه زمان کلدی بفضل الله تعالی
ینه اولکی مرتبه یه وارمدی مناصب علمیه شناعتله ویرلمک روا دکلدر اعلم قنغیسی ایسه انکا
ویرلمک کرکدر طریق قضاده مدرس ویا سبب نسب دکلدر شمدی زیاده عدل ایتدکلری
زمانده منصبلری سکیزیه ویررلر اسکی یک عندالله میدانی قضا دکلدر سجاده شریعت عالم وعادل
اولنده کرکدر مدرسه لره قابل علمیه استخراجنه قادر اولنده کرکدر برجاهلی مجرد اسکیدر دیو

برعالمه

برعالمه تقدیم عند التحقیق جور در علم ودیانتی اولیجاق شاب ایسه قایرمامق ده دخی علم
بالسنة اسنا ونیره مقدم دیر خصوصا منصب قضاده سن وسال وزمان مرجح اولمق زاندر
برابر اولدقده زماننده شیخ ایله شاب علم ومعرفتده مساوی اولیجق بیره مقدم اولنمق اولیدر اما
علم ومعرفتده برمرتبه اولیجق یاشنده اولسه عباد الله یه نفعی وضرری بالجمله تمیزه قادر اولمز
اما جمالنک مبدانی ملازمتدر شویله کیم موالی ملازمتی صاحبلری وهربری ملازمتی اربابی استحقاق
ویره لرطریق علم زمانزلیلده منتظم اولور واصل اهله غالبا ولور وملازمتلر دخی جوق
ویرلیوب اولدی ارباب علم وظیفه لرتشریفی حادث اولدی بر نیه اربابی باحق د وظیفه اولسه
تشریفدن نیجه ملازم پاینلیورلر وهر ماده ده ملازمت قانونندن زیاده آکنز اولدی
بوعصرلرده دیانت وامانتی اولمیان نیجه قاضی عسکرلر کونه کونه ملازمتلر باذب دوزنایه
همایونی طولدیردیلر ونیجه لرینه ترقیلر ایدوب برایکی ییلده بریکی ملازمی موالی یه چقردیلر
اوجهتدن قضاة احوالی مختل ومشوش اولوب رابرینه مزاحمه کمالنده اولمغله بر قاضی ایکی ییل
ملازمت ایله منصبه نایل اولامز اولدی فقر وفاقه جانلرینه کچدی هربری سایل مرتبه سنه واردی
بر منصب چقسه اون بش یکرمی آدم طالب اولور بزینه ویرلجک ماعداسی تهی قالور بونلره بر
تدارک کورلمسه حاللری دکرکون اولور بونک تدارکی ملازمت ضبطیله اولور قانوندن
زیاده که ملازم ویرلمیه وارباب استحقاقدن غیریسی کیمسه وعالم وجاهل برکوره لیه بفضل الله تعالی
ینه منتظم اولور قضاة احوالینه تقیدا هم مهماتدندر ومحشر غایتده خوار وذلیل ومطرود
برصوباشی ویرحرامجی شکایتیله منصبلری ویرلیور نجیب نیجه لری عزله اولنور خلق ایچنده حرمتلری

ما ملدی عرضلری دکلنمز ایدی و اولدیغی بر ظالمی عرض ایتسه لر اول ظالمه سبب رفعتا و لمورمایجه
دفع ظلم ایلسونلر مایجه اجراء احکام شرعیه ایلسونلر هر شکایت ایله منصبلرینی ویرلمامک
کرکدر عنورینه مطلع اولدقدنصکره جزاسی کورمک کرکدر فی الحقیقه انلرده ده ظالم
اولنلر تمام کوشمله بلنه کدنصکره عزل ایله اکتفا اولنمایوب کیمین نفی کیمین عزل ابدا اولنماق
کرکدر مساحمه ایله عالم کندی باقی قرنه ز سلطانلکلری زعامت وتیمارلرک ابتدا تغیری نه جهتدن
اولدیغی وخلل حاکملر اندن اولدیغی بیان اولنور سعادتلو وشوکتلو پادشاه
عالمپناه حضرتلرینک خاطر همایونلرینه نهان اولمیه که وجه ارضده فتنه وفساد وشر و
شورک شیوعی وانتشارینه واشقیا واشرارک غلبه واستیلاسینه باعث عظیم بودرکه ارباب
زعامت وتیمارک عند التحقیق عسکر دین اولنلر ایدی حالا انلرک دیرلکلری قطع اولنوب
وکندولری بی نام ونشان اولوب فتنه وفساد عالمی طوتدی طمع زبون نفسانیکی اریجنه
کلیجه قرالر ومزارعی ارباب سیف الندن اوجاق زاده لرده اولوب اجنبی وبداصل دخول
ایتمش ایدی واکثر اعیان سپهیه کیرمش ایدی ابتدا تغیری شول جهتدندر اوجشندرکه
مقدما ممالک عجم اوزرینه سردار تعیین اولنان وزرادن علی عثمان پاشا بعض جنبیلری
شجاعتلری ظاهر اولمغله اوچر بیکر اقچه ابتدا امر ویروب بو طریقله اجنبی فرصت بولوب عثمان
پاشا ایولرینه ویرمش ایکن اندنصکره کلنلرکار ردیوب بوکم دیمیوب سنهسی اولیان
واصلدن وجنسندن دیرلک تصرف ایلیان شهرلو وقلاغی ورعایا قسمندن بولانلری قرومانیه
کرمشیه یالعز ولد معقوله انحاصه ابتدا امرلریله ایکان ایدوب زعامت وتیمار مراد ایدنلری با

کیمسنه یوق ایکن اقچه استحقاق حاصل ایدرلر ایدی اولدیلر و محلولات دخی آستانه سعادت طرفندن
ویرلمکه باشلیوب ارکان دولت ووکلاء دولت محلولی توابع ومتعلقاتنه ویروب ممالک اسلامیه ده
واقع اولان تیمار وزعامتک کثیری کرکی خلاف شرع شریف ومغایر قانون منیف کیمی متعلقات
کیمی ارپه لق کیمی خواص همایونه الحاق ایدوب کیمنی تملیک وکیمنی وقف وکیمنی بدنی صحیحلری
اولانی نیجه کمسنه لره تقاعد ایدوب وبالجمله زعامت وتیمار اکثر ملکی اولدی بکلربکیلرده سنجاق
بکلرینده ووزرا واغالرینده ومتفرقه وچاوش وکتاب زمره لرنده ودلسز وجوجه طائفه سنده
وندمای پادشاهیده وبلوک خلقنک اکثرنده نیجه تیمارلری وزعامتلری اولوب کیمی خدمتکارلری
اوزرینه وکیمی آنادن قولری اوزرینه برات ایتمشلردر نام ادملرینک حاصلن کندولر ییوب
ایچلرینده ادم واردرکه یکرمی اوتوز بلکه قرق اللی مقداری زعامت وتیماری بو طریقله
الوب حاصل اولان محصولاتی کندولر اکل وبلع ایدوب سفر همایون واقع اولدقده مهما یوقلمه ده
موجود اولسونلر دیو برایکی بیک اقچه خرجلق ویروب جبه وجوشن یرینه عبا وکبه کیدروب بر سیرلی
یابو کیدر ایله سفره کوندروب کندولر اوطرلرنده ذوق وصفاده وصحبتده اولوب عالم خراب
اولیه عینلرینه المزلر العیاذ بالله دنیای دوشمن اکسه سفرنده زینلر امیرانه بحبوزلر اندیشه
دین ودولت قطعا خاطرلرینه کلمز حتی بونلردن ماعدا زعامت وتیمارلرک عشرعا بحق نه عشر
اولدی ماعداسی بالکلیه نزاعلودر ونیر اغلب قوللری حالا تیمار وزعامت دعواسی استماعدن غیری
امور یله تقیدی بر زمان خالی قالمزلر هر ادمک الندن مستند براتلری واوزرلنده یکرمی قطعه
دفتر نامه لر اولوب بربرینک دفتر نامه سنده حق بولنکده خصمی تزویر وتلبیس ایله دخل وتعرض ایتدکی

سمع همایونه واصل اولمشدر بونکا ضبط اندروب خصمنی منع ودفع ایدوسن دیو یادن
خصمک الندن اولان براوات شریفه واوامره دخی نظر اتمیوب عینیله بو رسم اوزره حقوقینی کیدر
بونکا ضبط اندروب دیو سعادتلو پادشاهمز اوزرنه کذب ودروغ ایدرلر وبرات همایونه
واوامر شریفه یه ابتدا ایله دوشوروب ناموس سلطنتی تنقیصه ویررلر وزیدی عمروه وعمری زیده طوتدیررلر
ارباب تیمار وزعامت قوللرینه کلی عذاب ایدرلر دردمندلرک محصولاتی بو نزاع اراسنده ضایع
ورعایا پایمال اولوب بنجه سفرلرین غازیلر کیدوب قولی سفر همایونده جان وباش ویرمکده وخصمی
اولان کمسنه انده ذوق وصفاده ایکن محصولی زمانی کلیجک آستانه دن بر حقیر نامه آلوب وکیمین
حکم ایدرز قاضیه ویروب بویله بویله تیمار وزعامت احوالی هرج ومرج اولوب الار ضابطان
بلوب صنا ولدی معتدلا بر دیاره امر شریف وارد اولسه طرف سلطنت علیه دن ناولدیبارکث
قری وقصباتنه ولوله وصیحه وکبیره خوف وهیبت دوشوب فرمان پادشاهی وارد
اولمشدر دیو هرکس قولوق طورتدوعیشدی هر خصوصده اوامر وبروات رایکان اولوب بربرینه
مخالف بیورلدیک برات همایون وحقیرنامه یاپیلوب بو سببدن زعامت وتیمار احوالی دخی
غایت مکدر اولوب بو مشکله تعییذ فرض عین منابه سنده واردر زیرا ممالک اسلامیه ده
اولان سنجاقلرده ایالتلر موجود الاسم ومعدوم الجسم اولوب بر قالب بی روح دوشمشلر
هر ایالتک روحی ومعنی وجسمی اهل تیمار وزعامت ایدی حالا واقع اولان سفرلرده
نعم ایلی واناطولی قیراتیالتلرده واقع زعامت متفرقه واکرچاوش وکتاب
وسایر زعما واهل تیمار قوللری جمعا بیوی سکز بیک ادم انجق اولوب والا زمنک دخی اکثری

کرا

کرایجی وخدمتکار اولوب ماعداسندن نام نشان قالمامشدر بو تقدیرجه یدی سکز بیک
ادم ایله نه قدر مصلحت کوریلور ونیجه تحصیل مرام اولنور والحاصل تیمار وزعامت
بو حاله کیرمکه سبب بودرکه واقع اولان محلولاتی آستانهٔ سعادتدن وزیر اعظم توجیه ایتمکلدر
زیرا ایچلرینه بیکلر نااهله ویردکده اهل اولنلر دیوان همایونه کلوب شکایت ایدرلردی لکن وزیر
اعظم نااهله ویرمجک مستحق اولنلر کیمه واروب شکایت ایلسونلر واقنجی طایفه سی دخی کیمی علوفه
لو کیمی قول نامنه الوب وکیمی اقنجیلغن انکار ایدوب نجاق ایکی بیک اقنجی قالمشدر ویوروکان
ومسلمان طایفه سی مقاطعه یه بغلانوب واناطولی ولایتلرنده اولان پیاده کان تیماری اولوب
نامی بیلنمز قودیلر حالا طوایف مزبوره دن سفر همایونه بر فرد کیتمیوب انلرک خدمتلرین حالا
موجود اولان ارباب تیمار قوللری ادا ایدرلر والحاصل ارباب تیمارک کثیری عسکردندر
ارغاد اینی اشلیوب بو حالده اولیجق اعدای دیندن نیجه انتقام النور وخدمات پادشاهی
نیجه کوریلور حقیقت حال بودر باقی فرمان سلطانمکدر **حالا موجود اولان علوفه لی**
طوایفک بیاننده در سعادتلو وشوکتلو خاقان سکندرشان حضرتلرینک ضمیر آفتاب
لمعالرینه پنهان اولمیه که بوندن اقدم علوفه لی قول طایفه سی سابقده نه مقدار اولدوغی
بیان اولنمشیدی بعده کوندن کونه طوایف مزبوره ازدیاد بولوب حالا موجود اولانلردر

متفرقه	چاوشلرده	چاوشان درگاه	کتاب وخزینه داران
٥٦٣	٤٨	٩٣٢	
کتاب دیوان	کتاب خزینه	کتاب خزینه عامره	خزینه داران بیرون
		١١٨	١٧
بوابان	[illegible]	[illegible]	علوفه جیان یمین
١٨٣٢			

بلوکباشیان	عجم بازلری	عربه‌جیان	اصطبل عامره ٤٢٤٦
یکیچریان و سکبانان و پیادگان و دوغانجیان ٤٦١٧٤		علوفه عجمیان و ... و دکلیوان و حدیقه‌جیان ٩٢٠٠	
مطبخ وکلا ١٠٧٥	جبه‌جیان ٥٩٧٨	طوبجیان ١٤٥٢	عربه‌جیان طوب ٥٩٠
متفرقه جبه ٧١٥	بیورده علم ١٣٦	پیره‌داران	بیلکان ٦١
سقایان ٣٥	موقوفات حصه ١٥	اهل حرف ٩٢٥	صو یولجیان ٣٦
اطبا و جراحان ٣٩			

بو دکلو قوللر مواجبی هیچ یتشورمی و بو دکلو مواجبه خزینه‌لرمی وفا ایدر
بو ذکر اولنان طوایف علوفه‌یه متصرف اولنلردر بونلردن ماعدا قول دکل ایکن قول
نامنه اولوب رعایا و برایایه کلی تعدی ایدنلر ایکی یوز بیک مقداری اشخاص اولوب انلار
دخی عالمی فنایه ویرمشلردر و بوکا خلق طقسان طقوز تاریخنه کلنجه پاک و منضبط
و مطیع و منقاد بر طایفه ایدی تاریخ مزبورده اوزدمر اوغلی عثمان پاشا یرارلغی ظاهر
اولان بعض کسنه‌لره ابتدادن طقوز آقچه ایله بلوک ویروب بو طریقله اجنبی دخولنه سبب اولوب
اندن صکره کلنلر ایدر اولدیلر و بیک اوچ تاریخنده قوجه سنان پاشا قودا اوغلی باحیله بعض
کسنه‌لری یانق قلعه‌سی محافظه‌سنده آلیقیوب و بیک ییلدن صکره بلوک شرط ایدوب انلر دخی
طایفهٔ مزبوره‌یه بو طریقله ملحق اولوب بونلردن دخی بر باب فتح اولنمغه اول تاریخلردن
برو هر کیم مراد ایدینسه بو ایکی طریقله ایدر اولدیلر نظام و انتظام قالمدی عرده یرینه دخی
ایلسونلر ولدشانیله دخی ایدیورلر کوندن کونه بدعتلر پیدا اولوب عالمی بو طایفه ایله طولدیردیلر

ایچلرینه

ایچلرینه آغر علوفه‌لی نیجه کسنه‌لر علوفه‌سنک طقوز آقچه‌سن ایکی اوچین عزوشه بر اجنبی‌یه
صاتوب ولدمدرمه یوکسدوب طایفهٔ مزبوره‌یه الحاق ایدر و ولدش دیدکلری بدعت بونلردن
اولمشلردر بو کونه بدعتلر سلاطین ماضیه زمانلرنده اصلا یوغیدی ضابطلرده امانت
و دیانت وار ایدی عمرده اولنلرک وظیفه‌سی خزینهٔ عامره‌یه قالوردی بش آلتی بیک آدم واردرکی
ایل اسامیسیله علوفه آلورلر صدرا ارزلویق و بوکا طایفه‌سنده جاری اولان قانونلرکه استانبول
وادرنه و بروسه جبنیده املاک قری و قصباتده ساکن اولمقدر حالا اول کونه قانونلر بالکلیه
فراموش اولنوب کیمی بدور و بوسنه سرحدینده و کیمی مصرده و کیمی کوردستان و عجم سرحدلرنده
وار بخه پراکنده اولوب اطراف و اکنافه مستولی اولمشلردر و قری و قصبات قبضه‌یه
تقرفلرینه المشلر بکلک ایدر حکام شریعت بونلرک کبی حکومت ایدرمز محصلان اموالک تحصیل
مال ایدرمز سردرد بی دوا اولمشلردر سفر همایونده واقع اولان ضعفی دکل عشری کتمز کیمی
ضابطلری نه کیمی بولداشلرینه علوفه‌لرین سپارش ایدوب کیمی دخی دفترلو اولوب کیمی دخی
خدمتلری اولوب اول طایفه‌دن سفر همایونه یدی سکز بیک آنجق موجود بولنورلر اما جمله
سنک علوفه‌لری خزینهٔ عامره‌دن آلنور بلوک طایفه‌سنی بو شکل و اوجاق عالمده انتظام
نیجه اولور و خدمات پادشاهی نیجه کورلور حقیقت حال بو منوال اوزره دریافت اولنمق
مطالعه‌لرد **یکیچری طایفه‌سنک ابتدا تغیری نه جهتدن اولدوغنی بیان ایدر**
سعادتلو و شوکتلو پادشاه دین پناه حضرتلرینک طبع همایون نکته‌شناسلرینه نهان اولیه که
یکیچری اوجاغنه اجنبی دخولی طقسان طقوز تاریخنده بر واقعه سببیله اولمشدر که تاریخ

فربوده جدا مجدلری جنتمکان فردوس آشیان سلطان محمد خان حضرتلرینک
سور همایونلری واقع اولوب وایکی ای مقداری شب و روز تمادی اولوب ازدحام ناس
بر مرتبه یه وارمشیکه نیجه آدملر هلاک اولدی دفعه چاره اولنمایوب بالاخره خلقی تزاحمدن
منع ایچون بدنیه باعینه طولوملر پیدا اولوب اول طولوملرله خلقه هجوم ایدیجک خلقی برمقدار
ارملتوب سور همایون تمام وارب طایفۀ مزبوره یه رعایتا ولیمان لازم کلدکده جمله سی یکیچریلک
استیوب بعزمی نشنه ایله متسلی و الدینجی طرف سلطنت علیه دن مرادلرینه مساعده بیورلیوب
اول تاریخده یکیچری آغاسی اولان فرهاد اغایه امر اولنمقدن آغای مشار الیه دخی اوجاق
ضابطلریله مشورت ایدوب جمله سنک رایی بو یکنک وندرینه اولدوغی بو ایله اولورسه اوجاغمزه
اجنبی و بیکانه دخول ایدر اوجاقده جاری اولان قانونز و قاعده مز الذهن کیدر دولت
علیه یه بونک ضرری واردر دیو راضی اولمدیلر بالاخره عاقبت اندیش اولمیان بعض
ندما و مقربانک پادشاه عالم پناه حضرتلری الحاح و برجالریله طرف سلطنتدن تکرار امر
اولنمغله آغای مشار الیه یه قبول ایمیوب عزله اختیار ایلدی یرینه آغا اولان یوسف اغا اغا
چراغی نامیله طایفۀ مزبوره اوجاغه ادخال ایدوب بر بدعت احداث ایلدی بعده اقسرایی
محمد افندی نام یکیچری کاتبی فرزند سپاهی نامیله بر بدعت دخی احداث ایدوب و بیک
اوتوز تاریخنده یکیچری اغاسی اولان مصطفی پاشا یمانز نامیله بر بدعت دخی ایجاد ایدوب
بو طریقیله یکیچری اوجاغنده صوقیلدیلر اوجاغک رونق و حسنی کتدی ایچلرینه اولان نامنز
باقدی هیچ بر حج اولدیغی و عمل ماندن اولانلر عبری اوتوراق اولوق قانونه مخالفا یکی

حالا تازه لردن و قوت بدنیه صاحبلرندن اوز بیکدن زیاده قوروجی اوتوراق حادث اولدی
وبیت المال مسلمین بو طریقیله ضایع و تلف اولدی و جاهلر قدیمی اوجی نفر ایکن حالا قرق اللی مقداری
پیدا اولوب جمله سی قورشنان طایفۀ موجبان یوزدن زیاده اولوب هر برینه وطن طلبنده در اول
سببدن نعرضه بر ایکی دفعه سلسله اولوب درون کاردیده ماوجاق اهالیسندن جبرده ارا اولوب دیگرلر
وطابورلر بوزوب و قلعه لر فتح ایلیان کتخدالری متقاعد ایلدیلر والحاصل لاشنه دنیا ایچون کیمی عزل
و کیمی نصب ایدوب و نیجه متحملری اوتوراق ایدوب یرینه نامستحقلری کتوروب ایچلرینه تبدیل و تغییر
اکسک اولمز اولدی برینی پاپاشی و یاخود بلوک باشی ایتدکلرینه بیکر و ایکسنه بیک غروش رشوه
آلوب و مهنی سابقه سی و امکانی نیجه امکده اراپش کوردمش آدملری بیر صچه قالدروب حاللرندن ر کار
کوردمش کرم و سرد برنچکممش نیجه تازه لری یرلرینه کتوروب اوجاغی خراب و یباب ایلدیلر و بالجمله هر
نوعیه نارایج مزبوره ن بره ملت و مذهبی نامعلوم شهرا و غلانی و تورک و چینکانه و یاتاچینکلانی
و یهودک و قارتجی و حمال و طاغده قطاع طریق و یان کیبی سیل ها اجناس مختلفه ملحق اولوب
آیین و ارکان بوزلدی قانونز و قاعده قالمدی اول جهتدن شتی و شرور و فتنه و فساد عالمدن
اکسک اولمیوب نظام و انتظام بر طرف اولدی اکر بو کونه دریئی عسکر ایله لانف دین و دولت
بر مصلحت کورلمک ممکن اولیدی سلاطین سلف مناصب تیمار و زعامتی مستحقه احسان اتمزلردی
مختلفه دن
و قول طایفه سنه سنوی بو نیجه خزینه ویرمزلردی ایچون سفر همایونز واقع اولدقده اجناس
بر ایکی بیک عسکر پیدا و تدارک ایدرلردی خدمتلرین ادا ایلیجک دن عدد دنغ اولان
درزیلکه بقال بقالکنه کیدوب هر بری صنعتلرینه مشغول اولورلردی لکن بو مقوله عسکر

عسکر دکلدر حتی مرحوم سلطان سلیم خان حضرتلری حلب وشام ومصر قاهره ایله فتح
ایتدکلری اثناده سفرده اطراف واکنافدن خزینه یتشمیوب بر مقدار مضایقه واقع اولدقده دفتردار
مال اولان کیسنه بر بازرکاندن التمش بیک سکه ٔ حسنه استقراض ایدوب انکله دفع مضایقه ایلیوب
بعده اطراف وممالکدن مال وخزاین کلدکده دین مرقومی ادا ایچون بازرکانی دعوت ایدوب
التمش بیک فلوری بی دفعه تسلیم ایتدکده بازرکان فتح کلام ایدوب دعه ٔ دولت علیه
شاهیده مال ومنال حددن افزون ودار فناده برای عمل ازعزیز کسم یتدروب دیده وکچم
التمش بیک فلوری جمله میر نیکنا ولسون همان اوغلوم دولت پادشاهیده ایکی اقچه جبه جبلک
احسان اولنسون ومقصدی ومنای ایدیجک بازرکانک بو سوزی جی دولت پناهه عرض اولندقده
فرمان قضا جریان پادشاهی شویله جاری اولدیکه اجداد عظامم ایرو ایچون جمله کون عقل
ایدردم لکن خلق عالمه فاتح حرمین شریفین سلطان سلیم خان بر بازرکانک مالنه طمع ایلدی بهانه
ایله قتل اتمش وبر تاج ونیره وفردارین دخی بکا ه قتل اتمش دیو شایع اولور اندن تر
فجارم بو وجه جملهء کرنی طعمهء شمشیر غضب ایدردم تین بازرکانک شمالنی ویرکز بو مقوله مکر وهم
زبعد بکا تحیض اتمک ایچکردن هر کیم بنم پاک قوللرمه اجنبی دخول وادخاله سعی ایدر ایسه
دنیادن عقبایه ایمانسز کیدوب نار جحیمدن فلاح بولماسون دیو بد دعا ایدوب اول بازرکانک
التمش بیک فلوریسنی ورثه آن رد ایتدردی شمدی التمش بیک دکل یالکز التمش فلوری به
التی نفر چپولی بیدرلر یا عالم نیجه آبادان اولسون یا بلاد وخزاین نیجه وفا ایتسون عسکر
اباغزجه عسکر اولنلر اوجاق اوجاق زاده لردر چقال بقال ایلدایش تیمن والحاصل

زمان

زمان سابقده عسکر اسلام آز اوزره پاک ومضبوط ایکن هر نه توجه اولنسه بامر الله تعالی
فتح وظفر نمایان اولوب شوکت اسلام ترقی بولمده ایدی حالا عزیز عسکر اما یوب قوللو
علوفه لی قوله منحصر اولوب عالمه تخم فساد اکلدی وعمایکی طایفه بیجه وبیحساب ایکن بینه
بر مصلحت کوریلمز وبرکار ایچنامه ایرمز استدکلری زمانده سفره کیدرلر اطاعت یوق طرف
سلطنتدن خوف وخشیت یوق عسکر اسلام جاهللری وایولری عو بنلر نه تبدل فی زماننا فرض عینی
اولمشدر باقی فرمان سلطانکدر رعایا وفقراسنک احوالی بیاننده در ذکر اولنور
سعادتلو دولتلو خاقان سکندر حشمت حضرتلرینک همین تا بنای مغفرتلرینه زمانه اولنجه
طمعن دیون لمغنسان تا رجینه کلنجه رعایا فقراسندن هر بر نفرباشنه قرق التشر اقچه
جزیه وقرق اقچه خانهء عوارض وایکی قیوندن بر اقچه رسم غنم الوب زیاده المزدی
انجق مباشر اولنلر جزیه دن وخانهء عوارضدن ایکیشر وجرعابنی بشر اقچه غلامیه
نامیله آلنوب تجاوز اولنمنه یک زهره سی یوغیدی وخاص همایونی یازوسی ایکی بیک
درتیوز قرق بر بیک اقچه اولوب امنا وعمالدن اقل مرتبه یازوسی تحصیل اولنه ایکی
بیک درتیوز قرق بر بیوکک اقچه حاصل اولوب داخل خزینه اولوردی حالا علوفه لی قول
طایفه سی زیاده اولوب قول زیاده اولدقجه مصرف زیاده اولوب مصرف زیاده اولدقجه
تکلیف زیاده اولدقجه رعایایه تعدی زیاده اولوب عالم خراب اولمشدر مقدما قرق التشر
اقچه النان خانهء جزیه دن شمدی یالکز هربری ایچون هر بنفردن ایکیشر یوز قرق اقچه وهر
خانهء عوارضدن اوچر یوز اقچه وهر قیوندن باشنه بر اقچه تعیین اولنوب والتی یوک خلقی

برتابع سنه در تحصيل مال پادشاهى يى كند ولره خدمت ايدب وكلاء سلطنتدن جمله
دفترلرى تفتيشا اتوب على ملاء الناس سلطان محمد خان جامع شريفى حرمنده مزاد ايدب
بر بلكه بر بچق غروشه غلاميه ايله زيد وبكره صاتوب الدلر دخى بر بر غروش فايده
قانع اولمايوب ممالك اسلاميه دن بيدين سكز يوز اقچه خانه جزيه وعوارض جمع ونمغه
باشلدى هر قنقيسى بيدى سكز اقچه الوب اناطولى ولايتلرنده خود قيونز باشنه
يكر بيشر اوتوزر اقچه الورلر ايدى بو ظلم رعايا نيجه طاقت كتورسون وخلق عالم بو جور
نيجه كتورسون خاص همايون خالى حقده ديكر كوزر اولمشدر ريتى زنكسارزده ريث يوز اقچه
يازوسى اولانزكمدوجيتان وكيجه ويرواز ويعنى امملكترنده اولانز خاص همايون قريه لرى
الدنجيقوب دشمن دين الله كيردى ويربلوكى دخى خلاف شرع تمليك ووقف و
باشقلق اولدى ويربلوكى دخى خرابه مشرف اولدى ويربلوكى دخى وزرا خواصى
اولدى حالا موجود اولان خاص همايون قريه لرندن يوز بيك اقچه انجق داخل خزينه
اولدى ما عدادن نام ونشان قالمدى والحاصل شمديكى حالده رعايا فقراسنه اولان
ظلم وتعدى بر ديارده وبر اقليمده وبر پادشاه مملكتنده اولمامشدر ممالك اسلاميه دن
بر مملكتده ذره مقدار بر قره ظلم اولسه روز جزاده ملوكدن سؤال اولنوب وكلادن
صورلمز والدن سبادرمنه انتم ديمك حضور رب العالمينده جواب ولمز آه سرد مظلومان
خانمانلرى خراب ايدر اشك چشم دردمندان دنيايى غرق آب فنا ايدر كفر ايله دنيا
طورر ظلم ايله دورمز عدالت طول عمره سببدر وانتظام احوال فقرا پادشاهلره

جبر

موجب جنتدر بو ديد كلرم علما ومشايخ قولندر اعتماد بيورلمزسه الله حق رضوان اولنه
باقى قرنلرت حط نكتلرى **ممالك اسلاميه ده ظهور ايدن فتنه وفساده
باعث نه ايدوكى نه مقدار مملكت الدن كيتدوكى بياننده در** سعادتلو وعظمتلو
پادشاه كشورگشا حضرتلرينه پنهان اولميه كه دولت عليه آل عثمان خلدت خلافتهم
الى آخر الزمان بر دولت عليه عظيمه در كه اطراف وجوانبنده اولان اعداء دين ودولت
جمله بكدل ويكجهت اولوب هر طرفدن عزم هجوم ايتسه لر بامر الله تعالى جمله سنه جواب ويرمك
آسان ايدى حالا ممالك محروسه اسلاميه دن بونجه ولايتلر الندوب بونجه خسارتلر كه اولمشدر
واعداء دين اوزرينه بو قدر سفرلر اولوب بحساب مال وخزاين تلف اولمشدر دين ودولته
نافع بر خدمت كورلمدكنه سبب جمله كه طمع ذيوندن طمعسانه تيمارلر وزعامتلر ومناصب پادشاهى
رشوت ايله نااهله ويريلور ايدى ومعامله حق اولان زعامت وتيمار سيدلرى كروب ارباب
پايمال اولدى فلا باللاده ذكر اولنه وعنى اوزره روم ايلى بكلربكيسى ليكن ايالتى ايله
نيجه قرالى كبى بر عظيم دشمن دينى بوزوب بونجه يوز الملقى ايتمشيكن بيك تيمار زعامتلر
اوزرينه على التوالى نيجه قرالى اوزرينه سردار اعظم بونجه طنطنه وشوكت ايله سفر
ايلدى انجق ايكى قلعه ودرت پلنقه الندى قراد بد بغداد ايه سير حد ممالك اسلاميه دن
اولتوز مقدارى قلعه وپلنقه الوب الاناتلرينه در وحقنا اناطولى ولايتلرنده جلالى
اشقياسى بيك درت تيمارجنده ظاهر اولوب اناطولى وقرمان وسيواس ومرعش وحلب وشام
وادرها ودياربكر وارض روم ووان وموصل ايالتلرنده اولان قرى وقصبات غارت ويغما

خراب و رعایا پریشان و خزینه نقصان اوزره و ارباب سیف بو حالده طرف طرف ممالک
اسلامیه الدن کیتمه ده ینه تدبیرین کورملز و علاجین صورملز بو غفلت نه غفلتدر الحمد لله
سعادتلو پادشاهم حضرتلری سرافراز سلاطین روی زمین اوله رق مکه و مدینه پادشاهی اولوب
اعدای دین و دولت بو بنجه ممالک الوب و رعایا و برایایه بویله ظلم و ستم اولنق قطعا رواد کلدر بونک
تدبیری و علاجنی کورمک پادشاه حضرتلرینه فرض عین اولمشدر باقی فرمان سلطانم حضرتلرینکدر

قول طایفه سنه و مملکته متعلق بعض احوالدرکه بیان اولنور

سعادتلو و شوکتلو
پادشاه روی زمین حضرتلرینک قلب شریفلرینه نهان اولمیه که اکر عالمک صحیحی یا بنده
برنده ارتک کورلمزسه بو مملکتک نان نیکنی نه بر انتظام ویرلمزسه امت محمد نفسی نفسی دیوب رعایا و
برایا بالکلیه برابر اولوب زیرا قول طاعتدن چیقدی ضابطلر ضبطدن قالدی نصیحتله قول
ضبط اولنمز التفاتیله اصلاحی ممکن اولمز بو عصرک قولی بر قولدرکه ماه بماه جمیع مواجبلرین
بیشین ویرلسه و هر برینک جمیع لوازم و مهماتی میریدن کورلسه و هر بری مستغرق الطاف کوناکون
اولوب و عامه علما و مشایخ بریره کلوب بونلره نصیحت و پند ایلسه و هر برینه هزار نصیحت ایله سمع طاعته
سوق ایلسه لر و پادشاه اسلامه مخالفت دین و مناکحه ضرردر دیسه لر بر پیسنک کوشنه کیرمز و ذره
قدر فایده سی اولمز مکر آدم قهر ایله ضبط اولنور جمله اولمز سلاطین سالفه عظام اتی بلوک
خلقنی یکیچری اوجاغیله و یکیچری طایفه سنی التی بلوک خلقیله و بو ایکی طایفه نی زعما و ارباب تیمار
قولیله ضبط ایدرلردی شمدی اهل تیمار بالکلیه بوزغون اولدی و قولقول کندولره منحصر اولوب هر برین بردیق
اولدی تعبیه همایون بیورلورسه مصلحت آساندر زعامت و تیمار کالاول اکثر و علوفه لی قولدن کم

ایدب بنجه مملکتلر خراب و یباب اولدی بلکه پای تخت قدیم اولان محروسه بروسه دخی خیالیوب
بنجه محلاتنی احراق بالنار ایلدیلر عربان و ترکمان طایفه سی دخی طاعتدن قالوب رعایا
و فقرا طایفه سنه ظلم و تعدیلری حددن افزون ایتدیلر اوکه جهتدن دخی کویلر خراب اولدی و قره
دکز طرفنده دخی قزاق عاقلری ظاهر اولوب هر سنه ساحل بحرده بنجه قری و قصابی غارت و نیچه امت محمدی
اسیر کرفتار ایدب مقابله ایدر کمسنه اولمامغله روم ایلی حصارینه قریب محله کلوب یکی کوی و بنجه
بنجه یرلری احراق بالنار و اموال مسلمینی غارت و حسارت ایلدی و شتر و شهرلری دخی ایچون
بوغزلرده قلعه لر یاپلوب استانبول اطرافنی محافظه اولنمق لازم کلدی و شاه عجم دخی مقدما
بنجه ایالتلر الدی و غنده شرع بغداد کبی بر حصن حصینی الیمزدن الوب و امامنز و مقتدای دینمز
حضرت امام اعظم و ابو حنیفه نک مرقد لطیف منورین ضبط ایدب بنجه اهانتلر ایلدی
بو بنجه زماندر اونزینه سفرا اولنور و نیجه بی شمار رجال بیت المال تلف اولنور قطعا مفید اولمایوب
الندن ایکی خانه لو بر قریه ایله التمادی و جوق عسکر ایله الماق احتمالی دخی یوقدر مملکت یمن دخی
الدن چیقوب امام دیدکلری شخصک قبضه تصرفنه کیروب و معنا و علی دخی صورت طاعتده
بر عاصی اولوب مملکتدن برکلر بکیلکک یرینی تغلبا ضبط ایدب و مصر و لحسا دخی طوایف
ملوک کبی شکله کیروب بیک تاریخنه دن برو جمیع ممالک اسلامیه دن اونر طقوز ایالت الدن کیتدی
باقی مملکتلری دخی کذلک ظلمدن بقیوب بو رعایا و برایا پریشان اولدی بو مصیبت نه مصیبتدر
والحاصل سلطنت علیه نک شوکت و رونق و زینت و قوتی عسکر ایله در عسکرک بقاسی
خزینه ایله در و خزینه نک تحصیلی رعایا ایله در و رعایانک بقاسی عدل و داد ایله در حالا

اولدیغجه تعلیل اولندی باذن الله تعالی نظام عالم اولوب سلطنت علیه کما کان رونق بولوب سیف
اسلام غالب اولوب اعداء دین مقهور اولوب عسکر چوقلغی فایده ویرمز آنلر اوزره مطیع و منقاد کرکه
جد اعلالری عثمان خان غازی حضرتلری ابتدا ظهور سلطنتده بر ایکی بیک عسکر فرمانبر ایله بونجه
مملکتلر فتح ایدوب عالم سراپا دشمن ایکن کیمسنه مقابله ایدهمدی و سیف اسلام غالب اولوب جوانب اربعه‌یه
بونجه صالدی بعده اجداد عظاملری آناطولی طرفندن بر مقدار غزات ایله فی سبیل الله کلیبولی‌یه
کچوب روم ایلی سراپا کفر ایله مالامال ایکن و کلمهٔ شهادت شریفه کتورر بر فرد یوغیکن نصرت باری
کندولره یاری قلوب نمازسز یرلرده بونجه بیک کلیسا مسجد و جامع و قناویلر اولوب صدای ذکر و توحید
آسمانه ایردی و بونجه قلاع و ممالک قبضهٔ تصرفه کیردی بعده کوندن کونه شوکت اسلام زیاده اولوب
عرب و عجم و کعبه و یمن دست تصرفه کلوب دولت عثمانیه بر دولت عظیمه اولمش ایدیکه مکر اسکندر
ذوالقرنینه مالک اولمش اوله بویله بر دولت نازنینی برتشا ایله خراب اولمق لایق دکلدر رعایا
و برایا قهر و ظلمدن اولمق مناسب دکل بونک علاجی کورلمک کرک و ظلمه و اهل فسادک حقلرندن
کلمک کرک بر خصوصده اهمال جناب حضرت عزت شانه و محمد مصطفی صلوات الله علیه و عامهٔ اهل
دین لایق و روا کورمز بحمد الله تعالی سعادتلو و شوکتلو پادشاهمز سلطان بر و بحر سلالهٔ
آل عثمان بر قهرمان صاحب قراندر هر نیه توجه بیورسه بحمد الله تعالی حالیا بقیه صحیح عسکر مرد
همایونلری اولمسی جمله دن مهم زعامت و تیمارلرک اهلنه و قری و قرارع ارباب سیفه ویرلمکدر
و زعامت و تیمار اربابنه توزیعه مانع اولوب ولایتک خرابنه باعث اولنلر حالا عدد اولنماق
لازم کلسه الحق اوتوز قرق آدم اولور زیاده اولمز ایله اولسه اوتوز قرق آدمک خاطری ایچون

رعایت ایچون بویله بر دولت مختل و مشوش اولمسی حاشا که سعادتلو پادشاهمز حضرتلری
جایز کوره والحاصل عامهٔ عقلا و اهل بصیرتک اتفاقی بودرکه اوقدرینه دکین مادامکه زعامت
و تیمار اربابنه ویرلیه و سفر همایونده هر برینک بیراغی آلتنده موجود بولنمایه اعدادن انتقام
آلنمز و اشقیا تحت ضبطه کیرمز و رعایا و برایا دست ظلمدن خلاص بولمز حقیقت حال بویله در باقی
فرمان خطانم حضرتلرینکدر سیدلرده اولان زعامت و تیمارلرینه طریقیله بولنوب تصحیح اجازه
بیان اولنور سعادتلو و شوکتلو پادشاه دین پناه حضرتلرینک خاطر همایونلرینه نهان اولمیه‌که
نامستحق یدنده و اکابر سیدنده اولان زعامت و تیمار اربابنه توزیعی اولنمق مراد همایونلری اولدقده
بلطف الله تعالی بکلربکیلر توزیعی و توجیهیله وجوده کلور آستانهٔ سعادت طرفندن دخل
اولنمدیسه مستحق نامستحق تمیز اولنمز و اکابر اعیان مداخله سندن خلاص اولنمز و ظهوره دخی
کلمز حتی بیک اوز بر تاریخنده یمیشجی حسن پاشا وزیر اعظم و انکروس سفرنده سردار اکرم محمود
پاشا آستانهٔ سعادتده قایممقام ایکن بعده بیک یکرمی ایکی تاریخنده نصوح پاشا وزیر
اعظم ایکن زعامت و تیمار سیدلردن اخراج و اربابی استحقاقه توزیع اولنمق بابنده خط
همایون سعادتمقرون صادر اولدقده وزیر اعظم حضرتلری سفرده و قایممقام محمود پاشا
آستانهٔ سعادتده توزیع و توجیه ایتمکله اول تصحیح ظهوره کلمدی و نصوح پاشا دخی روم
ایلنده واقع اولان زعما و ارباب تیماری محروسهٔ ادرنه‌یه کتوروب بو قلمه محللرنده اکابر و اعیان
خدمتکارلرینه و قوللرینه سپاهیانه لباسلر کیدروب و براتلریله کوندروب جمله‌سی موجود بولنمغله
بر تیمار ظهوره کلمدی بو دفعه دخی آستانهٔ سعادتدن یوقلنیلمق نیه اولدی شکل اولور و زعامت

ویتمارلر کالاول سیدلرده قالوب ضبط بقیله ظهوره جمکن اولمز اما بعنایة الله تعالی تصحیحی
شول وجهیله آسان اولورکه هر ولایتک بکلربکیسی محلنه واروب بیکلرینی دیوانبکیه وارنجه نامستحقه
اولان زعامت وتیماری ارباب استحقاقه توزیع وتوجیه ایلیه لر دیو فرمان پادشاهی صدور ایلیه زیرا
هر ولایتده وهر سنجاقده وهر ناحیه ده قدیمی وجاقلرلری وسپاهی وسپاهی زاده لر معلوم و معین
در هر ایل اسامیسی اولان اجنبی وخدمتکار وکوله لر اوزرنده اولوب اغالرک ضبط ایلدکلری
زعامت وتیمارلر دخی جمله سی معلوم ومعین در اول مقوله نامستحقلرک زعامت وتیمارلری استحقاق
اصحابنه توجیه اولنوب بابندن فرمان پادشاهی صدور ایده بابا اوغلی واوغل بابایی وقرنداش
قرنداشی ماتلیمایوب بیوب بلوب کاربانه قتلمز مصنوعنا ویرنده طرف طرف دوکلوب کلوب فلان کسنده
اولان تیمار غلام وخدمتکار اوزرنده در وفلانک زعامت سیدده وفلان دخی جوجه لرده و
دلسوزلرده در دیو بر تیماری اوزر آدم یاچیقوب مستحق نامستحقه خصم اولوب هرکسک ایلکی باره
چیقارر انشاء الله تعالی دولت علیه پادشاهیده بر تیمار صقلامیوب جمله سی ظهوره کلور لکن
ارباب تیمارک ایلکی مرتبه سینه اولاملر زیرا دفترخانه ده اسملری مسطور اولان رعایا واولاد
رعایا کیمی علوفه لی کیمی قول وکیمی هقد نامنده اولوب ونیجه قریه لر تعدی وظلم دن خراب ویباب و
اهالیسی پریشان وکریزان اولوب نام ونشانلری قلمامشدر اکر بناء نه مرتبه دقت اولنه مرتبه سنه بونلر
انما لطف حقیله بوکا دخی بر تدارک وار در اکر معتوله همایون اولور سه اوایلکی مرتبه دکل لطف
حقیله فرقالتی بیک دخی زیاده اولمق ممکن اولورزه دن ظهوره کله جکی بوندن صکره ذکر اولنان
تفصیلده بیان اولنمشدر باقی امر وفرمان سلطانم حضرتلرکندر ارباب زعامت وتیمارک کما ینبغی

تصحیح وتکمیله ملاحظه اولنان طریقه ذکر اولنور سعادتلو وشوکتلو
پادشاه دین پناه حضرتلرینک مرآت طبع همایونلرینه پنهان بیورلیه که زعامت وتیماری کما ینبغی
تصحیح وتکمیل واوایلکی مرتبه دن زیاده اولمغه سعی همایون بیورلورسه بعون الله تعالی شول
وجهیله میسر اولورکه حالا خاص همایون قریه لری هر سنه بلوک خلقنه خدمت ویریلور وآنلرده
بیع مزید اولنوب بوللو بوللو صاتیلور جمع مال پادشاهی نامیله انجق بوز بیوک آقچه داخل خزینه
اولور اول دخی قول مواجبنه صرف اولنور اول طایفه یه نقد آقچه ویریلمکدن ایسه خاص همایون
قریه لرینی آغر علوفه لی یه علوفه سنه بدل زعامت وتیمار ویریلوب علوفه لری خزینه یه قالسه هم بونجه
قلیج احداث اولنوب هم اول طایفه تخفیف اولوردی وخزینه عامره یه دخی کلی فایده حاصل اولوردی
بو دخی معلوم همایون اوله که خلاف شرع شریف بعض بکلر وقف کلر وارد راکرچه صورتا حسنه
کورینور اما عند التحقیق اضاعت بیت المالدر زیرا ممالک محروسه ده اولان قری ومزارع محصولاتی
که بیت المال صرف اولنور غزاة مجاهدین حقیدر شرعا مصرف معینی وارد ر اول مقوله لرک وقفیتی
نیجه صحیح اولور شرعا جایز اولان اوقاف اولدر که سلاطین ماضیه فتح ایتدکلری ممالکدن
عامه مسلمین ایچون وضع ایتدکلری اوقاف جمیله وحسنات در ونیجه تاریخده غازی بکلر وبکلربکیلر
حسبة لله تعالی غزالر ایدوب دولت علیه ده نیجه مملکتلر فتح ایدوب دین ودولته لایق نیجه
خدمتلرده بولنمغین سلاطین عظام دخی خدمتلری مقابله سنده فتح ایتدکلری مملکتدن کندولره
بعض قرا ومزارع تملیک ایدوب انلر دخی اذن سلطان ایله عامه مسلمینه نافع خیرات وحسنات ایدوب
جامعلر وعمارتلر وزاویه لر بنا ایدوب اول مقوله لره وقف ایدرلردی غازی اورنوس بیکک وطورخانک

بك وفي سبيل الله غازيلر كبي بو مقوله وقفلر عائده دين تجويز ايتمشلردر بونلردن ماعداسي
مشروع دكلدر بر آدم دين و دولته لايق خدمت كوستررسه و مملكت دكل ايكن بر قريه يه فتح ايتسه
مجرد مقرب پادشاهي اولديغي ايچون نيجه بيك بين قتدنم فتح اولنمش ممالكدن بيت المال صرف نيجه قرالري
ومزارعي بر طريق ايله كندولره و اولادلرينه تمليك ايلتدكلرندن بعده ديلدكلرينه وقف ايتمشلردر
اول مقوله وقف نيجه صحيح اولور واني تسميه ايله تناول نيجه جايز اولور اولا اول مقوله كمسنه لره
حق بيت المال تمليكي شرعا جايز اولميوب كلكده حتى وقفيتي صحيح اولا ابرامرك اصلي باطل اوله فرعي نيجه
حاصل اولور وصحيح اولور دين و دولته لايق اولانلر بعدهركه ايكيشر بيلدن بر و تمليكي اوقاف
اولان قريه لرده وعدلي اولنرده بو قلاموقت مشروع اولان تمليك و وقف قريه لرينه حالا اوتوز
ابقا بيوريلوب نامشروع اولوب حقي بيت المال اولنلر علوفه لو قول طايفه سنه توزيع و تقسيم
اولنوب نيجه بيك قليچ احداث ايله سعي همايون بيوريله بو بيله اولنجق قليجك كثرتنه و خزينه نك وفرت
وزياده سنه سبب اولوب نيجه منافع مشاهده اولنور اما شو بيلديكه اول مقوله وقفلرده خاصلو
مسجدلر و زاويه لر اولنمرده دخي معطل اولمقدر واكثرلري نهايتا لامر ميريدن وظيفه جكلر تعيين
اولنوب اوجاقلرنده حسنه دخي سعادتلو پادشاهمز اوله وقري ومزارع دخي اصحابنه بيله خالا
خاص همايون قريه لري خلاف شرع تمليكل و وقفلر محصولاتي ناحمل يرلره صرف اولنمقدر ايسه
بو طريق ايله كلمش علوفه لو قول طايفه سنه توزيع و تقسيم اولنسه قرق الي بيك نفر علوفه لرين خزينه يه
قالوب تيمار و جبالرده قرق الي بيك نفرك يوميه سي بر عدد اوقيه يكرميشر اقچه دن سنوي
ايكيوز بيك اقچه دن زياده اولور خزينه يه سعي اولنوب ايراد و مصرفه غالب اولور و بر قريه ايكي

آدم

آدمه وايكي قريه بر آدمه حكمي اولدقچه ويرلميه و علوفه لينك كرييه ومشاهرات و بهادرلرينه
رجا ورغبتنا ايدوب بيك جايزه تمنا و طالبا اولنمز ويريله ان شاء الله تعالى قديمي ولاتر قبچلري يوزبيكدن
زياده زعما وارباب ظهوره كلوب وسفر همايونه واقع اولدقده ميريدن خزينه دن خرج صرف اولنمز
بعناية الله تعالى واقع اولان سفرلرده جميله اسبابز اولوب دشمندن دلخواه اوزره انتقام الينير
فرمان حالتكدر **شاه عباس شقاوت التباسدن تصحيح مملكته متعلق نقل اولنان**
حكايه لردر سعادتلو وشوكتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرينك قلب مرآت اثارلرينه نهان اولميه
كه حقيقتا شاه عجم اولان شاه عباس شقاوت التباس ابتدا ظهورنده ولشنده و زراو وكلاسي علما
وعقلاسن جمع ايدوب سؤال ايلديكه سلاطين عظام عثمانيانك بو مرتبه قوت وقدرت وشوكت وجلالت
حصولي ماكي ممالكي بي شمار اولوب بز ضعيف و عديم الاقتدار اولدوغمزك سر و حكمتي ندر بكا تحلا
شرح و بيان ايدك ديدكده انلر دخي بر قاچ كون استمهال ايدوب تنها عقد مجلس و مشورت ايدكلرندن جمله سنك
رأي واندیشه سي بونك اوزرينه قرار داده اولديكه سلاطين عظام آل عثمان بو نجه عظيم الشان
وكشورستان اولدقلرينك حكمتي بودركه وزراسندن بريسي مسند نشين وزارت عظمى وصدارت نشين
وكالت كبرى اولدقده تمام استقلال ايله ويريلوب امور سلطنته آنلردن غيري بر فرد مداخله ايلمز
وارباب مناصب وجاه بي كناه عزل اولنمز وارباب سيف واصحاب حرب باك و مضبوط جنس
واصل آرالرينه اجنبي وبيگانه يوق و ايچلرينه شهرت و زينت ورخت وبخت يوق ورعايا و
برايا آسوده حال ومال بيت المال ايله خزينه لري مالامال ومال وقف ومال ايتام خزينه لرينه كيرمز و
عباد اللهدن ظلما بر اقچه الينماز اولدجهتدن طالع ودولتلري كشاده واسباب حصول مراد جمله

آماده قیلدقلری غالب و همتلری جالب دیو بو بکا وزیرینه جمله‌سی مشروح القول اولدقلرندن صکره
حضور شاه کمراهه کلوب عرض ایدیشه قلدقلرنده شاه فی الحقیقه کلامکز حق و قولکز صدقدر دیو رأی
فکرلرین استحسان ایدوب فی الحال اوزرلرنده اولان ابیشه فاخره‌لری و صیانتلرین تزیین کمر و تیغ مجوهر
چیقاروب وجیبه‌لری ایجه‌لو بر سیاه قیام و بر قاره قلیچ اختیار ایلدی پادشاه اسلام ایله صلحه
راغب اولوب قرنداشی اوغلی در دولت پناهه ارسال و سنوی ایکی یوز بوک پیشکشه تعهد ایدوب
وارزیک خانی هکیم سیم درخت ولیس و عاقبت استعمال ایدوب رعایایه ظلم و تعدی ایدر
چکرت سوکرم خاقان نیقرم واصلوا ولادین قرارم دیو حکم تنبیهلر ایدوب استقلال تام ویردی
و جمله خانلرینه مناصب قیلجیانیله ویروب کندولردن صکره اولادینه ویردی و سوزلرینه تابع قدم
اولوب قطعا مرکزیده ایرمدی حتی تبریز ایالتی که قبضه تصرفه کیردکلی وقتدن اوحتی دک
بیر بوداق نام بر خاننده اولوب قطعا عزل ایتمدی مزبور بیر بوداغی مرحوم بکرلی محمد پاشا وانزیکلی
بکسی ایکیز قتل ایدیجک شاه کمراه یرینی اوغلنه ویردی اوغلی دخی مرد اولیجاق اوغلنک اوغلی
درت یاشنده بر صبی‌یه ویروب الآن تبریز ولایتی بیر بوداق اوغلنه دروز ایالتی ضبطنه
داخل ولایتی یکرمی کز بیدی اوجندر ایندی بیجه که امرکونه بر خانه ویرمش ایدوب تعد عشرین
اولدخانی عزل ایتمیوب مرد اولدقده اوغلنه ویردی و حالا اوغلی متصرفدر سایر خانلر دخی
بو منوال اوزره کار کذار نامدار کسه‌لره ویروب بر هیچ عزل ایتدی جرمی ولانی قتل ایتدی و چکرنه
دخی مراد اوزره تعیین ایدوب اون ایکی بیک غمزل علوفه‌لی قول ایدوب و قرق بیک نفر دخی خانلرینه و سلطانلرینه
تعیین ایدوب جمعا قولیله کیلانات و مازندران مملکتلرین تسخیر ایدوب و هند و اوزبیکه یارمتک

بنجه ولایتلر الوب و ممالک اسلامیه‌دن دخی بنجه قلعه‌لر الوب و حج پادشاه اسلام بینلرنده و کوه حبیه
قرینده اولدیکی جمله‌سنه جواب ویردی سبب بودر که عسکری آز اولوب و پاک اولوب و منصبلری
مؤبد ویروب و رعایا ایله کمال تقید ایتمکله شاه کمراه مبطلرجی دین و بی مذهب ایکن عدل و داد ایتمکله
بویله مؤید اولیجاق پادشاهمز که خلیفه روی زمین و پناه دولت و دین در همایونلرکه رأی شریف
عالم آرالری عدل و داد طرفنه مصروفدر بیوریله بفضل الله تعالی اقالیم سبعه مسخر شمشیر کیتی ستانز اولوب
اطراف ممالک بر امن و امان اولور تقرردر عالمک نظامی و انتظامی پادشاهلرک قلب شریفلرینه
منوط و مربوطدر پادشاهلر قلب عالمدر قلب صالح اولیجک بدن دخی صالح اولور ملوک ایلکه
توجه بیورسه‌لر عالم سراپا نظام بولور کمالکه توجه ایتسه‌لر حاله مکدر اولوب اختلال بولور دیو بیلدیرده
اوت پادشاهلرک وجودی بر طلسم عظیمدر حقیقت حال بودر باقی فرمان سلطانکدر

تصحیح وکلا و وزرا و رفع رشوت نه یوزدن اولاجغن بیلدیریر سعادتلو
و شوکتلو پادشاه عالیجاه حضرتلرینک ضمیر شریفلرینه نهان اولیه که بو قدر آشوب و فتنه و فساد
و رعایانک ممالک خرابی و خزاین اموالک نقصانی سبب رشوت جنبشدر اوحتی دک پادامکه وجه ارضده
کالنده رشوت رفع اولیجه عدالت ممکن اولمز و تصحیح عالم میسر اولماز رشانک بالکلیه رفعی مراد
همایونلری اولورسه اولا مقدمه‌سی بودر که وزیر اعظم مستقل اولوب ایچ و طشره خلقندن امور سلطنته بر فرد
مداخله ایلمیه و وزراء عظام خدمتلرنده اولانلر قوللرنده دخی برکلو و دفتر بو کسنه‌لر اولاوجه و ممالک
محروسه اسلامیه‌ده واقع اولان ایالتلر و سنجاقلر بوتلییله وارثلریله کلنش یرلر و نامدار مدبرلر
صاحب وقار اولانلره بکلربکیلک و سنجاق بکلکینه مؤبد احسان اولنه ابتدا ارکانده دخی خدمتلرنده اولانلر

جبه‌لولری دیرلکلو اولیوب عبد مشترک الرعایه اوله وجرم وگناهلری متحقق اولمایجه عزل اولنمیه
تمام مرتبه کهنه واصل اولوب ظلم وفسادلری متحقق اولدقده عزل ایله اکتفا اولنمیوب بحسب الشرع
والقانون حقلرندن گلنلری گوریله و زعامت وتیمار عموماً اوزره بکلربکیلر توجیه ایلیوب آستانه سعادتدن
وجهات اوجوه مدخلی اولمیه ومناصب علیه اهل علم وصاحب فضله احسان اولنوب مدتلرندن زیاده کوت
اولنمیه وجاهلا اولنلر طریقلرندن اخراج اولنوب بعده جاهله منصب ویرلمیه وتابشمقلق خصوصی
همایون قرینه‌لرندن ویریلوب اجمال الوندن زعامت وتیمار ویرلمیه ودرگاه عالی قاپوجیباشیلرینک دفتر اجمالده
اربه‌لقلری معین ومبین در ینه اول اربه‌لقلر تعیین اولنوب زعامت وتیمار دخی ارباب اولق باسیله
برشی ویرلمیه هر بری بالاده مذکور اولدوغی اوزره سنجاغنه وبکلربکیلکه لایق وارزانی کمسنه‌لر
اوله ودرگاه عالی متفرقه‌لری دخی کذلک بو حال اوزره سنجاغه وبکلربکیلکه لایق اوله ودیوان
همایون کاتبلری اهل معرفت وکمال وسرقلمدن نامه تحریرینه قادر کمسنه‌لر اوله ودفتر خاقانی ومالیه کاتبلری
مستقیم ودیندار اولوب وهر بر زمره‌یه حد ومقدار تعیین اولنوب زیاده ونقصان قبول اتمیه
تعیین اولنان زمره‌دن زیاده گلوب اگر متفرقه اگر چاوش اگر کتاب متفرقه‌لقلری وچاوشلقلری
وکتابتلری براتلرندن رفع اولنوب جمله‌سی زعما وارباب تیمار اوله‌لر وهر بری قانون قدیم اوزره یرار
جبه‌لولریله اشکنه واردینه فرمان عالی صادر اولدقده سفره اشمکه وقلیجه قادر اولمیانی جبهه ودیسون
طائفه‌لرینه قانون قدیم اوزره علوفه‌لر تعیین اولنوب زعامت وتیمار اربابنه ویریله وتصحیح عالمکیر
متفرقه وچاوش وکتاب زمره‌لرینه ودیرلکلری ایله اشکال براقی ویرلیوب بوقلمدن قدره‌ینه اوله
بروات ایله بوقلمدن بویله اولیجق کمسه کمسنک نامیله دیرلک ضبط ایدمز وحق سکارلر وآزادسز

قوللر

قوللر اوزرینه ایدرمز هر کسک براتی اشکالیدنده عثمانی قانونامه گبی اولوب محللرنده تطبیق اولنور عرض
اولنده حقلرنده امانت ودیانت اولمینه بو مقوله امورده احتیاط اوزره دیرلیکلریلی ثمری حیله وخدعه
تزویر وتلبیس چوق اولمیه چاق بویله تقیید اولنمایجه عسکر تصحیح اولنمز واجنبی داخل اولمیه خلاصه
بونلرکه مناصب پادشاهیدر که اهلنه احسان اولنه زعامت وتیمار دخی دقت واهتمام اوزره بیورلیه در
ضبط اولنه راشیلر رشوتی تکثیر ویریلمیه ومرتشیلر رشوت جهتنی کیملردن آلدیغنی بیلوب بو تقدیرجه
بعنایت الله تعالی ارتشا عالمدن بالکلیه قالقار خصوصا ارتشا حقنده لَعَنَ اللّٰهُ الرّاشِيَ وَالمُرْتَشِيَ بیورلمشدر
سعادتلو پادشاهم حضرتلرندن مأمولدر همت ملوک جهان بودر که بو دولتده قطعیه فرق ایدوب عمل بیوروب مناصب
اهلنه تفویض وصحیفه عالمدن دفع ارتشایه سعی ایده‌لر مساعی جمیله بیوره‌لر وفیاض مطلق عز شانه میسر ومقدر
المیسر اوله بنه امر سلطانکدر زعامت وتیمار اربابنه توزیع و زعما وارباب تیمارک

ظهوری وتصحیحی بیانندهدر

سعادتلو عظمتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرینک
رکاب همایونلرینه عرض حال اولنورکه زعامت وتیمارک کما ینبغی تصحیحی مراد اولنورسه تکمیلی بعنایت الله تعالی
اولور وجمله میسر اولور که دفترخانه‌دن اجمال صورتلری بالکلیه اخراج اولنوب هر ایالتک بکلر
بکیسنه ارسال اولنه وخط همایونلریله سعادتلرله متوکلا هر ایالتده محکم یوقلمه فرمان اولنه وتأکید وتنبیه
اولنه اوچ آیه دک اگر متفرقه اگر چاوش اگر کتاب زمره‌لری و زعما وارباب تیمار دخی عموم اوزره
جمله بکلربکیلر یاننده حاضر اوله واهمال ایدوب حاضر اولمیان هر کیم اولورسه دیرلکلری محروم اوله بعده
ایالتلرنده موجود اولان زعامت وتیمارک کیملرک اوزرنده در گوره‌لر دقت واهتمام ایله تفتیش وتفحص
ایلیه‌لر ارباب استحقاقدن بویله گلمیان اصلا دخی اوجاقدن غلی وجاق اولنلرک دیرلکلرین کیمسه‌لره ورده

بر قرار و مابعد اولنور مقدر قلهلر والتزمینه توجیه تذکره لری ویریلوب واجاللرده قیلیچ قیدی اولنان
زعامت وتیمارلرکه حتی مقابلهده رجال استقلال واربابی توطن ایله ایمشلر و جوجوه و دکش و ایکار
قولی الذودر وحد منکار وکوکلره اونلره اولوب بیه آغالری ضبط ایدیب اولد مقوله زعامت
وتیمارلری بالکلیه ارباب استحقاقه توزیع وتوجیه ایدیلرلر اما حین توزیع وتقسیمده مادامکه
بر سنجاغک الای بکیسی وعموما زعما وارباب تیمار عجری باشیلری ایله وسایر ارباب استحقاق اولنلر
بر یرده موجود اولیه برسی حاضر وعینیله توجیه ایلملری احتمالدرکه اول ادملر تریخ مستحق ادم
ظهور ایلیه جمله سی حاضر اولوب بعده توزیع ایلیه لر دیو فرمان اولنه و درکاه عالی متفرقه لرینه
وچاوشلره ودیوان همایون ودفترخانه ومالیه کاتبلرینه قانون قدیمدن زعامت وتیمارندن مقدار
اولکیلر علیه اولمقدار توجیه وتعیین اولنه و ذکر اولندیغی اوزره طوایف مذکوره یه عدد
معین وحد تعیین اولنوب زیاده و ناقص اولیه حددن زیاده اولنلرک متفرقه لغی وچاوشلغی
اخراج ورفع اولنوب زعامتی وتیمارلری ایسه قانون قانون قدیم اوزره سنجاقلی سنجاغنده ساکن
اولوب براوقلری آلتنده موجود بولنه وایکی سنجاقده زعامت وتیمارلری ولانک برسی کیمکدن ودده ابقا
ماعداسی اکرا وچاق اوغلی وچاق اولوب اولادندن واقرباسندن دیوکه لایق کمسنه سی واریسه
محلنده ساکن اولمق شرطیله انلره توجیه اولنه کمسنه سی یوغیسه آخره توجیه اولنه و بوندن صکره
اولوب متقاعد اولنلر دخی تقاعدلری رفع اولنوب اگر کندولر مستحق لیسه تقاعد طریقیله
متصرف اولدقلری تیمار و زعامتلر سفر ایتمک اوزره ینه کندولره ابقا اولنه دگل ایسه مستحقه ویریله
وخواص همایون قریه لری وخلاف شرع تملیک اولنان قریه لری آز علوفه لی قول طایفه سنه علوفه لرینه

بدل توجیه اولنوب علوفه لری خزینه ء عامره یه قاله وشرعا جایز اولان تملیک قریه لرکه بالاده ذکر
اولنمشدرکه اصلح اولان بودرکه توجیه اولنه لر سفره ایتمک شرطیله ابقا وحقوق قبیلته وبالجمله هر ایالتده نه مقدار
زعامت وتیمار وار ایسه بکلربکیلر توجیه ایدوب تذکره لری ویرسنجه عموما تجدید برات اولنمغه فرمان همایون
صدور ایلیه و هر بکلربکی یرلرنده تیمار و زعامتلری اولان سنجاقده ساکن اولمق ویرارجبه لولر ایله
براوقلری آلتنده سفره ایتمک اوزره تصریح اولنوب بوندن صکره آخر یرده ساکن اولنلرک وقانوندن
اکسک جبه لولر ایله سفره همایونه وارنلرک دیرلکلری آخره ویریله وهر بکلربکینک اصل وجنس ساکن اولدیغی
قصبه وقریه نک اسمی ونسخه وحدودی یازیله ایسه مفصلا اشکال براتلرینه یازیله وبو طریقیله ضبط
اولنمغه اهتمام اولنه وبعدالتصحیح واقع اولان محلولاتی دخی ینه اوجاق اردیلری بونن لحق(?)
ایچون متوفانک زعامتی وتیماری واریسه اوغلنه احسان اولنه اگر صغیر ایسه قلیچ قادر اولنجه
یرار جبه لولری اشه متوفانک اولادی یوغیسه قرنداشلرینه واولادلرینه وعم وعم زاده لرینه
ویریله وجه مشروح اوزره زعامت وتیمارلر اوجاق اردلرینه واوجاق زاده لره واقربا وتعلقاتنه
توجیه اولنوب بوصورتده اوزره مجدد وقانون تبعیه اولنورسه جمله زعامت وتیمار ارباب مضبوط اولوب
اراللرینه رعایا واجنبی وبیگانه دخول ایدمزلر ولور وممالک اسلامیه ده زعامت وتیمارک
نزاعی برطرف اولور وبوسبب ایله بوزبیکدن زیاده کزیده وممتاز زعما وارباب تیمار ظهوره
گلوب قانون اوزره جبه لولر ایله بفضل الله تعالی درت بش کره یوز بیک عسکر اسلام ظهوره گلوب
هر جانبه توجه بیورلسه نایرات تعالی اسکندر مثال سیف اسلام قانون فاذ ایرشمک قابلدر وقوت
طاییفه سی دخی مضبوط اولور وممالک اسلامیه فوق الحد معمور وآبادان اولوب رعایا وبرایا آسوده حال

اولور ثیرا ن عما وارباب تیمار قوللری کندو رعایاسنی وبلاد عثمانیه یی حفظ ایدر ذره قدر کمسنه
تجاوز ایتدرمز جزیه دارلری ظلم ایدرمز وعایه قوللری دخی تعدی ایدرمز عالم حیات تازه بولوب
شوکت اسلام حددن افزون اولور باقی فرمان سلطانم حضرتلرینکدر **علوفه‌لی قول**
طایفه‌سنک اجمالا تصحیحی بیانندهدر سعادتلو وشوکتلو پادشاه کردون
وقار حضرتلرینک طبع همایونلرینه نهان اولمیه که علوفه‌لی قول طایفه‌سنی تصحیح مراد همایون
اولور ایسه اجمالا طریقی بودرکه اولا التی بلوک خلقنده احداث اولنان بدعتلر رفع اولنوب
قانون قدیمدن عدول اولنمیه جمله دن ابتدا اولکه زولدش نامیله اولنسون قطعا بلوکه ویرلمیه
ویره ییلدن بر حرم همایوندن وباخود یکیچری وجاغندن وسایر اوجاقلردن قانون اوزره بلوکه
چقماق لازم کلدکده مرده لری مقدارندن اولوب زیاده اولمیه وبو مقدار نفر چقاریله اغالرندن اولوب
مقدار مرده طلب اولنه علوفه‌لری قطع اولنانلرک ایرتصحیح اولنمه وضابطلری بیوجه عزل اولنمیه
وذکر اولنان بدعتلر الرندن دفع اولنوب ملازمین حضرتلرینه دخی قانون قدیمدن زیاده
ویرلمیه ویکیچری اوجاغنک دخی تصحیحی شویله در وجهیله اولورکه دوشورمه اوغلانلری وباقوللر اوغلانلری
اولا بیدرکاه اولالر اولورنش یکرمی جوقه‌لی اولمادقجه قپویه چیقوب یکیچری اولمیه‌لر ویکی ییلده بر قیو
اولنوب مرده‌لرندن زیاده واپو یه چقمیه‌لر واغاجرلغی ومنزل سپاهی ویجابلری نامی بالکلیه رفع
اولنوب اوطه طرقیله کمسه یکیچری اولمیه ویکیچری کتخداسی وجاوشلری بیکی سکر سنه‌لرنده بر قرار اولوب
بیوجه عزل اولنمیه‌لر بیا بضابطلری دخی بومنوال اوزره بیوجه عزل اولنمیه‌لر بونلرک دخی ضابطلرینه
محکم تنبیه لر اولناکه ذکر اولنان بدعتلرکه کمسه‌یی یکیچری اغالری وقانون قدیمدن عدول ایتمیه‌لر بومنوال اوزره

ارن

ارنشدانه ضبط اولنوب قانون قدیمه مخالف بر فرد یکیچری وسپاهی وجبه‌جی وآردی اشمیجک
زمانده قیلدن تنزله واربابلری مرتبه‌سن بولور باقی فرمان سلطانکدر **بالاده ذکر اولنان**
قضایانک خاتمه‌سی بیانندهدر امعان نظر همایونلرندن رجا ونیاز اولنور
سعادتلو وشوکتلو پادشاه دادکستر وبنده پرور حضرتلرینک مرآت جهان نمای قلب منورلرینه
نهان اولمیه که اطراف ممالک ربع مسکونده واقع اولان اکر ملوک اهل اسلام اکر ملک مختلفه پادشاهلری
قانونلرندن مناصب عزل ونصب وتبدیلات اولنمامغله بلکه نیچه لرنده ماننده املاک وعقار اوله
اولاده اکر صغار واکر کبار انتقال ایتمکله مملکتلری معمور ورعیتلری آسوده وعسکرلری قوی
ومحصللری معزز اما دولت علیه بر دولت عظیمه بی پایان اولوب مملکتلری وسیع وقوللری
حددن افزون اولوب هر برینه هنر واستعدادینه کوره التفاتلر وقوانین شیلن انعاملر واحسانلر
اولنمق اقتضا ایتمکله وقت وزماننه تبدیل وتغییر قانون اولنمشدر نه اکه بیوجه عزل ونصبه
وطمع خام حسبیله بر منصب نیچه کاه عمروه ویرلمکله سلاطین آل عثمان حضرتلرینک رضای
همایونلری اوله بوکونه تبدیل وتغییره نه مقتضای شرعه ونه قانونه اویر شرعا عقلا قبیح اولان
بوکونه بر وضع ناشایسته حال سلاطین عدالت آیینه مستولی ومنحصر کورنلر زیرا هر منصب
وهر دیرلک اصحابنک سبب معیشتی اولوب اهل وعیال وخدمتکارلریله دولت علیه پادشاهیده
اورادن تحصیل عزیز معیشت طرفی یوقدر بحرم وکناه مضی اولدن اللنوب عزله ویرلمیجک
اولدرده مقدار صنعته قادرکل فقیر وحضرته دخیل اولوب نه تاب ونه توانی مستوفی
دیمشدی پایان اولور صنعته دخی قادر اولمیه پادشاه قوللری رعایا صنعتنه واشتغاله منسب دکلدر

بیشتی قتل اولنمجق حالیمکندر اولور برالای نامحققلر واجنبیلر مناصب پادشاهیده اولمه
قدیمی اهل صلاح اولوب باعث جدا عفو همایونلری پادشاهیده حقیقتدر ایلرلر برآلای نامدارات
وذکاوتلرانلر فقیر حقیر اولوب ناموس سلطنت علیه یه نقصان دکلیدر اکر اوله معزول اولانلر دردمند
رشوت ویروب تکرار منصب آلسه لابد ویردکی آقچه‌یی چیقارمغه سعی ایدوب ضرورع ظلم وبدخواه دولت
اولور معلوم همایونلری اولا که ظلم ورشوت هر قنغی ولایتده پیدا واشکاره اولدی
اول دولت خراب ویباب وبرکشته روزکار اولدی بو جمله احوال کتب تواریخده تحقیق وبیان
اولنمشدر الحق ایکیسی دخی غایت قبیح وخطر اولنمجق وخانمانلر خراب ایدیجی ملعون نسنه‌لردر
بو مقدمه دخی مقرردر که دولت علیه پادشاهی ودین مبین حق مستند اولنلر اکر حکام اکر سایر
مناصب پادشاهی وخدمات همایونلری اربابیدر منصبلرینه زیاده جد وسعی ایلسون وتجرم وکناه موقوف
اولیه جقلرینی بیلسه‌لر معزول اولدقلرنده بیوک الیله معنت ومجازات منصبه واصل اولاجقلرین معلوم
ایدینه‌لر قنغی بی دین وبی انصاف ظلم وفساد وجور عباد الله اختیار ایلیه اکر طبیعت واکر خلقت
اصلیه سنده دخی ظلم وفساد واریسه طوتیلمغی کبی حقندن کلنه تکوع وعجله الوقت جزاسی کورلمیجکینه
واقچه ایله خلاصه مجال اولمیاجاغن بلیجک ظلم ایدیبوب ضرورع عادل اولور دیمشلر اکرچه رشوت
هر خصوصده منبع فساد وتخم ضلالتدر لکن علما منصبنده غایت شوم ونامبارکدر زیرا شرع
شریف منصبی رشوت ایله صاتلمق العیاذ بالله دین صاتمقدر وعاقبت ندامتی دخی مقرردر زیرا
جاهل رشوت ایله سجاده شرع محمدی یه کچوب حاکم اوله وباخود برجاهل وباطل التزام ایله
نایب وله اوله مملکتک حالی نیجه اولور واحکام شرع محمدی نیجه اجرا اولنور او مقوله لرده مقام

حکومته کتورمک ورشوت ایله منصب قضا صاتلمق حاشا شرع شریفی تحقیر وتذلیله راجع اولور
عیاذا بالله تعالی صدر عظمی وارد رکیجه سنه کعبه شریفک وبیت معظمه‌نک دیوار عنبر شرشیو
منهدم اولدوقده منظنه کرامت اولان بعض رجال الله درتهفک اولنورکه جدار کعبه مکرمه‌نک انهدام
واندراسنه باعث منصب شرعک آقچه ایله صاتلماسی شآمتیدر اجراء احکام الهیه اید حکام شرع
نبوی در کلریندیر ظاهرده انلر رشوتله یرلرینه تراپلوب بنیان شرع مبینه خلل کلدکله دیوار کعبه
دخی جعلدی فهم فراست اصحابنه بر عظیم اشارتدر وفطر عبرتله مشاهده اولنه‌جق بر تنبیه الهیدر
دیو بیوردقلرینی فی الحقیقه عالم کون وفساد ده بو مقوله امور بیهوده ظهور ایتمز بلکه عبرت خلق جهان
ایچوندر علما جاهل‌لردن اکر موالی واکر قضاتدر اهل علمی استخدام سجاده شریعت شریفه مستحقه موجبه اولنه
واردقلری یرلرده قضا بالحق ایدوب عباد الله نفع محض اولورلردی حضرت حق جل شانه وعظم سلطانه
قرآن عظیم الشانده إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا بیورمشلر مناصب علمیه اولسون
وعرفیه اولسون جمله‌سی امانت الله در ایلدی جناب جهان آفرین جل شانه‌نک امر منیفی اوزره اکر
مناصب شرعیه اکر مناصب سیف وسیاست اهلنه ویرلمک واجب واهم در بو امر الهینک کما ینبغی
موجبیله عمل اولنماممغه باعث وبادی رشوتدر اولا باد فتح اولنالی ارباب مناصبیا ننده
عزل ونصب وکثرة تبدلات حدادن زیاده افزون اولوب عالی ذلتده قالوب دایمی دولته ایری
حال عالم دیکرکون اولدی وحکام وولات بیننده بر کونه کثرت تبدلات باهر ورده تعدی ایلدیکنه
سبب اولوب ممالک محروسه اسلامیه ویران ورعایا وبرایا پریشان اولدی ایلدی دولت علیه
شهریاری یه لایق وشایسته اولمیان حالتلر ذکر اولنور اولنده وغی اوزره منصبی اهلنه صدقه بیورلمغله

27
28

بو دولت نائرینی صیانت و حراست بیوررلر دولتک ضبطی حکامیله حاکم شریعت اولسون
و مال ولایت اولسون تا منحوس اولیجک هر منصبه مایه وجود رشوت دولت علیه نیجه محفوظ اولور
و عباد الله ظلمدن و دوشمندن نیجه آسوده حال اولور مناصب نامستحقه ویرلنک سعادتلو خلیفه
روی زمین و پناه دولت دین حضرتلرینه بر جهتدن نفعی اولمیوب بلکه ضرر عظیمی اولدوغی ظاهردر
دیوانه دک وکلای دولتک اللرینه رشوتدن و نیجه نامستحق الینه جمله مناصب عالیه یه کتوردکلرندن
پادشاهم حضرتلرینه نه عاید اولدیغی آنجق کندولر اخذ ایتدکلری نقدلری کبی ممالک اسلامیه یی خراب ایتدکلری
سعادتلو خلیفة الله حضرتلرینک بو نیجه نعم جلیله و امر و انعام و احسانلرینه مظهر اولمشلر ایکن خیانت
ایدوب تخریب بلاد و جور عباد الله ایتدکلری ایچون دنیا و آخرتلری کلام الله ایچون خسر الدنیا والآخرة
اولدیلر نامدلری مذکور اولدیغی قدر رحمت برینه مظهر لعن اولدیلر الحمد لله تعالی سعادتلو پادشاهم حضرتلرینک
مال منالنه احتیاجی یوقدر که منصب ایچون کیمسه دن آقچه آلنه و مخصوص توابعی یوقدر که بو کسی منصبلر
ویرلمک لازم کله جمله عالم سعادتلو پادشاهمزک قوللری و مطیع فرمانبرداری در هر بری استحقاقی اوزره بو منصبله
رعایت اولنمز ایسه اولیجق لایق و سزادر که مملکت صاحبی و عباد الله حافظی خلیفة الله در ذره بر
نفع اولمیه ده مناصبی یولسوز صاتلمیوب بر آلای خاین تحصیل خزاین و دفاین ایدرلر و مملکتی
خراب و یباب ایدرلر نیادن عرض و ناموس و رشوت بر طرفه اولسه هر منصب هر دیرلک اهل مستحقه
ویرلسه سعادت عظمی دکلمیدر خصوصا زعامت و تیمارلر که دولت علیه نک رکن اعظمی و ارباب تیمار غزات
و مجاهدینک مقدمی ایکن دیرلکلری نااهله ویرلوب اضاعت بیت المال اولنمق شرعا جایز دکل ایکن دلسوز
و جوجه و اکابر توابعنه و سایر سغار و جریلره کسنه لره ویرلک و آنلر لوح و شیقلو اولوب الله ذریه ...

سادتلو

سعادتلو پادشاهمزن شاد اولسونلر اولدقدنصکره بونلره تقید فرض و واجبدر تا به بو سنده اولان
بر آلای نامنحوس ذوق و صفا اولدیغی پادشاهم مسعود اولمق نه روادر و الحاصل اسلاف کرام
اولان سلاطین عظام آل عثمان بو نیجه قلاع و ممالک فتح ایدوب بو نیجه خیرات و حسناته ظهور و کثرت بولور
پادشاهمکه بو تقیدی ظهوره کتوروب نظم احوال عباد الله تقید بیورلور هر منصب و دیرلک ارباب
استحقاقه انعام بیوریلوب نیجه بیک مسجد و جامع یاپیلمقدن اولمقا ولیسی حقدر و صدق و خلوص
طویت ایله عدل و داد و دفع ظلم و فساده توجه همایونز بیورلر مصلحت آسان اولوب و صیت و صدای
عدل و دادلری ربع مسکونه آوازه صالوب شرق و غربه و آنجه سلاطین اطرافه خوف و خشیت و عبرت
و هیبت دوشوب بامر الله تعالی کیمسه مقابلیه قادر اولمیوب و مخالفته کیتمیوب ضد و عنفوانی ایدرلر
واکر قرال بد فعال واکر شاه بدآیین بوآنه دکین ممالک اسلامیه ده اولدقلری قلاعک مفتاحلرینی
اوزرینه سفرا و یمکسنین بامر الله حضور همایونه کلوب هر بری مرکز حسنین دائره عبودیته اوتورمقدن در
و عسکر اسلام دخی پاک و مضبوط و کزیده و ممتاز اولوب سیف اسلام بامر الله الملک العلام
قافدن قافه ایرشمک فضل حقله آسان اولورلر و اطراف و اکنافدن باج و خراج بامر الله دوکیلور
و بو تقدیرجه عهد سلطنت علیه لری دللرده داستان و اثار جمیله فرح شعارلری کتب تواریخ
و سیرده نظم و انشا اولنوب السنه ء خلق جهانده قیامته دک مذکور اولمق ان شاء الله تعالی
سعادتلو پادشاهم میسر اولور جناب فیاض مطلق بیده و مطلق مقدر ایمش
اوله   تمت بسرعة وعجلة   وبلا قطع القلم الا عند الابتداء
فی سنه ثمان و ثمانین بعد الالف

بهارستان لطیفی
علیه الرحمة

29

برای لغت شهدی لوصلی اهدی

بو رساله یک ادی منزلتك هدی | معرفت تختنده کویا شاه ایدی
سوزی کبی دعوای فضل ایتسه نولا | کل کبی فضل و هنر درشاهدی

قوینه قوی حرز جان ایت غنچه دهنش | عاشقنك صدر زنده قوننلدر نشانه‌دی
بو تصوّر جام فنای جهرود ون | میر امروز ایله بو درشاده‌دی

کرکدا حفظ ایتسه ای وصلی انی
سن ایکا ملك کمالك شاهدی
شاملیمدی

هزار بلبل سخن سرای نغمه گذار و مرغ مرغوب نوای
خوش الحان و خوش گفتار که حدایق محامد و اذکارك
اغصان اشجار ثنا بارنده اول نقشبند خانه و نخلبند اشجار
شکوفه‌دار حمد هزار و شکر بی شمار ایدرلر **نظم المؤلفه**

غنچه‌لر شکرینه اچمشدر دهان | سبزه‌لر ذکرینه اولمشدر زبان
ذکر و تسبیحن ادر دایم طیور | شکر ایچون خاکه یوز اورمش مار و مور

نثر زهی قادر برکمال و صانع متعال که گاه آثار جمالنی مثالندن
بو عالم عناصری زینت ارد بهشتله مانند بهشت و گاه اظهار
جلال قهر آثاریله شدت شتانك برد سردندن دوزخ سرشت ایلر
گاه انواع نوا و نعمله مانند نعیم و گاه حر هوای بحوریله غیرت جحیم ایلر

عالمی کوزکه صانع متعال | ایلدی مظهر جلال و جمال
چار فصل ازره ایلدی ترتیب | تا عناصر مزاجنه ویره زیب

در نعت حضرت فخر کاینات علیه افضل الصلوات

نسیم سلام شمیم رزین غایت و صلوات گل بوی عطرانگیز بی نهایت
اول سرو بوستان رسالت و گل گلستان نبوتك روضهٔ منیر
و مزهر پر انوارینه اهدی و ایثار اولسون که قدوم ربیع رسالتیله
عرصهٔ جهاندن آثار شتاء شرك و ضلالتی و برد کفر و جهالتی
مرفوع و مدفوع قلوب باغ جهانی و باغچهٔ کون و مکانی برق و سحاب
توفیق و هدایتك فیضان آب و تابندن مانند نخل مریم
سر سبز و خرم ایدوب ازهار اسلامه لطافت و طراوت
و اثمار ایمانیله لذت و حلاوت ویردی **بیت**

قامتیدر سرو باغ اصطفا | برگی رحمتدر شفاعت میوه‌سی

نثر و اول ازهار و اثماره سوزش آفتاب حکمت و پرورش ماهتاب

معرفتله نا پخته وخام ایکن کمال وا تمام بولدردی نه سرو بلند
اقتدار شفاعت باری بو کلزار کون وفساده سایه صالدی ونه
نرکس بیننده دیداری بو باغ واجب الفراغه الورکوزله نظر
ایدب عینیه آلدی ونه غنچهٔ خوشبوینده عیب وغیبت
صادر اولدی ونه سوسن حق کوینده لوم لعنت ظاهر اولدی
ونه کل روی دلجوینده آثار رعونت وبرودت مشاهده اولندی

ای جمالك کلشننده حسن خوبان برورق   وی جبینك کللرندن ورد خوشبوی عرق
چونکه حسن وبهاینه حسنکدندر سبق   بلبله اوراق کلدن وصف حسنکده

صلی الله علیه وعلی آله واصحابه اجمعین الطیبین الطاهرین

اما بعد بو ارباب کمالك نحیفی واصحاب مقالك ضعیفی
فقیر وحقیر اغنی لطیفی اول زمان که وقت ربیع جوانی
وبهار عمرك احیاننده اولمشیدی کاه آسرو وسنبولر هواسیله
نسیم آسا کلکشت کلشن وکاه نهال دلجولر سوداسیله صو کبی
عزم سوی چمن ایدردم بهار عشقك سنبل صفت کومکولك
دیوانه سی وچراغ کل شوقك بلبل لین پروانه سی ایدم اوقات
اولوردی که شوریده لکدن مشرب خاطر تیرم بهار کبی
پرجوش وحالات کاوردی که شدید القدر جویبارتین رفتار کبی
پرخروش اولوب شوق بهار ایله هر بار بو بیتی دلده تکرار ایدردم

نوبهار ایردی ینه شدید الق استر کوکلمز   ننکه ونا موسی قویب سوالق استر کوکلمز

نه آب روان کذران کبی بر آن بر یرده آرام وقراره قدرت
ونسیم بستان وزان کبی بر دم بر آراده تمکین ممکن اولوب
سکونه طاقت وار ایدی ودماغ نی فراغ ونی تابلر ماننده حباب
کونه کونه هوالر ایله طولمش ودل سودا زدم غایتده شوریده
حال اولمشیدی نه وقتلر ایله سیر بوستان ونه لاخلر ایله عزم کلستان

اندوكجه مانند كل صد برك رنكين ورقلردن ومثال كل برك
طرى تر طبقلردن مجموع زمانه مجموع عمر الومدن كتمزدى
غزل سنج الغه سرآغان وخوش نوا الغه آغازا تسم مرغان
كلستان خوش الحانده كه بر بلبل نغمه ور ونوا كستر قاعده اوتمزدى بيت

كل قلاغ اورمشدى ناله كلشن لره ‌ ‌ ‌ بلبلك اوجمشدى اوتخوسى افغانمدن

بو حال ومقوله كاه انجمن جمنده همنفس بلبل صدناله
وكاه بزم كلشنده همقدح كل ولاله ايدم بلبللر كبى كوشهٔ
كلشن مكانم ونشيمن جمن اشيانم ايدى دايم طبع ميال
مايل كلكشت باغ وآرزوى كشت راغ ايدب اصلا
سير سبزه زاره دن سيرن اولمزدى كويا كه كلشن بر شهر قدوسنبويم
وبر دلبر بنفشه موى ولاله رويم ايدى صفاى صفوت
بهاردن خاطر عاطرم آينهٔ مادن مصفا ولطافت
انهار وانهار له مرآت ضميرم مراياى مجلاه دن اجلا ايدى بيت

تعليك روشن ايت آب روانلدن كل جوبيه ‌ ‌ ‌ جنانك كلشن ايت كل خنده سندن كل كلستانه

دلم سودهٔ خون آلودم غنچه وش تنك ولاله رنك ايكن
بهجت بهاءِ بهاردن شكوفه لر كبى شكفته وديدهٔ راحت جمن استراحتده
نركس آسا خواب جيوزله خفته وكرد درد كوشهٔ خاطرمدن رفته ايدى

صفا ايله جهان طولمشدى بلوت ‌ ‌ ‌ يوغيدى جانده غم دلده ملالت
بهار ايله زمانه خرم ايدى ‌ ‌ ‌ دم عيش وزمان عالم ايدى

وبالجمله جهان عزّ القدر بر كوزله وزمان رعنا القدر برنى بدله
دوندى كويا كه پير زن دنيا ذلت ضعف زاليدن مانند زليخا
حسن وبهاتى افنا ايتمشكن وصلت كل يوسف سيما ايله زمانندهٔ برون
زيبايه دونب بينه نركسلرى روشن وبينا اولدى

گل یوسفنك شوقیله مصر چمنده ... بر تازه گوزل اولدی زلیخا کبی دنیا
گل پیرهنن سوردی مگر گوزنه نرگس ... كه بینا اولدی نه یعقوب صفت دیدهسی

صحن صحرا و حوالئ هامون ازهار گوناگوندن رشك صفحۀ سبزه زار گردون اولب حالت نقش نگارینی گوستردی. بو وجهله ایام عیش و نوش و هنگام جوش و خروش اولماغن تنسم نسیمله غنچهلر متبسم اولب بلبللر صدای دلاویزله ترنم و قمریلر نغمات طرب انگیزله تکلمه گلوب جریدۀ گلك اوراق نگیننددن و اطباق عطر آگیننددن بو نظم نظیری و شعر دلپذیری خوب ادا و مرغوب نوا ایله اوقورلردی

چو بیچکلر آچلیبدی بهارك موسمی ... گلشنك ایامی گلدی سبزه زارك موسمی
شمدی باغلرده لطافتلی یوزی گل غنچه ... گل کبی گلشنده اولکه گچدی دارك موسمی

والحاصل شوق بهار فرح فزا مددن عالم ذوق تمام حاصل ایدوب سان صغیر بلبللرن صوت و صدای غلغلهدن گوشۀ باغ

33

منزل عیش و عشرت کبی گفت و گو ایله طولمش و گوشۀ باغ بزم بر حالت کبی های هوی ایله بر اولمشدی. مصراع
بلبلن شوق نغمه زنان در حریم باغ
گوردم که نزهت زینت بهار ایله عالم جوشه و گوشه کنار خروشه گلمش بن دخی ساکت و صامت و خاموش اولمغی نیز اورو گورمدم

بلبلان از شوق نوروزی بفریاد آمدند ... کم نه ایم از بلبلان ما نیز فریادی کنم

چونکه بلبللر حسن صدا و لطف غنا ایله اشعار اشعار ایتدیلر لاجرم نطق بیان انسانی برله بن دخی باغ بلاغتك بلبل فصیح اللسانی سریع البیانی و گلزار فصاحتك هزار غلغل شیرین زبانی اولوب گلشنده گللرله مناظره و بلبللرله مشاعره ایدوب بو ابیات رنگینی و معادل نباتی و مماثل آب حیاتی اوقوردم. لمؤلفه

ینه نقش ایتدی چمن نطعنی رنگین بهار ... ینه زین ایلدی اشجاری نخلبند بهار
خاك ایچنده نولاجق اولب اموات نبات ... دم بدم صور اورر چونکه نسیم اسحار

دم طاووس صفت کلبن کل کلشن ده / اولدی پر آینه عرض ایتمکچون نقش و نکار

باغلر اولدی مکر کنج صفایه مسکن / خوبلر انی قوشتدی نته که حلقهٔ مار

نوله آیینه سنه عرض جمال ایتسه خدا / قلب عاشق کبی صافی دل اولبدر انهار

غنچه لر نجم درخشان و سمن ماه منیر / آفتاب کل ایله اولدی منور کلزار

لاله صفحه کوونن زخم ایدوبن فرهاده / سینه سن طاشله قان ایلدی یر کهسار

آتشین کللر ایله دوشدی مکر کلشنه تاب / سوز بلبل ایله یقدی طوتدی کلستانی نار

اودیقر شاخ کلک باشنه هر دم کل سرخ / طوره بو یکندی یکچون قدک ای لاله عذار

قادر ایجه فلک نرکسی برقج درمه / کتوردب لاله ایاغنه او دم اتدی نثار

اوقدی کرچه چمن بزمنه کل جهره سی / ویردی وارن ایله دوکلدی صحلدی اشجار

صبحدم کلشنه کلکو کالکلی ایچ کللر ایله / نظر ایت کیم چمنه ویردی نزاهت ازهار

بغلدی صحن کلستانده کرهلر سنبل / عارضنده نتکیم زلف کره کیر نکار

هر چچک آچدی کوزن سنده بو یتی غفلتی قو / همچو نرکس دل و جان دیده سنی قل بیدار

بر نفس خوش دم اولور باغ فناده اولکم / سیر ایده باد صبا کبی چمنده هر بار

دل خونینی آچیلادی لطیفی نک آه / کرچه کیم غنچه لر آچلدی و ایرشدی بهار

چمن غمده یتشی ناله سنی اقتمه / خرّ ایله انی کل ای کل کلزار و وقار

باغ عمرکی کل دولتله زین ایده حق / بر اقبال سعادتله قله برخوردار

نثر وقتاکم بو نظم رنکین ترک تأثیرندن . و بو شعر شورانکیز سحر اثرک تسخیرندن کللرک رنک آلدی بلبللر حالت وجده کلدی . و غنچهٔ ناشکفته لر شکفته و حیرتدن اغزن آچوب قالدی . بو زمزمه دن بلبللر اراسنه غلغله واول غلغله دن کلشنده کل کله دوشدی . ینه محافل ریاضک و مجالس بساتین کوچیاضک . نقدر مرغ خوش الحان غزلخوانی وارسه . بو بلا باغنک بلبل سخن سرایی . و نغمه اراسیله . مباحثیه و مناظره یه و مشاعره یه کلوب . هوای نوروزده . مقام نیروزده . بو نظم نظیفی و شعر لطیفی ترنم ایتدیلر

رنکین وقدی ایلدی برتر جریده کل / وصف رخکده تا یزه شعر و قصیده کل

بو رنك و بوی و جامهٔ ضد چاك که (بس ندر) | وحدتمیدنا ولمسه ساغر کشیده گل
الصون مسه چمنده زلیخا کبی نسیم | یوسف مثال اولامدی دامن دریده گل
معجزله نیتکم عرق جبههٔ رسول | رخساری یادنه بتوره آب دیده گل
خندکده خط بلوردی شکفت ایتکوم (بوکه) | کورمادی سبزه بیتره هیچ آفریده گل
کر رنك و بوی عارض یاره یتشمکسه | اولمازدی بنفشه کبی قد خمیده گل
قدی نهالی ایزره قمر عارضین دوست | بر غنچهٔ لطیف واکی تر کریده گل
هر پاره سینی ایتدی قلاغ غنچه بادصبح | اویکندی تا که غنچه که ای نورسیده گل
رخسار اودر لطافتی آنی اثر ایده | دیمز لطیفی کوردکی سرخ سفیده گل

والحاصل کوردم که ینه اول مرغ مرغزار مجروح خار عشق زار
یعنی که هزار میان مرغانده مرغ بوالهوس و کویندهٔ صاحب
نفس بجز عرصهٔ کلزارده و ساحت سبزه زارده جام کلك
کیفیت ملنندکندن اونتمش و هنکام چمنده هنکامه کیرلر کبی

اورده بازار طوتمش شوق بهار و عشق کلدن یکی عاشق تازه
دیوانه اولماغن سر او سرود دن بر نفس آغزی طوتمز
و غوغاسندن طورلمز ترنم اسجاع کونا کوندندن و تکلم
قوافی موزونندنچکه سی یورلمز بیك سویلین الور دیرلر
بو یوز بیك سویلیوب اولمز نتکم دیمشلر در بیت
دیدم هزاره کیم بیك سویلین الور (دیرلر) | دیدی نه شبهه بکر غنچه کبی ایسم (اولنی)
نثر علم ادوارده و فن موسیقارده خیلیجه قوش بجز و چمن
غنچه لرنك وصلی هواسنده اوجز خوب خوانده و لطیف
کوینده اولماغین باغ و راغده طونی مثال دوحه لر ال ازره
و سدره مانند سرولر سر ازره طوتب و آوازغی برده اوته
کیت دیمزلر کل اوته دیرلر
بلبله اهل کمال اولدیغچون کلشنده | اوته طوردیمکه ترنم ایتدی چمن (غنچه لری)
نثر امّا نفسنه مغرور کوینده لر کبی اهل غرور دز و قوز بجز

وقارن بلمز وحالی فوتی کبی بربره المز شوریده وسودانی
نظر بلکن کبی هرجانی غایتده ضیر ولغی بکیشق بر مرغ شترقدر
بو وجهله شیدا صفت وشوریده خوی وکوینده بر کویی
اولدیغیچون هزاردستان نیازنده وسازسوز وکدازنده کلشنده
کللر قولق قبرتیوب وکوشهٔ کوشه اوغرتیوب سمع التفات و
رضا ایله اصغا واستماعدن امتناع کوستررلر بیت

کوردی چوق یکسندعن صحن چمنده بلبل ||| عارف اولدی وقولق کوکشه اوردی هر کل

نثر چونکم بنه بلبل زار نغمه کذار بنفشه لر کبی نوایه ومغنیلر کبی
غنایه بشلیوب بر طور سابق بزبنده بله بوفنده یعنی چمن
سخنده مشاعره یوزندن مناظریه ومباحثیه طوردی
بوکینه کم بضاعت باغ بلاغتده وکلزار فصاحتده
انجلین هزاردستان اوقورقوش کورمش وهزاران بلبل
صدناله کبی مرغ اوچورمشدم بنه اول مرغ نواسنجک

صقلغن دکدیرمک وکلزار کفتارده سخن وریلکی ونکته پرورلکی
آکه بکندیرمک ایچون دلدم که منظوم ومقطع
منثور ومسجع صفت بهارده ونعت ازهارده نظم غرا
واشعار دلکشا ایله بر انشاء زیبا املا وانشا ایدم که بلبل
ناطقه غنچه مثال ومنوال دم بسته ولال اولوب بر دخی
نطقه مجالی وسوسنده زبان کبی عقد لساندن ثقیل وقال
ایدجک حالی قالمیه اول قدر درج ظرافت وخرج لطافت
ایدم که لذت وعذوبتده مثال آب زلال وفسون
فصاحتده نمونهٔ سحر حلال اولوب کفتار سحر آثارینک
خاطرلر ربوده وفریفته سی ودللر آشفته والفته سی اوله بیت

اوقیم اول قدر سحر وفسونی ||| که حیران ایلیم چوق ذوفنونی

نثر والحاصل اول مرغ قافیه سنج وسجع کویه سجع کلام
بخه اولور بلدرم وشاخ کل کبی کلشن دانی اله آلوب

كل غنچه لرنی كللر له اكه كوللدم بیت

غنچه كبی دور حسنكده اغزجغز ایلدكجه نالده مرغ خوش الحانیله

ورقنكار صحایف ازهار ونقشبند بوقلمون بهار بر موجب
فانظر الی آثار و فحوای فتبارك الله احسن الخالقین نسیم
فیض عمیمی و محیی عظام رمیمدن عرصهٔ عنبرا فتدی دن
مرده و ساحت صحرا شدت شتادن فسرده ایكن كیف
یحیی الارض بعد موتها و ینشئ العظام بعد فوقها
مقتضاسنجه خاكنی احیا و اوراقنی انشا قلدی بیت

منكر حشره چمن تمرسی برهان عظیم كه نبات اموات احیا ایتدی اول حی قدیم

نثر چونكه بامر خدا بر موجب رحلة الشتا نیر برفك
منتقل ایتدی و برد عجوز دنیادن رحلت ایتدی و سرما سرد
ماراب و هوای زمهریر كاردن ال یودی و قاروقاریله طبانقرمده

وبالجمله قیشنك دفتری دورلدی بحكم شاهی و منشور الهی
ممالك جهان سلطان نوروز فیروز روزه ویرلدی رباعی

اولدی چون نوروز سلطانی چمنده شهریار آل سنجاق آچدی لاله همچو شاه كامكار
جیش ازهار ایله طولدی باغ و راغ و كوهسار اق چچكدن خیمه لر قوردی درختان بهار

نثر وقتا كه سلطان بهار و خاقان عزاردیار چمنه والی
شهریار و شاه ذو الافتخار اولدی بو سببدن مبارزان چمن
و مجاهدان كلشن اعنی عساكر ازهار و نیزه داران اشجار
علم برك یشل سنجقلرنی و لاله نك قزل بیرقلرنی عرصهٔ
سبزه زاره و قلاع كوهساره دكدلر شاخسار كلك قوللرنده
رنكین سپر و نركسلرك باشلرنده مغفر زر بنفشه لرك
اوموزنده كوز كبود و نهال غنچه نك النده نیزهٔ خون آلود
و سوسنك یاننده تیغ زمرد فامی و بلند خنجر زبرجدنمای
و سبزه لر دخی حرب ایچون سبزی حربه لر كوتروب سپاه كیاهك

چندنی شماری لشکر نصرت شعاریله سلطان بهارك
تخت لواسنده صنوف صفوفن دوزدی **بیت**

شاهلر اوترسنه دوندکسی اصحن باغ — کم اغجلر انده بر برقوبلر سیمین اوتاغ

نثر دوحهٔ بادام و شجرهٔ شکوفه دار سیم اندام خرکاه و خیامن
وبارکاه سیم فامن قوروب اولخیام همایون وچتر وچادر
چرخ نمون شفقکون ازره اشجار ارغوان وشاخسار
کلستانن کلکونی کونلکلر و کلستانی سرابرده لر وارغوانی
سایبانلر چکوب بو وجهله کلشنك قصر زمردی طاقنی
تزیین وکاخ زبرجد نطاقنی غیرت خلد برین اتدلر **قطعه**

اولدی عیش اتمکه بر قصر زمرد کلشن — جاملر ایله کلدی اکه معمار بهار
حضرت خضر کبی اولدی شجر خضر نوش — ایلدی شاخ شکوفه یدبیضا اظهار
طور کلشنده کلیم اولسه عجب می بلبل — انده زیرا کوردی پرتو کلدن انوار

بر صبحدم شهریار بهار بو کروهٔ پرشکوهله عزم دیار چمن
وقصر سبز کلشن ایدوب زیر قدمنه نسیم عافیت بخش
بر نطع منقّش ودیباء زیباء دلکش بسط اتدی که
نقّاش کاینات ورنك آمیز نبات اول نطع همایون
ورنك بو قلمونك لاجوردی بنفشه لرله تحریر ایدوب
شقایق و سمنك سرخ وسفیدا جندنه نك وترسیمن
ایتمش جابجا رنکین غنچه لر وزرّین پرّ بچه لر وکلدن
شمسه لر وزلف نکاردن نرغوله لر رسم ایدوب روی
بر کلر و خطایی پیرقلر بربونه بسته و پیوسته والحاصل
هر بر بیرغی نکارستان چینه نمونه و هر رنکی بر کونه
والحاصل نقش ونکار بهار له بهارخانهٔ دیر جهان عرض
عرض نقشخانهٔ فرخار اتدی **رباعی لمؤلفه**

نقشبند صنع کم نقش اتدی نطع باغ ایچین

جانی یوق بر پیرغن تحریر ایده نقاش چین
آفرین اول صانع نقش آفرینه آفرین
کم بو رسمه درلو یپرقلرله نقش اولدیغین

چونکه نوروزک شاه پیروز مبارک روزی باغک
سریر زبرجدکونندن مرد رنکین تختکاه و سرای سرور
معدلت پناه ایلدی مقتضاء آیین سلطانی و اقتضاء
قانون جهانبانی مقابله سنده باغک سرو سدره
خراملری و شمشاد طونی قیاملری صف صف
لوازم خدمته اباغن طورمشلر و مراسم عادت عبودیت
ازره طرف طرف القو شورمشلر نرکسلر اسکوف زر
و نسرینلر سیمین کمرلرله حاجبلر کبی هر خدمتی واجب بلوب
آستان کلستان دلستانده عصای زبرجد فام طوتب

طورمشلر سلطان کلک حضور پر حبورندن هر خار و خس
یرد نشی کر و طورغرمشلر اظهار عدالت و اجراء ایالت
ایچون دیوان کلستانده خارک حیف و تعدیدن کوروب
بلبلک فریادن دکلدلر نرکسلرک سنبلرله کوزی یاشنک
و لاله نک چمنده بغری باشنک سبب و علتن صوزدلر بیت
نار آه اتشیندن باشنه اولر یقب — خار ظلمندن کله فریاده کلدی عندلیب
نثر وقتی کم سلطان بهار کل کبی چمنده تخته کچدی
تشریف و تهنیت قدوم ایچون صحن سرای سبزه زارده
ابر بهار کوهر بار اوستنه جواهر ابدار صچدی و خوانده
کان مرغان و بلبلان طیب الحان جوامع کلشنک
منابر علیه سنده خطبه سزاوقیوب و مجامع سنیه سنده
چچکلرک اقچه سنده سکه سن یورتدی اطراف چمنده
امر روانن آب روان کبی جاری و اکناف کلشنده و اطلال و دمنده

حکم قضا جریان ماء نیسان نصفت سایر و ساری ایدوب
حکم عالم مطاعی و امر واجب الاتباعی بو قانون اوزره منجر
و بو منوال اوزره مقرر اولدیکه توابع شمال و صبا و نسایم
شمایم غالیه ساکه زمرهٔ اهل هوادر باغک سهی قدلری
و لاله خدلری هواسنده یلوب یوپورمق و اسوب
صور مقله ابکار ازهارک کل و نرکس کبی یوزن کوزن
آچمیه و بنات نباتک یوزی صوین یره صچمیه و آرم
حرم چمنده صباء نامحرمله سرولر باش قوشب الا ویوین
اتمیه و غنچه نک دختر دوشیزه لری و کلک مخدرهٔ
پاکیزه لری هر خار و خس پردسنی پیرامون دامننه اوغرتمیه
انتابیم عار و حفظ وقار ایچون اولی و احری بودر که
کل و لاله شبنم و ژاله دن یوزی صوین صقتون الده احتمال که
اوینوب قوتیندن بولنه و اول حجاب و خجلتدن عارض

عوضنه حمرت عارض اوله **مصراع** سرخ رو اتمسون حجاب آنی
نثر من بعد شاهد کل میل خار اتمیه و خارلر بلبل
زاره کوشهٔ کلشندن اوته کیت دیدکده اوته کتمیه
و زاغ و زغن کوشهٔ کلشنه کندر اتمیه **بیت**

شاهد کل که میل خار اتدی کوردی بلبل هزار زار اتدی

نثر و یاسمنلر باغک سرو قدلرینه طولشب و سنبللر
مسکین کاکللر کبی مسکن چمن مسکینلرینه اولاشمیه لر
و نرکسلر رند بوالهوس کبی چمنک سمنبرلرینه عرض نیاز ایدوب
کوز قیرغیه لر و عبهرلر عاشق نجیب هرم کبی چهره
صررتمیلر و سبزه لر سوسنده زبان کبی بربرینه دل
اوزتمیلر یا حین مسکین لکنده و بنفشه لرک یوزی
یرده اوله باد عاصفدن و روزکار مخالفدن کلشنک
اوستنه یاوز یل اسمیه و باغبان کل پرورک عمری

کسله اکر باغ نخارك کوکنی کسمیه **بیت**

یار ماهم کز نیاز ارد دل اغیاری ‌‌ ‌ کل سراسر آتش اما سوزد خاری را

نثر وقتیکم سلطان بهارك حکم همایون معدلت مضمونی بو مصداق و بو منوال اوزره تحریر و تسطیر اولنوب صورت لطیفی و فحوای منیفی کلکك اوراقنه و شکوفه لرك اطباقنه نقل ایدوب اطراف کلزاره و واکناف سبزه زاره پیك صبا و برید نسیم مسك آسا ایله ارسال و ایصال اولندی امن و عدالتی و یساغ و سیاست بو درجه یه واردی و بر مرتبه بولدی که مخالف هوالردن کلشنده چوب دیرمز اولدی **بیت لمؤلفه**

صقین آهمدن ای سرو کل اندام ‌‌ ‌ یاوزیل اسمسون کلزارك اوزره

بو صفای سرور و حبور له مسبحان طیور همنکران مار و مور

جناب جمیل غفوره و شکوره حمد هزار و شکر بی شمار ایتدیلر چونکه ساحت سبزه زار مینا رنك صحن مینو کبی دلجوی اولوب سندس دیبا و حلیه حور ایله بزندی و مخدرات مقصورات ابکار ازهار لالهٔ تابدار وش ژالهٔ آبداردن یوز صوینقرندی عرایس ازهار تتق نشینان چمن و نفایس ابکار سمنبران کلشن سندس خضرادن چمنی دیبالر و استبرق حمرادن کلستانی جامه لر کیوب درر غرر نیم شبنمدن کردن و کوشی جواهر ابدار له آراسته و سینه و دوشی لولوی شاهوار له پیراسته سمنك عارض بیاضی تکلف کلکونه دن ساده و کلك جمال جمیلی قید زینتدن آزاده **قطعه**

هر جماله که جلوه ویره بولو حسن جمیل ‌‌ ‌ آفرین ماشطهٔ صنع جمال افزونه

اولسه ویدر سمنك عارضنه اسفیداج ‌‌ ‌ اول بدیدر ینه رخسار کله کلکونه

نثر وطرهٔ ریاحینك روایح مسك رین تذن صبا
غالیه سا اولوب ختامه مسك بخورن ویردی • وكلاله
كلبوی سنبلك فواتح عطر انكیزندن هوا نافه كشا اولب
فروح وریحان فحولرن ایر كوردی بیت

خواجهٔ چین نافه سنی بیله ویردی وادسه
حكمتی بودركه بو مسكپاش اولدی نسیم

نثر ودختر عروس غنچهٔ غناجك پیرهن آلن • وتنوق
معجر والا سالن مطیبه ومعطر قلمق ایچون • لالهنك
لعلین كاسه سنده كلاب شبنمله مسك ناب ایدلر •
ورشتهٔ سبزیه قطرات ژاله دن درلر دردلر قطعه

كل عروسنه زینتكه مشاطهٔ ابر
رشتهٔ سبزه یه دزدی یكه دری شهوار
بلبلك ناوك آهندنا در خوف مكر
غنچه لر نه كلدن سپر ایتدی كلزار

نثر چونكم آرایش ایدن بهشتدن عالم مانند بهشت • ونسیم
صبحك انفاس مسكباریندن خطهٔ خاك عنبرشت اولدی •

حوالی حدایق لاله وشقایقله طولدی • وابكار ازهار نوار
رؤس اغصان اشجارده عین عبرت • وبصر بصیرتله •
قادرك قدرتن وحدایقك زینتن تفرج وتماشا قلمغه •
شول نازنین نازپرور دختر دوشیزه لر • وابكار پاكیزه لر
كبی منظرهٔ كاخ شاخدن باش چیقروب عروض عذار
وكشف دیدار ایتدلر • شكوفهٔ نو شكفتهٔ وصنیع طفل
رضیع كبی دهن باز وكشاده قلمغه شیر شبنمی افطار ایتدلر بیت

نفخهٔ روح القدس كبی دم اوردی چون صبا
هر شجر ایتدی تولد مریم حبلی كبی

وقتكم بو نكاه كلشنده •
وعشرتكاه چمنده • اسباب ذوق وطرب • وآلات شوق و
شغب مهیا ومرتب اولدی • اول انواع الوان ازهار ملونله مزین
سبزه زار پر نقش ونكارده • عیش مدام وعشرت علی الدوام ایچون •

حریر نظیر چمن بر سمنلردن منقش غراقالیلر • و دلکش
نازك نهالیلر دوشنوب • باب عشرت کشاده •
واسباب صحبت آماده ایدی رباعی لمؤلفه

چونکه کوتردی آیاغی کل مجلسینه لالهلر　　عیش ایچون کلزاره دوشدی چمن بحردن ژالهلر
غنچه کلدی نی طوتردی کوف چالدی برکه چنار　　مطرب بزم ایدی انده بلبل صد نالهلر

نثر بلبللرك صوت و سرآغاز سازی پرسوزی عشق
و شوق اهلنك لاله وار درونن یقردی • و قمریلرك نغمات
دلاویز دل افروزنندن ذوقلك کوزلرندن نرکس وار
ژالهلر اقردی • والحاصل بو هوا ارتکچه زاهد سالوس
صاحب ناموس هوایی هواپرست • و نیچه عابد
تائبی توبه شکن و می پرست ایلر بیت

سبزهلر ایدر زبان حال ایله باده بیاد　　غنچهلر آچوب دهن ایتر پیمانه نوش

نثر برسنابه ده ایام شوق و هنکام ذوق درکه نیچه
زاهد خشك چو مشکك بوداقلرده قانی قیتن • زمرهٔ اذواق
اهل مذاق خود ارباب لهو و طرب کبی طربناك و بی
باك اولیجالدین اوینر بیت

سرولر رقص ایلر و بلبل نغم　　عارف اولن دم سنرا اوینر بودم

نثر و بالجمله بو حالاتدن • و لطافت ازهار و نباتدن
بلکه کلك ابرامندن • و لالهنك اقدامندن • و نسیم
و نسیم خوش نسیمك هر سبز و برکده لالت و تحریکندن • اهالی
چمنه نشوق و هوا غلبه ایدوب • ایام چمن و هنکام کل
و سمن موجب عشرت • و مستوجب صفا و سلوت
اولمغن • خاطرلرنه عشرت خاطرهلری القا • و سویداء
الرند ایچمك سودالری پیدا اولدی بیت

جام الده دلکشاده و جامه دریده کل　　جام آلتن الینه بو دسده دری کل

نثر • بو سببدن کلك توبه شکنلری و غنچهنك کل پیراهنلری

سماط نشاطی و بساط انبساطی انجمن چمنه بسط ایدوب
لالهنك جام کلفامن و صراحئ سرور انجامن سمنك
ساغر سیمینن و نرکسك کاسهٔ زرّین قدحلریله مجلس نوروزی
آرایش و آرسته و مزیّن و زینق مه رونقك شمع کافور
پرنوریله شب تار بنفشه زار رشك روز نوروز اولدی
و قطرات امطارك سلسلهٔ سیمینیله هر نرکس تر بر قندیل
نور اولوب محافل چمنه نور و فروغ ویردی بیت

غیرت چرخ برین اولدی بو بزم چمن   مه و خورشید و کل و لاله و انجم ازهار

نثر چونکه لالهلر شمع فروزان و کللر مه تابان کبی
نور افشان و درخشان اولمغله اول بزمه ضیا و روشنا
ویروب فردوس اعلادن انور و ازهر و منوّر قلدیلر
چونکه اطراف ریاض منوّر کللردن بیاض اولدی بو وجهله
اول بزم کزین بهشت آیینی تزیین و غیرت خلد برین ایتدیلر

باغك کل بیکولری و چمنك سمنبرلریله لالهلر پیاله
نوش و غنچهلر کلهٔ خوش و صبا اول بزمه کل افشان
و ریحان فروش اولوب و نسیم مشك فشان اثر مجمره کردان
و ژالهٔ نیسان کلاب افشان ایدی بیت لمؤلفه

دمبدم دست صبا کل بزمنه کل ریز اولوب
ژالهلر اولمش کلاب افشان ریحان اوستنه

نثر بو بزم دلاویزك نور سمه حال حالت انکیزنی کوردکده
بو بلبلان خوش اوان ترنّمه آغاز و غنچه و کل دف و دبلکله
آهنك سر آغاز ایدوب هوای نوروزدن عشّاق برده بازه
بر عمل طرب ساز کوستردلر هر مرغ خوشکو کویا که بر
کوینده صاحب نفس و فرهاد و انینی جانخراشینه فریاد
رس ایدی و اول صدا و سرودك رشك نغمهٔ عود نذر
هر دو رخنك عود کبی جانینه اوددستدی اول اجلدن

اغجلر دست افشان وطربناك وچچكلر مستنی پاك كبی
بقلرچاك ایدلر بیت
مست اولوب مرغ چمن كل نقشن چاك ایلر
عارف وحدت اولن بونلری ادراك ایلر

چونكه طرب مطرب وشوق ساقی دن مجلس كرما كرم وقیامتی اولدی
ارباب چمن كلشنده مست اولوب بر برینه نوازشه وثنا وستایشه
باشلدلر • لاله لر زرین قدحلرله آیق طولولرن ایچمكه
وغنچه لر مورن كیوزدن سوز آچمغه • وچچكلر اول برنمه
اقچه یغمور كبی صاچمغه بلكه هر بری مست ومدهوش ولا یعقل
بیهوش اولوب كندودن نچسكه یوز طوتدی • واول باده بیله
باد بوستان مستانه لكدن چمنده دوشه طوره یوردی • وآب روان
دیوانه لر كبی زنجیرن سوریردی • واول باده نابك تابندن
چمن شوخلرینك رخلری كل كل • ومجلس نغزارك

هر مرغ زاری كویا بر بلبل اولدی نظم
مكر نوش ایتدلر یاقوت سیال
كه ایتدی لاله وكل رخلرن آل
ایدب اول مجلس پرشوقه یاباش
درختان اولدلر جمله درم پاش
نثر اول سماع صفا بخشك شور وشغبندن پرده شرم واذی
دفع ورفع ایدب تحریك صبا ایله اوكات آچلدلر • والقای
هوا ایله هر یكادوكلوب صحجلدلر كل قباسنی صبایه • وسایر
شكوفه لر كفه كفنده اولان نقود موجودی هوایه ویردی بیت
ریختدرین كلشن فیروزه فام
شاخ شكوفه ورق سیم خام
نثر وقتا كه اول اهل كلفاملك تف وتابندن كللرك
چهره سی قزاروب غنچه نك كلهسی قزردی • وكرمیت شوق
باده بیله كشاده اولوب دوكه سن جرزی • كللر كلر یوزله ه
برخوب خنده رویه • وطلعت منوّرله بر محبوب مه رویه
دونب فشرو بركرم كلعذارلر كبی بلبل زاره عرض عذار

وکشف رخسار ایتدلر وعندلیب ادیب اول تجلّی دن وجده کلوب
کندودن کتدی واولجك خسته کبی سوزن اندی ونسترنلر دخی
سیم تنلر کبی عشرتسازلغه ونرکسلر غمزه زنلر کبی نظربازلغه طوردیلر

سوزلمش نرکسك چشم سیاهی　　ادر نسرینه مستانه نکاهی

نثر ونسرینلر دخی بزم آرا زنان نازنینلر کبی تماشای عشاق
مشتاقچون سینهٔ سیمیننی اچدلر وسنبللر مسکین کاکللر
کبی بزم عشرته حالت ویرمکچون پرخم پرچیننی چوزب
مجلسه عبیر وعنبر صچدلر سمنلر دخی شمدیکی کل پیرهنلر کبی
اشجاردن بولدقلری یاترانشدلخراشه صرلدلر وغنچه لر دخی
بر عارف ناس قدرشناس النه دوشمدکلرنه خیلی طرلدلر
وصبا دخی شرم وحیا سرورك یوینینه قول صلمقده
وچنار ونارونله ال اویونی اوینمقده وشبنملر هر شب
کلك قوینینه کروب غنچه نك بوسه سن آلمقده یدی بیت

نولا بلبل ادرسه آه وناله　　لبنده غنچه نك دندان ژاله

نثر والحاصل مملکت چمن شوخلری وساحت کلشن کل رخلری
زمانه کوزللری وستا بنولی بدللری کبی عیش ونوشه مایل
وبوس وکنار آغوشه قایل اولوب هر بری متاع مهر مشتری
کوزلردی که کل کبی اوجنده زری اوله بیت لمؤلفه

انك که بکون کل کبی کفنده زری وار　　هر غنچه لبك عالمی ایلرسه یری وار

نثر وقتا کم اول یاقوت لعل مذاب وعقیق تر ومدام
یاقوت فام بری پیکر یعنی که شراب شوق اساس وصفا
اقتباس لاله وکلك یوزنده اورب نرکسلرك کوزنه کلدی
بو کیفیتدن شقایقلر شوریده عاشقلر کبی قیزل دلو
وبنفشه لر سودازده محبت پیشه لر کبی کوم کوك
بغلملو اولدلر کلّلر باغیلر ولاله لر طاغیلر کبی بر برنه
قرنلدشمان قان یاغی اولدلر سرولر سرکشلنوب

ایرد کلرنه دك کلدلر و چمنلر برك سوسن کبی سراسر
زبان اولدلر بنفشه لر اله کولنکن الدلر و نیلوفرلر یوم یوم غنچه
توکروب خوف و هراسی صویه صلدلر سبزه لر برك بید کبی
خنجرنه و سوسنلر شمشیر و ششپرنه یاپشدلر بو ماجرادن
صولمزلر کبی زمزمه یه و قوشلر بو دمدن دمدمیه
کلوب قمریلر نعره و هوی هایه و بلبللر غوغایه بشلدلر
آخر سرورك صبا یله باشی خوشلغن و بلبلك کلله
صقلغن طویب هر شب خانهٔ کلستانی طشه طوترا ولدلر

کوردلرکه جام باده یله انجمن چمن فساده و آبروی کلشن باده وادی
چمن عیاشلرنك و بزم کل باده نوشلرنك صحبتن بضبو سوسنلر
زبان رمزله دهان غمزه دل صوقدلر و غنچه نك رایحهٔ راحدن
اغزن قوقدلر لاله نك الی قاندن و شقایق و کل و قرنفل دخی

بولندلر صراحی سوسنك بوغازن الدلر و لاله نك جام
کلفامن طشه چالدلر بنفشه لری باغلدلر و لاله نك قانلو
جکرن طاغلدلر شمنه یوزی آغن کوستربکله عالمی کولدردلر
و غنچه نك ایچنی قان طولدردب ذفترن دوردلر و نرکسك
کوزنه میل چکوب سوسنك یوزن یل سوردلر شکوفه لرك
حجابن و خجلتدن یوزن یره دوشردب ژاله لی کوکدن
اوجوردلر و وزنین قدحلر مدام ایچردیو برقیج ایچوردلر
و غنچهٔ نبنقك دخی برز بورنن اودلر و سنبلك لت
ولکدن اندامن دود کبی کبود ایدب موی مهوشان کبی
حالن پریشان ایتدلر و نیلوفری صویه اتدلر ریحانی
یولتق یولتق صتدلر سبزه لره اوتلر بولدردلر
و سلطان برکنك برکن بشنه اولدردلر
چو بد کردی مشو ایمن ز آفات   که واجب شد طبیعت را مکافات

نثر وكوى كلزارده زار وفناله سندن وترنم تلاله سندن
كله بلبله تهمت اسناد ايدب كله كلشنده كوشمال ويرب
بلبلى طوتب قفسه قويدلر بيت لمؤلفه

بلبله حبس قفس كندو دلندن اولدى — بو بجه فرياد وافغانى انكچون دلدندر

نثر چونكه يمنى كندو دسيله سره چكدلر غنچه نك
كله خون آلوده سن كلشنده نيزه نهاله دكدلر وآب
روانى باغك سرو روانه سورندك ديو يوزن يره سرب
باغدن سوردلر وباغبانلر اوبند بر كزنده قوميوب
تكرار بنده چكدلر ونسيم وصبايى دخى محبس خانه
حبابك محبوس قلوبده ماغ فراغندن اولمز هوالرى
چقرب بادغرور وپندارن بورننده يلن اتدرلر

كوياكه يوم سؤال وجواب وايام حساب وكتابدركه جزاى اعمالن
وسزاى افعالن جملة مذكوراندن اصحاب عرصة عرصات كبى
كمينك دفترى حسابى نامة ابرار كبى يميننده صفحة نور ازده
تحرير وكمينك دفتر حسابى نامة ابرار كبى يميننده نامة
سياهى كتاب فجار كبى يسارنده تسطير اولنب فريق فى الجنة
وفريق فى السعير مظهرن دوشمشلر لمؤلفه

يمنك يوزنى اغ ايلدى ابرار كبى — سوسنى نامه سياه ايلدى فجار كبى

نثر بو تمثيلك محصلى وقتا وبالك ما حصلى هر كه بو كلزار فانى
زينك وبو بينه وزينة الحيوة الدنيا وعيش ونوش برنيشنى
ذوق وصفاسنه مدام غرقه وسرور دله خمر بخمارندن
مخرع وكل بخارندن تمتع اتمك دليه آخر اول بزم صفا
جزمك غايتى ندامته منودى ونهايتى ملالته متصدى
اولوبن براهر كارك مكافاتى مقرر وهر كردارك غرامت
برآفاتى مقدردر

بردم ایکن دولت تیپایی بر صندلر   بوقنا کلزارنك عیشنی علم صندلر

نثر وکمك که مطمح نظری عبهر صفت سیم وزرده ر
اوله باصرهٔ بصیرتی نرکس وار خیره وتیره اولوب
دیدار کلك پرتو انواریدن کوکلی کوزی منوّر ومشام روحی
روایح ریاحیندن معطّر اولمز مصراع نرکس کبی بو کلشنه
اعمی کلور کیدر نثر وهرکه بو بوستانده هر قهرده سرو آسا
سربلند وسرفراز اولمق دلیه ایکی ده بر صرصر
حوادث انی سلکوب صرصر وباد غم والم نهال قامتی خم
وسکون وقراری کم ایلمز وفخر وغروری هر کم بنفشه کبی
خدیبی اوله کل کبی خوشبو ورنکین اولمز واوله خار کبی
آزارنده اولسه ایذا وآزاردن غیر نسنه کورمز وبو
کلشنده خاردکن کل دیرمز

کلستانده دکه کسنك خار   شوخاری دله دکرسك اوله کلبار

نثر نخوای نص کریم وقول حکیم زدهقان آکدکن بجر
وباغبانك دکدکی بتر

شاخ نیکی سعادت آرد بار   کل بچیند کسی که کارد خار

نثر قانی اول عارف بالله وعاقل آکاه که عین عبرت
ودیدهٔ حیرتله حضرت صانعك ومبدع صنایعك
صنع صرحنی بو مصنوعات مبدعاتده معاینه مشاهده
قله کوره که اول قادر بر کمال کما صنع وقدرتندن
لوحهٔ سنك کوهسارده وصفحهٔ صحرای هموارده انواع
رنکله نه سیم وقلم نه رسم نقوش زیبا اظهار اتمش که
بر کیمر بر کجی دسامان روی زمینه ونقاشان خطا وچینه
نمونه وکارنامه وسرمایهٔ خامه اولور

اشجار اکرچه هرورقی بر کتابدر   ادراکی اولیانه جهان بر ورق کل

نثر معنی یوزندن صورت نما اولمغله کالمرآت تحقیقدن

اما عارفلر قتنده كلدن مراد جمال مطلقدر. وبلبلدن عاشق
ديدار حقدر. ازهار لطيفه احلاق حسنه دن كنايتدر.
واثمار نفيسه اعمال مبروره دن عبارتدر. وهركه بوى كلشنده
شمه مشاهده يله بلبل صفت اينين انين وفرياد وورد لسانى
ذكر اوراد اولور.

نه بلبل بر كلش تسبيح خوانست   كه هر خارى به تسبيحش زبانست

نثر واول كه زاغ وزغن وش طالب لاشئ دنياى لاشئ اوله
نه ديده سى ديدار كلك تماشاسندن كامران اولور ونه خود
مشامى شوى بويندن استنشام ايده بلور. نتكيم بيورمشلردر نظم

اولور بلبل الرك محبوبى كلشن   كلاغك جيفه مقناطيسك آهن
نيه كه ميلك اولسه قدرك اولدر   زياده قلمه ده اخلاصك بولدر

نثر عين عبرت وديدۀ حكمت برله نظر قلسك
لاله لر نار محبة الله ايله يانمقده. وسنبللر دود آتش ودادله
بوياغقده در. كل وسمن ونسرين ونسترن تجلى نورنه غرق
ونيلوفر حشيت حقله بحر حيرتده كوز ياشنه
مستغرقدر. سوسنلر زاويۀ تفريدده زاهدانه
سيه پوش. وزرين قدحلر ميخانۀ تجريدده مى وحدتله
مست ومدهوش. نركسلر عين شهودله مشاهده ده.
وبنفشه لر سر بيچيده قلوب عالم مراقبه ده. بيت

تا كى آخر چو بنفشه سر بخجلت پيش   حيف باشد كه تو در خوابى ونركس بيدار

نثر سروالر صوفيلر كبى صلوب مدام ذكر ايلر. وجميع
اشجار تسبيح كذار زبان برك وباريله هربار حضرت باريه
شكر ايلر. صولر مدام جستجوده. ونسيم وصبا
متصل حضرتك تك وپوده در. بيت لمؤلفه

الحمد ذكر ايلمز قنى برشى   دير جماديسه ذكر ايدر بلمى

نثر عارف وعاقل اولدر كه نركس كبى كوزنى يوملمدين

وکل کبی جمالی صولمدین بنفشه وار ماتم ممات تن حال الحیاتنده
کند و طوتب کل وعبهر کبی جانب لحزایه کوز قولاغ اوره بیت

بازکن از خواب ناز آن نرکس رعناکه عمر
میرود چون نور کل تا چشم بر هم میزنی

نثر نه باغ جهانک کلزارندن دماغ حیاته بوی
وفا کلور ونه بو سبزه زار فنانک انهارنده علامت
صفا کورینور وقت بهارک نزهت کذارلغی وزینت
سریع الزوالی بو مدعایه دلیلدر که زمان عمرک
مدت و بقاسی عمر کل کبی قلیلدر

اشبو جهان باغی وفاسزدرر
عمر کلی انده بقاسزدرر

خاتمهٔ رساله امیددر که بو روضهٔ معارفک وحدیقهٔ
لطایفک تفرج وتماشاسن ایدب ازهار حسن عباراتندن
کسب سرور موفور وکلزار لطف استعاراتندن تحصیل
حبور نامحصور قلانن خلان عرفان واخوان کشف وبیان
شان لطافت نشانلری مقتضا سنجه عطیهٔ دعادن
مراهم لطف واحسانی بو حقیر الشانه حقنده مبذول بیورلر کرم
بو باغ بیانک باغبانی و بو کلستان دلستانک مزینی
کل وریحانندن و بو ازهار شکوفه زارک تربیت وتنمیتنده
نیجه دملر بنفشه وش سر بپیچیده ایدب لالهٔ سراب صفت
جکرم غرقهٔ خون الم وسنبل پرتاب وار قامتم خم اولمشدر بیتم

نیجه دملر باغده قالدی بو تمنیجه باغبان
بر کل رنکینه ایرمز باغ عالمده والی

نثر و بو حدیقهٔ علیانی احبابه ایدوب درون کلشن
نشانن انواع شکوفهٔ معانی ومعارفله مزین والوان کل و
قرنفل آرایا ولطایفله مالو نقلدم ومقفا ومسجع فقره
لردن تازه نهاللر نصب ایدب تعبیر جکدم اشعار غرا
وابیات زیبادن موزون سرولر دکدم وسلاست
الفاظدن روان بخش آب روانلر روان ایتدم بو اسیده

هر عارف ناس معارف شناسك تفرج كاه انظاری واقع
اولدقده كرم ذاتندن ومكارم صفاتندن بو خصوصده
خوش كذار اولوب بو كمترین تحنفی وعبد صغیر نفی یعنی كه
عبد اللطیفی دعای خیر له یاد ایدب جان غمكینن شاد ایده لمؤلفه

هر كه الدنكله آیینه مروتده انی | كمسه دن هیچ دریغ ایلمز ارباب كرم
جونكه الدنكلو رای دست دعا در مقصود | بو فقیره آنی احسان ایدیجك نك اوله
كرم اهلیله كمال اهلنه یوق نقصان | لقا ایده هر كه كمالیله كرمدن اوره دم

مطلع مقالات ایام شتا ومنشأ مقدمات هنكام هوا
اعنی مبحث حادثات شدائد سرما اولدركه چونكیم سلطان
زمستان سیم افشانك خركاه وخیام سیمین طنابی وباركاه
سیما بكون عالی جنابی قلال وجبالك شواهق ومفارقنده
قورلدی بو سببدن قافلهٔ عیش ونشاط وسایش انبساط
قافلهٔ ذوق وطرب وراحلهٔ شوق شعب بر له همقطار
ومهار اولوب سوی صحرادن ایرلدی

كوجكه صحن چمندن كاربان عیش وذوق | بغلمش كوكده ینه اوشتر هیا قطار
كوكرمشدر كه صحرا ابر ماننده هیون | ساربان اولمش اكا روی هوا ده رعد كار

نثر وقتا كم چهرهٔ روزكار كینه كذار لهجهٔ اغیار مردم
آزار وروی رقیب بدكردار كبی بر وجه عبوس وصورت
منحوس كوستردی كم شدت برودتندن تودیرسك
یره دوشمز دی وتودیمكه شكر لبلرك اغزی یقشمز دی
اول هر كس پروانهٔ آتش پرست كبی میل نیران وهر كشی
كل كبی آتش كنارنده حیران اولدی بیت لمؤلفه

یاندی یار یارینه آتش رخ جانانه كبی | هر كشی آتشه میل ایلدی پروانه كبی

نثر ومرآت هوا ئنكار ظلامدن روز سیهكاران كبی تیره
وسمای اینه سیما آثار غمامدن بخت دلفكاران كبی خیره

اولوب آفتاب عالمتاب سوی سماده تابدیده ونایاب اولوب
آیلرله کورنمز واول چراغ جهان افروز سیلرله بولنمز اولدی

بیت
بو غیدی آفتابك فروتابی　　دوشیدی آیه ظلمت حجابی

نثر وحدّاد باد بارده نهاد سیمابهءِ ابی مانند بولادایدوب
جویبار تیز رفتاری آهنین زنجیره وبند سیمین
کرهکیره چکوب پای سروه وارمغه مجال رفتار
وسورنی سورنی باغه کیرمکه قدرت کذار قومدی
وبالجمله حیاض ریاضده اولان ابلر بوعصته دن
نی تاب اولوب یورکلری بوزه دونب محکم سخت اولدیلر

بیت
چون برودت صورتن کوستردی خلق روزکار
کوریجك انی بغایت سخت اولدی جویبار

نثر والحاصل سورت سرما وثلج ایله سروك
اندامی قلج اولوب چنارك الی دوشدی وبرودت هوادن
صنوبر وعرعرك ایاغی اویوشدی وهر منزل وفرسخ زجاجهٔ یخدن
آیینهءِ آبکینه کبی صاف وساده ورخام آینه فام کبی
پاك وکشاده ایدی

اولوب صولر یوزی آینهٔ پاك　　کورندی طوپ مینا فام افلاك
اولوب انده جهان نقشی هویدا　　شکسته خاطر اولمشدی مرایا

نثر وپیر برف ریاضت آیین چلهٔ زمینده خلوت کزین
ومحراب ارضینده سجاده نشین اولوب آثار ریاضت
اربعینله اقرصولری ویوردد کرمنلری طکلوب طوردی
خلاصهٔ کلام ونتیجهٔ مرام اولدر که شدّت شتا
وحدّت سرما دهیمه وهر بزم برمرتبه ده قیمت
وبها بولدیکه اود بخینك بیغن بالته کسمز وصیادلر
شکارکه دکمه بون ترکیه اصمز اولدی وشول قوش تابنده
منظر کم جمال جهان افروزی آفتاب عالمتاب کبی حرارت

وثیابله خلقی بقردی بدن سیمینی مثال السیماب وماننده عین
آفتاب دترردی ورخسار کلفام کلشن نشانی تأثیر
زمهریر له بنفشه وار کوکردی

کوزللر دتره یوب چون سرو کلشن — کوکردی لاخلر همچو سوسن
اولوب هر تن قدلر زیده چون بید — نتاکم آب ایچینده تاب خورشید

نثر چونکه برفک باردلکندن وصبانک سردلکندن
هر کس کوننه کوره کورکن کیمکه وهر کشی کلمینه کوره کوسلکه
بشلدی کرکی اولنلر حضور عالم ایدب وکورکچیلر
توینجه قدم اتدلر مصرع پوست پوش اولدی
ایشقلکبی عالم خلقی نثر وبالجمله انلرکه لباسه قدرتی
وثیابه طاقتی واردی اسکی ویکی بولدقلرن کیدیلر
ودیمه توصوفانی کبی قت قت لباسه کردلر اما
انلرکه نی کس ومحکار وفقیرنی اقتدارندن ماننده نهالی بی بار

وشال برکنی مقدار صولت بردینه صورت سرد کوستردیسه
دتره شکه طوره لر سورت سرما جاننه اثر اتدکجه
چنک مخمیده قدکبی صوقدن اکی بوکلدکجه بدننده هر برقلی
بزدل اولوب بزم عنادنی نقل وباده اولدوا احدن
آخر صباحه دکن چنک چالردی

انک کم اوجغنده آتشی یوق — کجه یاننده یا بهلوکشی یوق
او بیلور اول جکر قش زحمتنی — شتانک شدتنی ومحنتینی
جهان مشتاقکن باغ نعیمه — صوقدن رشک ادر اهل جحیمه
انلکم اولمیه توتمز اوجاغی — اودون دینی اوجاغه یانجاغی
انک هیمه بهایه کوجی یتمز — اورر سک اوده سینی اوده توتمز
وای اکاکه اولمیه بر اسکی کورکی — ایسوز قالموقمقرر اولدی بورکی

نثر اما شهرک غزالی پری رولری هر کوشه ده جلوه
ایدیجک رشکدن غزالجینک یورکی قان طولدی

بلكه حسدندن كوبكی یوردی

یا خشبو كوبجك نافه كبی كوركینه   حسدندن كوبكی یوردی غزالِ چینك

بو مواده تو بینی نافه دكشمزسه اكر   مسك بولردی بر گوهر كبی اوقل كینك

نثر وهر آتشدان گلشن‌نشان سینهٔ عاشق كبی سوزان
وفروزان اولوب یانذی نیجه لرك غم بوجاغنده
ومحنت اوجاغنده دود آه ودخان سیاهله یوزی
كوزی ایسلك سرچه‌سی كبی ایسه بو یانذی شول كلخن
محنت پناهلك كدای كهنه كلاه وروسیاهی كبی خلقك
صغار وكباری كنار ناری بر بریندن قزندیلر بلكه اوده
كوزه دوشمكله قزنجیلر كبی وافر یوزقره‌سی قزندیلر
وبالجمله فی الجمله مذاقی وجبلتندن ذوقی اولنلر النار
فاكهة الشتا دیوب الما وناره ویره جكن آلت
ناره ویروب شول آب آتش رنگك اعنی شراب كلرنگك كبی

آتشنك هر وجهله شوق وذوقن اتدلر وهر آتشدان
لعل افشان وصراف بدخشان عالی شان كبی اخكرلراندن
لعل بدخشانله كرم اولب مه رولره قزقین مشتری
كجدوكن كوبجك ارباب شتا هر طرفدن آتشه محكم یرمه‌لر ویردیلر نظم

ینه خوش كرم اولب بازار آتش   دمادم عرض ادردی لعل دلكش

بخور انذی مكر بر عود خوشبو   كه اصندی اكه هر خوب پری رو

نثر وقتاكم بیضهٔ دنیا بر سپید غرا وماننده بوای رعنا
پنبهٔ برفده پنهان وناپیدا اولدی گویاكه حلاج فلك
وپنبه زن چرخ نیلی رنگك غمام پنبهٔ فای قوس قزحله
بساط زمینه واطلس فرش زمردینه بسط ادردی
ویاخود هر غمام عالی مقام بر خواجهٔ خجسته فرجام
كبی جراب سحابدن كافور نثار ایدردی ویاخود
ابر آسمان دستكریمان وشاه عطابخش عالی شان كبی

اطراف واکنافه سیم افشاندی ویاخود اسیاب کردون
طولاب آب چرخ نیلکون خانهٔ دهر دونی آسیاب
آسا طوپطلواون وسفرهٔ زمینی غرقهٔ نعمت وخوان ایلدی بیت

دون وکونده وغده در کرچه بو طولاب نکون
اسیاب فلکک خلقه بود دویردکی اون

نثر ونخلستان چمنک هر نخل نورسی وهر نهال تازه رسی
بر پیر فانی وشیخ نورانی شکلن بغلدی مصراع انجلر دوحهٔ
کافوره دوندی نثر وسفیداج برفدن کرکس وکلاغ وزغن
وزاغ باز سفیده دونب بر برندن فرق اولنمزدی
وکبک وکنجشکه دام صیاددن غیری یرده دانه بولنمزدی بیت

طمع اهلی کبی هر مرغ زیرک
طوتلدی دانه ایچون دامه دوشدی

نثر نبذهٔ انجام کلام ونتیجهٔ اختتام پیام اولدر که
هر وادیٔ زرفسیم برفله کنجینهٔ سیم وخزینهٔ عظیم

مالامال اولب کوه ووادینک وصحرا وبوادینک ممر ومعبرلری
کثرت برفدن بر شیئه قدرت کذار وطاقت رفتار
محال ودشوار اولدی اما شکارک وقتی وصیادلرک
فرصتی ایدی بو سببدن غازی بکلر تازی سکلر اویدروب
بری بر وهما پیکر بازلر کوترب سواحل ونواحینک مجابک
وقیو اندازی فیما لالکه تخچین باریله عزم شکار وتوجه کوهسار اتدیلر

نظم لمؤلفه

ینه عزم اتدیلر بکلر شکاره
ینه اوازه دوشدی کوهساره

اله الوب ینه شاهین وبازی
اکا کوستردیلر دراج وقازی

نه باز اولمشدی مانند حرامی
که سکدرمزدی کبک خوش خرامی

ال اوستنده طوتلسه طکمی درباز
شکارن الدرد اولمشدی شهباز

ینه پرچین ایدوب زلف کمندی
کچرلردی غزال وشیره بندی

ادردی طاغلر دردیله ناله
مکر رحم اتدیلر مسکین غزاله

نثر بو هول و هراسدن قلاع و جبالك پلنك و ببری
و هزبر و هژبری دلیران پرخروش کبی نثره پوش و جوشن
منقشی بر دوش ایدوب نیجه‌سی براشکنجه سن غور زمینده
نوره ایرکوروب سنگ کوهساری حصار ایدندلر و بالجمله
هرکمندانداز و کمین سازك طنین طبلبازندن جیوش
وحوش بلملیوب و باز بلندپروازك آوازهٔ جرسندن
کبك و تیزروك چکلیوب سوراخ غارده و بن غارده
سنکجك یرلر بولمدلر

قلوردی یرده تازیلرتك و تازن | قنات بکوب شکاره باز و شهبان
شکاری یرده تازیلر قیجورمز | هواده باز و شاهین قوش اوچورمز

نثر و قلال و وادینك شیر دلیری کبی سباع شجاعی صیاد
صیدنمایك کلاب شکار آبایی دلکدرندلوکه قویب پوستین
چقردلر و کوهستان وادیستانك نشیب بیکی و فرازنی یابانه

باد وزانی و ماء سریع الجریان کبی لحظهٔ آنده کذران ایدن
شکار برق کرداری صیدکاهك سك سیك پای زمین پیماسندن
خلاص و مناص بولیوب بوغازیله ویردلر پرنده‌لرله بازلربا زنده
و چرنده‌لرله تازیلر یازیده نیجه دشتی کشت ایدوب
و پلنك تیز چنکاله جنك ایدردی

سکه صید اولمش آهولیری وار | شکار اتمش نکاری صانکه اغیار
بوغدن جمله خرصك حرصی آزمش | خنازیر یرنی کندو سی قازمش
کلاب اغزنده آهو لعبکر چون | مکر کیم ایتلره ویرمشدی کردون

نثر و شول کرك بدخواه و شغال و روباه کم دزدانه
نی‌راه لغله اقچه و پوله ویرمیوب بعضو لی خلقك
ماکیان و حیوانن یرسز ذیو کرکوك کوکن دوردلر
و شغالی ایتلره ویردلر و یاوز پیرك بوغازن دیروب
کوین کونه سردلر

توبنجه صغر بکین بشیری ایام   کونه سردی کونن آخر سر انجام

نثر وکوهستان وادی ستانک خرکوش وشغالی وروباه
جبله سکالی که قلهٔ قاف اشکالک قری قوردی وهر کوه
انبوه فلک شکوه انک یری ویوردی ذرّهٔ سک صیّاده
اوشاوش ایله خواب خرکوش ویرب محکم یلدرملو
وشول اضطراری قرار ایدوب ما بوس حلاص اولن کروه
سباع بر برینه وداع ایدکده کوبکجی دکاننده بولشمه سنه
وعده ایتدلر

یلنک وببرله شیر یاتنلر   دیرلمش کوبکجی دکانینه آنلر

نثر وقتاکم آفتاب عالمتاب نقاب سحابدن کشف
دیدار وعرضهٔ جمال رخسار ایدردی تف وتابندن
تنور سما کرمیت وجوف هوا لینت بولدی امّا که
برف باد نهاد خلقه ایتدوکی برودتکه شرمندانیوب یرلره

کجدی وطر ایتو خلایق ده کثرت آب وکلدن بر نشیٔه طاقت سبقی
میسّر ومقدّر کلدی وآب وکل تیره قطران وقیره دونب
لباس ناسی ملوّث ایتمشدی وخوبان سهی قدان سرو بوستان کبی
دامانن زانوسنه ایلتمشدی هر کاه که خرشید انوریار تابنده
سنطن کبی عرضهٔ دیدار ادردی هر سیکار تیره روزکارک
کوکی طوغردی بوسببدن هر رند نواساز وعشاق نغمه پرداز
بو شعر شوق انکیزی حسب حاله مناسب بلوب ترنّم وتکلم ایلردی

شعر

حظ ادر جان وکوکل مهر رخ احبابدن   نیتکم بیچاره لر خورشید عالمتابدن
کر زمانینه کوره کیمک دلرسک کورکینی   بر قدح می یکدر سمورله سنجابدن
دیدم ای مه کل ایضا بو سینهٔ پر آتشه   دیدی کلمن اوشمکالک مهر عالمتابدن
بر کل حمرایه بکزر اننده هر اخکری   اتشین در کرچه کم قالمز کل سیرابدن

یا نمال اتمک دلرسک ای لطیفی غصهٔ
باش قالدرمه صراحی وش شراب نابدن

زاده وکلو عاشقه همت اولوبسار اده
بر وصلک بولور ایسه او عاشق غم بیز اغیارده

نعت شریف سید الکونین صدقی نادره کوی

ای سپهر نبوته مطلع • نظم تنزیل و دعوته مقطع
سنسن ای فخر انبیا و رسل • آب کوثر شفاعته منبع
هو المحشر درای حبیب خدا • درگهکده رسل آمنه مجمع
آستین همت ایتکده راوان • ستر عصیان امته برفع
بزه شرع شریفک ایله رفیق • کوله راه حقیقته انفع
جاه محمدن خلاصه صدقی یه • ایله حبل هدایتک مسمع

قصیدهٔ غرا برای پادشاه عالم

کلهای فارس میدان بلاغت انجام • ایله رخش سخنه سند فکریک لجام
کلهای عرصهٔ نظم ایچره سلحشور سخن • کوستر اهل دله بازیچهٔ شمشیر کلام
ناوک فکریکی کماندن دله شویله کرله • که ایره منزل مقصوده سهام الهام
شویله سور رخش قلم صحن خیال فطنمه • که سکار شکله تحسین ایده روح خیام
شویله صال شوقله چوکان خیالیکه کله • صحن میدان املده الکه کوی مرام
نه مرام اولکه اودر سنبل گشت امید • بلکه گلدستهٔ ~~گلزار~~ نورستهٔ گلزار مهام
که روا اوله اگر گلشن دولت ایچره • زینت دامن اقبال شهنشاه انام
ای نسیم کرم لجهٔ عمان عمم • قرة العین امم قوت قلب اسلام
سه مراد خان فلک رفعت سیاره حشم • کام دنیا امل چرخ و مراد اجرام
کام فرمای امم کام روای عالم • تخت پیرای عرب تاج ربای اعجام
مرکز دائره کوکبه قطب دنیا • مظهر لطف خداوند علیم و علام

همه

آسمان پایه که مهر فلک و ماه منیر • نور سور رخاک در دولتنه صبحگه ام
بارک الله زهی پادشه تیر انداز • که جگر سینه سنه شقنی روح بهرام
نیجه بهرام اگر کورسه کمانن رستم • قوت بازوی اقبالکه اولوردی غلام
نیجه رستم که اگر آتسه خدنکن چرخه • خوفله تیر فلک قوسه قچر بی هنگام
کرکس ترکشنه اوج ثریا منزل • مار قربانه سوراخ دا خصم مقام
فارس الخیل سعادتکه طوقنسه جردی • روزله ارقیسی سامک اولوردی سرسام
نیجه سام اتسه اگر نیزه سنی افلاکه • طوقنوب پشتنه کیوانک ایدر دعوی سلام
کاو گردون ایشیدوب نیزه سنی دریاده • زیر ماهی یه قاچوب خوفله ایلرم ارام
سوسه گر رخشی صبا پویه سینی میدانه • ایره غر گردنه برق اوچه براق اوهام
فی المثل عزم شتاب اتسه ازلدن ابده • رخش اندیشه شتاب کبی ایلردی دوگام
بویله در سرعت رفتاری اگر یله ما • گند ییدر رکنک دری ایله آهسته خرام
نامنی بلسم اگر املای نعر نعتنده • دخی بو کرکلکه ایلردی تخیل اقدام
شیر شمشیر عدو و طعمه سی توصیفنده • روح کلماندر اولوردی دله بو بیت الهام
ای ز اندیشهٔ تیغ تو بد اندیش ترا • نطفه از صلب پدران و جنین ارحام
عالمه خوابه دخی دوشسه هراس تیغی • مبتلای سهر اولوردی جهان چشم منام
ابده لی رزم قزلباش عراقه آهنک • قیردی بزم ایغنی شاه ضلالت فرجام
فصل دعوای ستم ایتمکله شمشیری • عقد صلح ایلدی دور زمنده غزال ضیغام
سرورا پادشاها نیر اعظم شرفا • ای فلک پایه هما سایه کواکب خدام
سنسن اول ابر مکارم که لطف کفکله • بتور رخار بیابان رجا غنچهٔ کام
سنسن اول زیب ده تخت خلافتکه سنک • درگه قدرکه شاهان جهان در خدام
سنسن اسکندر دوران عدالتکه سنکا • طبع پاک و داد را کدر آینه و جام
سنسن اول سایهٔ یزدان که سنک سایه که • خوش کنجر شده صفای دل ایله جملهٔ انام
نار قهرک شرر انداز شیاطین فتن • جوی عدلک سپر دفع غبار الالام

ولە

کنه موهبتک مایه ده دست امل
درکه مرحمتک کعبهٔ مقصود مرام

شمهٔ مکرمتک رونق گلزار هنر
ذرهٔ معدلتک چشمهٔ خورشید نظام

ابر دریا کش کف لطفکی یاد اتسه اگر
صحن عالمده شکوفه بتورر رنک نجام

باغ آتش کیمی و باد صبا آتش اولور
لمعهٔ قهر شرربار کبی کور رسیدی غمام

لمعهٔ قهرک اعادی یه خبر دوزخدن
نفحهٔ لطفک احبابه جناندن پیغام

ذرهٔ لطفکه مظهر اولان ارباب قصور
نور خورشید جهان کبی بولور فوق تمام

ابر غبار قدمک سرمه کش دیدهٔ بخت
دی سواد رقمک مردمک چشم انام

بنده بر خاطهٔ چهره کشای سخنم
که بولور خامم ایله زیب وجوه احکام

بنم اول عرصهٔ نظم ایچره کیم ایتمش که اسکا
ناله زه اغله در قوس سهام اقلام

بنم اول فارس میدان بلاغت که بکا
کاغذم عرصه دلم رخش و قلم اولدی لجام

رخش ایجنیله میدان کرمده میدر
لطفله ایلکیمین باکه دخی عطف دوام

ایردیبا یه بحق بنله دعا یه صدق
تاکه اهنک دعا اوله اجابت انجام

تا که صیت کرمک کبی کمیت خورشید
صبحدن شامه دکین سیر ایده آفاقه مدام

دست اقبالکه تسلیم عنان ایله بخت
رخش گردون گرزنده گردون اوله فرمانکه رام

سر اعدا اکر قاقه تیر تو تسلیم
دیدهٔ دشمنکه میل چکه تیغ سالم

در وصف سلطان مراد خان غازی

مرحبا ای دلکه بنه ایردی سرور ایامی
جانفزا اولدی نشاط عالمک هنگامی

صیقل عیش و طرب ایتدی دروبه کیدرر ذهب
سلدی مرآة کوکلدن کدر آلامی

حبذا روز نشاط آور غم فرساکم
اوله اهنگی صفا بخش سرور انجامی

فلک کج حرکت قیلدی مکافات ستم
استقامت روشن بولدی کبی بهرامی

ایلمیوب زهرهٔ زهرا بیله آهنک سماع
چرخ نه دائره نک رقصه کیروب اجرامی

که بنه اولدی روان قلعه سنک فتحی ایله
زینتک فرمای امم طنطنهٔ اسلامی

نیجه شکر ایلمیه لم نعمت به منتنه
بجه ذکر ایلمیه لم حقدن اولان انعامی

که بو احسانله دنیایه صفا قیلر ایدوب
شاد دکام ایتدی بو انعامله خاص و عامی

شاه عباس حیل پیشه اینک طرحنده
حرج ایدوب نیجه نیجه هندسه اقدامی

حیل معمار هنر سنجنی افرنجانک
جمع ایدوب طرحنه ایتمش ایدی استخدامی

برج و باروسن اینک شویله متین ایتمش ایدی
که هیچ جابجا ایدی کرز کران ساسامی

شویله محکم ایدی دروازه و دیواریکم
برج صبر ایله صبر صلحلر ایدی اندامی

در و دیوارینی اودکلو متانتله کوروب
قاف باش اکر ایکن قلعهٔ دومن فامی

منزسلر قورقوب دوکدیلر افرنجد اسلام
شوقله نصب ایدوب اعلام ظفر انجامی

شویله قدر دوکدیلر او حصن فلک پیکرکم
بیلمیوب عرضی و قاری بوزولوب احکامی

بولوب معدهٔ بیر بنیاد ضعیف اولدقجه
گرچه تدبیر علاج ایلدیلر حکامی

کارکر اولمدی اما که علاج حکما
فایشه ویرمدی بنیادینک استحکامی

ضرب طوبیله اولوب خاک برابر آخر
در دروازه و دیواری و سقف و بامی

هر تفنگک او حصن ایدی بیک نوبد دوزخ
صحت روز حشردن ویریدک پیغامی

باش و جرما بیله هب جملهٔ اهل امجاد
برج حصن عدمه دکمش ایکن اعلامی

رحمت حضرت حق کبی نشاط اوراولوب
شمهٔ نکهت فیض کرم استشمامی

قلعه تسلیم ایله بردی کیم اغراضن
بولدی مایوس شهنشاه له کیمی اکرامی

شه مراد خان فلک کوکبه کیم اقبالی
جم و دارا به ایدر در کهنک دربانی خدامی

باشلین وصفنه اول شاه عظیم الشانک
برکنهر ایلیه لم ساعهٔ ایامی

او که بر گوهر درج عظمانیکم کیم
قدسیان جوهر ذاتنه ایدر اکرامی

او شهنشاه عطابخش کرم گسترکم
کمترین بنده سنه بنده ایدر بهرامی

او جهاندار قدر پیشه که اتسه براسور
پادشاهان کبی افلاکی جر رام احکامی

او خداوند جم آیین سلیمان شوکت
که اولوب خاتم فرمانینک عالم رامی

او جهانگیر عدالت سابه که فیض حکمی
سمندر چرخ ایله همسایه ایدر ضرغامی

ولـه

او قدر قدر قضا هندسه‌کم تدبیری
دیروب ایوان در دولتنه استحکامی

ردماندن شوکتله عزم قزلباش ایدیجك
پایدار اولمیدی عجمك اقدامی

صیت قهریله قوب تخت عجمدن کسری
اختفا کشور زینك اولدی ناکامی

رزمنك بدأه کوسی کوش ایلمدی
اولدی آوازه کوپال عجمك سرسامی

استیدوب ولوله رزمنی لله الحمد
نه ایمش بلدی عجم غلغلهٔ اردوآمی

سرورا پادشها شاه عطارد قلما
ای سواد رقمك عید سرور اختامی

وآن امیدنده ایکن قاجدی روان رستم
سعی بی فائده‌نك بویله اولور فرجامی

خط زرله بو فتحنامه‌یه اتسه براشور
ثبت اوراق فلك کلك قدر ارقامی

کاشکی هندله کرمانیه ده تسخیر اتسك
یونکله جلدك عجمك فتحنه تیغ شامی

شوقصله بنجه فتحنامه‌لر انشا اتسه‌ك
کوستروب صفحهٔ دهره بعض اقلامی

ذکر وصفکله اولان دوقدر مکرر انسم
بوله او لذت ایله ناطقه شیرین کامی

ای نوال کرمك مایهٔ دشت امید
وی زلال نعمك جانه امل آرامی

نه‌کم باد صبا فصل بهار ایرم سحر
صحن گلزاره صحرسه ورقی باد آمی

قلدی باشدن بدیحکله تحف اشعارم
داخ وصف جمیله درر الهامی

که ایرن خاطر اقبالکه یاد و خرم
نکته تحسین اوحمله توریه و ایهامی

صدقله قالدر الك نشئه دعایه صدقی
ایردی پایانه سخن بولدی کلام اتمامی

ناکه فتح ایلیه سلطان سپهر صبحك
هر سحر حصن شبی جنده شفق اعلامی

هر کونك فتح جدید ایله اوله عید سعید
دولتکله ایدلم بنجه بیرامی

تا ابد شوکتله تخت سعادت اوزره
جمله اوقاتك اوله عیش و طرب هنکامی

در وصف سلطان مراد

شهریار نامور خاقان اسکندر نظیر
تاجدار بحر و بر سلطان مراد جم سریر

افتخار دین و دولتدر که چشم سلطنت
نوبهار بخت اقبالیله اوچمندر قریر

آفتاب ملك ملتدر که فرق عالمه
سایهٔ لطف ایلمشدر ذاتنی حی قدیر

آسمان جود و احساندر که دست لطفنك
روضهٔ آماله فیضی همتی ابر مطیر

چشمهٔ خورشید رفعتدر که کسب قدر ایچون
جبهه‌سا در درکه اعلاسنه مهر منیر

جویبار فضلی باغ ملکی سرسبز ایلیوب
نور عدلیله اولا هواسنه عالم مستنیر

روزگار اولمش ملکی بیش دراقلکا رنه
اولاشه چاکر نوازك نام صدقی فقیر

غنچهٔ باغ بیان لطفنی کلر زاید دوب
شویله امر ایتمش که خامم ایدن آهنك صریر

روضهٔ فرلکلس وصفنی سنبلستان ایلیوب
بلبل طبعم ایده گلزار مدحنده صفیر

جیندا اولا مرهفته کم ایدوب
لطفله عبد حقیرین خسرو کردون سریر

ذرهٔ ناچیزم قلسه حلمی توجیه نظر
مهر عالمتاب اوج عزتنه اولور نظیر

العیاذ ما غضب ردینده ایلر شه صدور
یا بعال آفتاب سردارا و تخت اردشیر

زیر دست بنده‌کان آستاننه اولور
خسرو پرویز و رستم دست پادشاه اسیر

امتثال فرمان الامر ایلیوب اخلاقینك
اولدی تعریف جمیلنده بو نظم دلپذیر

سوز کرم پیدا قیله شایستهٔ حسن قبول
طالع مسعود مه رشك ایدن ماه و ظهیر

پادشاها صفدر اسلام شوکت پرورا
ای سلیمان خاتم جام اسکندر ضمیر

کسری انجام و دارای جهان و اقبال و عرب
درکه دولت پناهه عبد حقیر مصرع

سطوت بازوی رستم زور دست کستهم
قوت سرپنجه اجلالنه اولمز نظیر

کوره شصت ناوك خصم افکنك بهرام کور
تیر ایدوب شیرکمان بخشنده اولمز دلیر

باد احصه مینه زار انجمن جنبش شوکتك
فرطاوها نندن اوعزرزه حمایه‌ی تشیر

صرصر کوپال رزمك صدمه‌سی افلاکه ده
ذکر اوصاف صار صلوت لرزان اولور رفته اثیر

خوفله برسام و نریمان اولور کیوان چرخ
درت حکمنده دوشردی خامه تدبیر تیر

سرسر جسم عدویه کرز قهرك ایلیوب
زیرشت ناوکه بنیه کم شکل خمیر

آتش خشمك وجود دشمنی برباد ایدر
هربند کلو اوصه بنیادی متینه کارگیر

نوش ایدن شاه عجم رطل کران تیغکی
سلسبیل زهره کانیه نیشه دن اوکسیر

کار دشوار ایدی چون بغداد فتحی ایله همت مردانیله حق حضرتی اوردی یسیر
هر نه سمته عزم ایدرسک یا شاهم ایتوز اوله یار و یاورک فتح خداوند قدیر
زیر پای رخش اقبالکده غلطان اولیوب کلهٔ اعدای بدآیینی ایده جور و حقیر
نوک تیغ عز و جاه رستمی بختیله دشمن اعیان دین و دولت اولدقجه قریر
نیزهٔ سرتیز خونریز عدو و بد سیرله اولیوب کرد مصافک چشم بدخواهی ضریر

وفق دلخواه اوزره فتح ایده بو عجم اقلیمنی
تخت رومی بیله قلسون مقدمک شوکت مصیر

تعالی الله زهی چتر معلای فلک پایه که طاق زرنگاری اوله همسر چرخ والایه
طراز فرق قدانه سایبانی مایهٔ رفعت طراز طرهٔ ایوانی افسر فرق جوزایه
نظاره زرنگاری کهکشانک نسخهٔ زینت رواق دلکشی نقش عبرت ثریایه
نمونه نقش و رنگ زرمالاهی دلاراسی چمنزار بهشته گلشن فردوس اعلایه
زمین و آسمان حیران و سرگردان اولور نقشه انک رسم دلاویزینی گور نقش چرخ توانه
نظر قلسه شعاع پرتو آیات قدرینه کلور فرط ضیادن غیرهٔ مهر عالم آرایه
بهارستان سیارارم سیمای دولتدر اولور سایه فکن که دشت و کاه کوه صحرایه
یا اول باغ جنان قصر مثمن که طعن ایلر نقوش مثمنه زرین نظام طاق کسرایه
تماشا ایلین بو بارگاه نقش پیرایی بکم چتر اقیدوفی نقش خیمهٔ رایه
انک رسم خرد فرسنک دلاویز مانی اولوردی نغمه حیران اکر کلسه تماشایه
دوشوردی کلکیی بهزادک الندن فرط حیرتدن نظر ایتسه اوله اول چتر زراندوده دیه
علو منزلتده برجمه دنیای والاسن انک تشبیه ایدردم اطلس چرخ معلایه
نظر وصیدی فرش نوزباف خیمهٔ انجم اکر قالیچه سیهرم رسم اولان نقش دلارایه
سمو رتبه برابر کلوردی درگاه معلاسی در عالم مطاف کعبهٔ علیا و معلایه
در دولت مدار کعبهٔ مردم روی حجاجه اجلسه فتح اولوب انک کبی اعلاء دنیایه

فلک رفعت ملک زینت پری پیکر صفا گستر زمین آرا جهان پیرا سما پایه هما سایه
نه سایه سایبان خیمهٔ والای سلطانی نه خیمه چتر اعلای خداوند کرانمایه

سپهر فر و شوکت حضرت سلطان مراد خانکم
فروغ دولتی خورشید بهجت فرق دنیایه

شهنشاه فلک رفعت محیط عالم همت جهاندار ملک خصلت جهانگیر سما پایه
خداوند قدر قدرت که شاهان قضا سیرت هلال آسا ملازم درگهنده جبهه فرسایه
سرافراز شهنشاها که پای تخت اجلالی اولور اکلیل دولت جبههٔ خاقان کسرایه
خدیو قهرمان صولت که زیر قهر حلقنده نیجه کردنکشان عالم اولمشدر فرومایه
رحیق جام فیض لطف عزم فرسای احسانی نشاط افزای بزم جاودانیدر احبایه
حسام قهر خونریز آشام عزم قهرمان رزمی بلای آسمانیدر سر اعدای بدرایه
مه چرخ برینه منزل اولمزدی اکر اوسه در شهوار کلیمینی رونق ده ثریایه
اولوردی چشمهٔ نرگس توتیایه روشنایی ده ضیا خاک درندن گوهر افشان اولسه صحرایه
عبیرافشان و عنبرپاش اولوردی صحن عالمده طوقنسه شمهٔ فیض نسیم دشت بیمایه
اولیدی مهتر و دربان و حاجب بارگاهنده یتردی سلطنت اسکندر و داراب دارایه
خداوندا شهنشاها خدیوا آسمان قدرا خدایا چتر جلالک همسر اولسون عرش اعلایه
گریبانی اولوب عنقای اوج دولته منزل حضیض دامنی اولسون همای شوکته سایه
مبارک باد اولوب نقش و نگاری سقف ایوانی سعادت یاد اوله هرطرحمندن رسم پیرایه
بو در عرض نیاز صادقانم نور سرور بحر در حسن قبول بارگاه حق تعالی‌یه
همیشه چتر طاق زراندودی زبرجدسا اوله تا کم فضای شش جهاته سایبان بیایه
همیشه طرهٔ زرین طوغ طارم چارم اوله تا کم ضیا بخشا همیشه هفت اقلیم دنیایه
سپهر چشمهٔ اقبال عمر و دولت و بختک اوله چتر برینه همسر و همتا و همپایه

ایده الحق روزافزون چتر شوکتک یارب
الی یوم التلاق زرشتهٔ خورشیده سرمایه

در وصف خط همایون سلطان مراد خان

حبذا خط همایون سعادت مقرون   که اوله رشک قلم میر عماد و ارغون

نیجه خط وسمهٔ ابروی جبین دولت   نیجه خط کحل صفاهانی چشم گردون

مشهدی رسمنی پر انه اولوردی حیران   اهلهٔ حسننه بیک جانیله اولوردم مفتون

اکا شق ایلیه بیک کره مغز خطاط   یارام اولیجه برقاعده محکم برنون

نذر اول صاف قلم بانذر اول قوت دست   مرحبا خامهٔ سلطان عطارد قانون

اوخط که مرهم زخم دل ارباب هنر   قلمک چشمهٔ حیوان فم اهل فنون

صدقی خسته دله بر قرا خان اتسک   بوله اول حرز له صحت او ضعیف محزون

سطر ایام و لیالی ایله تا کم هر گاه   نامهٔ دهری ایده خامهٔ قدرت مشحون

باینه متوقف تقدیر قضا لو حینه   عمر کر دولتکی خطکی حددن بیرون

در وصف عزم همایون سلطان مراد خان

حبذا عزم همایون شهنشاه گزین   که اوله قاید نصرت اکا جبریل امین

رخش اجلاله سعادتله سوار اولدقچه   همت حضرت خضر اوله رکابنده قرین

اسبی اقبال رکابنده اوله بخت و شوکت   دستنه ایلیه تسلیم عنان فتح مبین

رهبر راه فتوحات اوله اصحاب کرام   فتح اوله یمن قدومیله عراق و قزوین

در وصف خود برابر طغرای پادشاه

پادشاه سرور اعلی گینا با خسروا   ای شهنشاه جهان سلطان منصور اللوا

جمله دن منشی قدرت کلکی حالی اگمون   دوره کلک احکامنه طغرای غرای بقا

اوله جاه شوکتک منشور زنیک پیرایهسی   شه مراد خان بن احمد خان مظفر دائما

حق تعالی عمرکی حددن زیاده ایلیون   برقرار اول سلطنتده تا الی یوم القیام

دولت اقبال تخت بختک اولسون تا ابد   جاودان باقی و پاینده و بی انتها

بو بیله رسم ایتدی توقیع سعادت نقشنی   بندهٔ طغراکش عبد حقیرک مصطفی

در وصف پادشاه عالم سلطان محمد خان رابع

حبذا اول نظم دیوان جلیل الاعتبار   کم اوله مجموعهٔ الهام فیض کردگار

بر گلستان نشاط افزا در اولکیم ایلمش   غبطهٔ باغ ارم فرش بساط نوبهار

تختهٔ ازهاری سطر وادی بین السطور   جدول ماء الحیوة حسنه اوچمش جویبار

بوستان طبع عرفاندر که هر گوشه سی   اوچمش ازهار معانیه رله بر مرغزار

سرخطی جابجا اول باغ بهجت آوری   ایلمش تزیین انجون کلک عنبر لاله زار

اول چمنزار خیال سرو شمشاد و سمن   کاغذ کلک و سطر در عبرت نقش و نگار

صحن قصبان درختانندم اتمکده سرود   قمری و کبک و چکاوک جمله ماننده هزار

حاصل اول نخلهٔ گلچین باغ معرفت   لایق اولدر کم اوله منظور لطف شهریار

شهریار نامور خاقان اسکندر ظفر   پادشاه دادگر نوشروان روزگار

آب روی سلطنت چشم چراغ مملکت   معنی لفظ عدالت داور کیوان وقار

جم خدم دارا حشم سلطان افریدون شیم   مالک تیغ و قلم فرمان روای کامکار

گوهر کان عطا ابر بهاران ندا   در دریای سخا مهر سپهر اقتدار

ظل حق سلطان محمد خان عالی منقبت   جوهر ذاته جهانه سایهٔ پروردگار

درة التاج سعادتدر که تخت سلطنت   بخت اقبالیله اولمشدر قرین افتخار

آفتاب دهر پرور که عین شوکتی   نوبتای عدلی اتمشدر قرین اعتبار

آسمان لطف و احسان در فیض همتی   روضهٔ آماله اولمشدر سحاب نوبهار

تاجدار تخت شوکتدر که تاب غرتین   ایلمش حق جبهه سای خسروان جم وقار

شاهباز آشیان دولت فیروزنه   دائما وی ظفر اولمقده در هردم شکار

جام زرین فلک بزمنده دور اتمز ابدی   خاک اکسیر در بندن اوچمشیده بهره دار

مطبخ جودنده سیمین طاس ایله هر شب هلال   دور ایدرکم اوله خوان نعمتندن حصه دار

پادشاه پرورا سلطان دریا مشربا   ای سماپایه همای سایه محیط اقتدار

سن اول شاه عالی رتبه سن عالمده کیم ، ایلمش معمار قدرت قصر جاهک استوار

سن اول سلطان سریر معدلت سنکم سکا ، نوعروس ملک ویلندر هدیه‌نسه در کنار

دست لطفک کیم اوله دریاسی دامان بر جار ، غبطه‌سندن موجهٔ عمان اولور کف بر عذار

بر علو طوقنه اما بحرم قهرندن ایدر ، موجن آتش لجه‌سن آتش سنان بر شرار

بحر انکار مدیحک ایحر اولدم غوطه‌زن ، کم بولام اوصافکه شایسته در شاهوار

جست وجوم ربعس ارام جانز کورمدم ، در اوصاف حمیدک ایتمکیچون در کنار

شاهد اشعارمه وصف جمیلک کوهرزن ، حمد لله ایلدم منکوش کوش اشتهار

صید قیاشبله دعای نوبهار عمرینه ، کم اوله شایسته حسن قبول کردکار

تاکه باغ دولتی سرسبز ایدوب باران عدل ، جوی احسان ایده نخل شوکتی هردم بهار

یا الهی اول نهال سرفراز دولتی ، کلشن عزتده لطفک ایلیوب برک وبار

دائما ورد ظفرله غنچهٔ فیروز بخت فتح ،
اوله زیب دامن ودست خدیو بختیار

در وصف حافظ احمد پاشا

سویلهر طوطی شکر شکن بزم مقال ، که مجلّی اوله مرآت دل اهل کمال

سن سن اول رونق بازار عروس سخن ، سن سن اول انجمن آرای شبستان خیال

کلبن باغ معانیده اولوب نغمه طراز ، بانک احسنله قیل نه فلکی مالامال

لب جان بخشکی بر سیمله کوهربار ایت ، که در لطفک اوله زیب ده کوش هلال

بر فسون ایله زبان قلمکدن اظهار ، که دیسونلر اکا ارباب سخن سحر حلال

نه فسون باعث خون کرمی افسرده دلان ، نه فسون فیض ده شرح ارباب کمال

نه فسون زنک زدای اینهٔ جان ، نه فسون هوش ربای اینهٔ عقل فعال

نوعروس حرم خاص طبیعتدر کیم ، ایلدی پردهٔ غیبیه‌دن اظهار جمال

اکا مشاطهٔ فکر ایله ویروب زینت وزیب ، خلوت سامعهٔ داوره قلدم ایصال

نیجه داور که اودر آصف کردون بسطت ، نیجه آصف که اودر صدر سلیمان اجلال

مطلع حسن و شمیم مرکز ادوار همم ، معنی لفظ و کرم ماصدق فضل و کمال

حافظ ملک و ملل حضرت احمد پاشا ، حامی دین و دول مهر سپهر اقبال

خطهٔ معدلته کسری صاحب تمکین ، ملک معرفته خسرو پاکیزه خصال

قهرمان عظمت خاتم عالی همت ، مسند آرای وزارت شرف جاه و جلال

شمهٔ فیض نسیم چمن مکرمتک ، غیرت انداز دل نافهٔ مشکین غزال

لمعهٔ قهر شرربار مخالف سوزک ، آتش افروز دل خصم پریشان احوال

طالع چونکه اوج سعادت منزل ، نظر لطفکه وابسته حصول آمال

اختر دشمنکه برج نحوست خانه ، کوکب حاسدکه بار قرین نقص و وبال

ابر نیسان در بار کف جودکدر ، جیب و کان دکف دریای ایدر مالامال

طلعت شاهد زیبا روش طبعکدر ، مظهر اینهٔ فیض خدای متعال

ایلمک بسط قضایای امور دولت ، بر کلام ایله ایدر دک نیجه حل اشکال

دعوی رتبهٔ اعجاز سخن ایلرسک ، صنعت نظم در بارک اولور شاهد حال

بحث علمیله فحن نشر فضائل ایتسک ، عقل کل مجلسکه کلسه اولور ابکم و لال

رتبهٔ قدرکی ارباب سخن فهم ایلیه ، در ایدرلر اشکک سبعهٔ سیاره مثال

نیجه دور ایتمیه‌لر درکه عزت بخشک ، شمسه عالمده او در کعبهٔ فضل و افضال

حسن اخلاق حمیدک نیجه شرح ایلیلم ، ذکر اوصاف جمیله کیرم اولور ناطقه لال

اصفا بلبل اندیشه عیسی نغمسیم ، کلشن وصفکه پرواز ایجوب شهپر و بال

سوز سیر چمن آرزنعتک ایلر ایکن ، بر غزل طرحنه میل ایتدی بو طبع سیال

طلعت مهر رخک واسطهٔ دفع ملال ،
قطرهٔ جام لبک تشنه دله آب زلال

خشمله غمزه لرک مورث درد فرقت ، لطفله جلوه لرک مایهٔ امید وصال

ایلیوب صحن کلستان لطافتده خرام ، کوستر امثالکه جانا روش غنج و دلال

ایلدم ازسحن اندام ظرافت پیشه ، ذکر اوصاف میانکه نیجه ابنجه خیال

صدر قدر اوصافی ده ناکه اوکور دیر کویا — او کیمسه غنچه صفت بلبل دل ایکم و لال
جوهر نطقله شعرم نیجه تشبیه ایده‌یم — نیجه نسبت ایده‌یم جام جمه کهنه سفال
عرضم صنعتله عرض عهود ایتدر — یوخسه هنگامه منک حق ادا امر محال
دمیدر سلکک دعایه دیزله کوهر نظم — که اوله واسطة العقد لآلی متعال
تا که برپا اوله نه قصر زراندود سپهر — تا که واقع اوله آمد شد ایام و لیال

ایرمیه دامن اقبالکه الآن غم
قونمسون خاطرکه ذره قدر کرد ملال

صنمه کر صحن فلکده کورینه شکل هلال — جام میدر که طوتر آنی الا و رخ شوال
نیجه مرتاض الور نشوه جاشنی ایله — جرعه سن کورسه اکر سر ضعیف صد سال
اول بزم صفا اخر وقت امساک — سلخ شهر رمضان غره ماه شوال
شب قدر و سحری عید اولور هر کونه — ماه شوال نیجه اتمیه لم استقبال
رونه دار آن غم محرم سه دختر رز — دمیدر جام هلا لیله الکدرسه اقبال
ماه نو ضعه صونر تشنه دلان صومعه — کاسه نیملی ستاره فلک آب زلال
عید لبت حسن کلشن عید اول صدر قدر — بانک احسنتکی کوش ایلمسون ارباب مقال
که اوله باعث کرمیت بزم خسرو — رونق داد کر داور پاکینه خصال
واقف موقف تحسینه سعادت تمکین — سالک مسلک احسان مواهب منوال

داور حشمت حضرت احمد پاشا
که او در آصف جم قدر سلیمان اجلال

رتبه ذاتنه کم پایه سریر کسری — شوکت شاننه کم رتبه مقام قبال
لمعه کاکلی سودای شب قدر امید — غره جبهه غراسی مه عید وصال
تولده دربونی ایدرسه انکله قدر لعید — استانندن ایدر صبح و مسا کسب کمال
پایه مرتبه سین تاج ذر اندرد فلک — [illegible] الف و خدای متعال

بسم الله الرحمن الرحيم

كوككه یوزی بر كیجه كلستانه ایدی كویا
هر انجم بر شجر اودی بر كل حمرا

ظلمتده حباب ایكی كبی عنبر جهانده
اولمادی نهانه چشمه مهر فلكده ابدا

بر چینی سفال ایچره فی نقلك لعلی
بو چرخ زبرجد چهره ده كل انجم شهلا

دنیاده فلك شاخ كل ایله صوتروی
شبنمله بر اولدی ده كاز كوهله صحرا

اوفقده كیجه ماه قدر دیرلرت ایدی مهور
چكدی قمری چرخه اكا طغولی مطلا

سكان سپهرك كوزی بونكا ایله قلوب بر
صنعنك كه سما اوزره نجوم اولدی هویدا

رقص اوروب فلك چرخه كیره قبه جمله ملكها
بو نشاده كم ایدی پیر الوال قدر معلا

بر ورج طبقاتده طلوع ایدوب كوكبی دری
بانلینده نغمرار اولمغه اوج مشتری وجهما

اولدی كیجه كلوب ایكی جهان فخری جبرئیل
لطفله ویدی سنك سرمه چكلدی مولا

سنرلله بو شب عزتله عرشه علا
كلسوته دیو امر ایلدی الله تعالی

تعجیل ایله كلدی ایكوردی انی حضرت
عشاق قدرده ویدی سنكا فهم روح جولا

كوندی [illegible] مومن كبی حقی ایتدی نهانی
اولد رخشنه سوار اولدی چواده نو ار

اولمشدی همانه عمر كبی نیر دوزی
بر دوح ایاغی عالمی سیر ایتدی همانا

اولدی كیجه ملك كبی عروج ایتدی سمایه
طولدی صلوات ایله طوقوز قبه علیا

معراجی ایله كوردی یوزین حرجه دن
وصلته خبر ویره نته كم عاشق شیدا

بیك چرخ ایله اولدی حمر و ثور اكا قربانه
اولكه كوكه قلدی قمر كبی چو ماوا

جیكینی نبی جالدی سما اوزره جبانه
كوردی چو صلاحیتنی زهره زهرا

اولدم كه فلكده اطلس كبی غنچه [illegible]
دوزجی كوكه ایدوب چو اوله مهد مجلا

كله ازلیاپی اودونی جمله مشرف
ایكی كوردی یا كمیزینی بدنجی یدی كنیتی

یوزو دیقو یوب ایلدی تعظیمله تكریم
ایكی بو كلوب اكه طقوز چرخه معلا

طوغدی بیاه تیر كبی فنزه عرشه
كچدی بو طقوز قات زره چرخی همانا

طویا یه ایدوب كچدی صبا كبی همانم
جبریلی قودی سدره ده حالا ولدی ثوری كا

بر منزله بالادیه ایدی شوی نقل ایتسه
دنیا كوزینو ردی اكه خوده كبی دنیا

مقبولی دعا كبی ایردی حضوره حقه
اكا كوتوروب اوقتی قلدی تمنا

بوده طور تیا زایچره مبارك كوزنه لیجدی
كوزندی اوبلخطه اكه انوار تجلا

ماه رمضانه كبی جهانه قدرت كیجه شری
اول وقت شرح ودم معراجیله تهنا

بو عوض عناتیله زهی لطف الهی
بو كشف و كرامتله زهی عزت و كبرا

رضی ایله كلدكی صلاة ایتغی قلدی
ویردی ارشده جمله سمعنا واطعنا

میداله سیندی بو طقوز چرخ مطبق
نعلینی تاج و مهر فلكدن ایرا

الطاف وعنایتلر ایدر ویر رب مهیمن
قلمشدر انی خلوت عظیمیله مربا

هر فعلی آنڭ قولنه اولمشدر مطابق
هر کیمسه بو سر اوی هم سوزی معما

عقبی یس انکچون اولور ملجئ عالم
جنت کبی اولمش ایدی مائل دنیا

احمدلر احمد یتینی برمیم قلور فرق
شکلی دکلدر بر سر که قوبیتی مولا

اوصافی ذکر ایدر ایکن عشروحدتز
کون کبی طلوع ایلدی بو مطلع غرا

اسی جملهٔ اصحابه قبولکه کعبهٔ علیا
ویر زمرهٔ اصحابه کعبه مسجد اقصا

دارالرکه و پاکی نظر ایدر قطف
دریای یسنی کان عطا اولدی دنیا

سلطان ازم تجکرم ملجای عالم
سالور عجم شاه سمرقند و بخارا

کوکلرده یدر مهی شوح الله الاکبر
کویا که ایلیک شاهدیه بو دعوی

لعل لبی کون کبی رواد دردن حاین
قلدی کوکل التجی لغنی ادینه زیرا

دنیا بو لبسر ارزهانه ایلدی حیدره
اعید وارکه اولسکن عالم دانا

دستوکر قلم اولمش ایدرکه تجید
انکشتله لوح فلکه یازدی کوکی زرا

یازمقدر قلم یازمغوکل وصفنی عاجز
که ماهی ایکی شوح اوراولدی کاه زقیبا

کوز کوندن ایرشدکه ونوکبی کماله
قدکه الفی لام ایچ لی زهد تقوا

سوندی یمانه بولهبک ناری کبرالدین
چون نور هدا اولدی چینکیا جوبر

سایکلرح ره‌ونه صوکبی خوش کجدی بوعا
هوشمدی بیچ سرو بو تیرع بیسی

شها باشکه کی بو شوباه مجو هر
کولالدکه درر کنکه بر خلعت دنیا

محبوب خدا اولمش ایدر که دور زنید
اولمش ایکن قدرت ایله آدم

جبرائیل امین اولدی شها عاسیه قرنی
دریا بند صعلک اولور رقص مولا

دده کوکه هکوار ورار اعتقاد تفاوت
دقعسح نه جانیکه سکا بکزیه عیسا

سن ایلدی جمله حقا ماتی عرشک
دلوه دوتبی اولمش ادی کوکجه خوش اولدی

طوبا یدی تیجم بلکه قامتیک کیم
یاتکح لسکنی چوچکه کور نیم بکه طوبا

خط یازمغ وکی عجب اولما محقق
بر قوب کبی خط اولدی اولور فخر عنبا

اشکفته یس ستین صحکلک باک شجره
اقتاره میدر روشنه کمک اولور

بولکلرح کیمک تاده کبی اولدی یرزر
ابرشمز ایکن خامه کبی باشنه سود

باغمو که بیضه سکس دیدر سنکلر سیاه
والیم عجر البسو اولور کعبه یرل

عالمده بقا آیلینه سن فقط اولمز که
دنیا بوزنه ایلدی که فیض جمیع یا

مهکاله هم صبح کبی هاده اولدی بر
بو یارکه صدیق وبو اولتری مسما

درلوسنز او عمر که اوله فاروق
فوق فلکه عیسی کوکی ایلدی ما اوا

کوکلک چو لوت غروره اولدی حسد
قلدی کبی حضرت عثمانی تماشا

جیب شین خدا انی عبا کاه سخا در
نامینی علیک اوقور غسیله اعلا

کوز منزه اوچ وفی بو اعتبار جهلنك
اولمقره عینیک ایار حمت مولا

یوزقاهمیدر یونه کلسی زهر حملره
بکدی کونمز جمله حیفا و دریغا

اوصاف بدیعك كه فی حد و بیانه
طاپیله جامیم و زرساكه مستما

والحاصل الندن قوپه وارمن عفوی
محشر كونی اولدقده اوله ویركیا

اتنده لكمك خوبكه تشنه اریسیر
رحمت صوینه قارشن نعكین اوده سقا

اولدم بر اباغ اوزنه بسك لیبوی اوكر
تسنیم ده اید كور لكه بر جام مصفا

بیك بیك اوله نیره اوله امینونه تحیا
نصد نقل شعوی قمو قلدیای اجرا

الكه و اصحابكه اتباعكه جمله
هر لحظه سلام اوله نه كم الحور و دنیا

كلدی انعام فناح اوله نه بقیم و دكنز
سوزم كهو لرینه كوشوار ایله چین

جهانده موهوم دنیا بسته اولمه قریب
ایكی كبی ده اراغ اوله نه كم خلد برین

كه قطره قطره چكمه قاچه ور كوینش لعب
ایلكی كونش یاشی و زناه شهید دیو تمكین

غزیز جانی كوز كوره اودر تو
رواسید ركیده سن تندیجا به زرین

ایكلندیخ ظاهر میس انتقه باطلك كوزله
یقوب ورود یكی برودیك ایله برنین

كدر غرور صنف اتش فراقه اولمه
یتر جهاد اولانه خلقته قرطیج

لكه اوله كونی كه دار وب اصلكم ركعی
سكا اولجه جاكه بسته وبالین

عجبمی الی خدا اتین ناظر قدرت
همیشه موسم وبح دكلدر زفو دبین

كمال خلقك سكینلكی قوقرالده
دوار دوراغر التوه دكرسه فرچین

قباب فاخله فالمه غافقن عو یاده
عبادی قوله اوله قلمه بد عیتی ایتین

دهانه یاركبی بكمله صورته هو كز
طوبورمه شرنی خلقه قناله كهنه و فیح

زو لله ایرده كیتشی كبی اوزنیه لتقلوب
كنارم جوح ده نوكبی اوله كماله قرین

كوكلمن كه كعبه ده زرقلمه نیجانه
كوركه بر صنمی سوده قل حذر اولیا احسین

یانك كیبی یكنی یاشده چوقسوه
هوای سرو روانه نكار ربابه جبین

وشره خرمن جانه كوز كرده ازتش تیز
یوزینه بقمه نكار ركه لكو اوله حور العین

امانه كما عذری و برملدی یكا چو نكم
غم كنا هده اوملمی رواجی شمدی امینی

منا حسنی جهانك كوز تم بارهوا
و دور حوخر خناك باعه اجزائی مكین

جراغ فدایكی با نقره ایله زهانه
خطا ایله كشنیت خاطرمن قلمه حزین

كورب شكینی مظلوم اوفنك ایله حذر
نو چشمه ساری اوده ویر الملقح ضمیمه بكمین

صراحی كبی لفخ لوزسن قدلح باقیس
لعبه اناعنك الون ما دنبه اوللزی یقین

جباب می كیبی فغن جرامه كوز ویكه
صنعن كوز و كه طوبور قافیه نوی قابتین

غم كنا هله سن نه كناهه دورسن
دكوع و تسبیح اگكرج اولدیما و زمین

فناك دائه جباد تیح ایكی فات بزوكلیح
فواریز حاتم كوز كه اوله ایرین

چنار كبی ایكده دوش فرتسبیحی
سجود لقبب قوزینه بنفشه كبی جبین

سو تومی و كلمه نیم ایچ كوز ویكه ایكی غافل
نصیحت ایچه ایله ایله اریتك تسكین

كمال علمله نا عمله عمر ایدی كور
یاراده قبوله قول اوله وار درلكره عملین

مقودعكن و ماولین زمره ده علما
معاین دین بنی نعین باب فحی كدرین

٨

٩٧٥

علم و عالم و بابی فنا بیغمبر | براجی ملت اسلام و نور شرع مبین
عتابن نبی ویرر فنکولاری ستر ید بر | خطاب اولور ورر مهو شرع ریکی نازکین
بو خلوح لطف لطیفکله ای ملکی کرین | معطر اولدی همیشه قفاح رویه مشکین

فجر بنده سوره امیلی عجب بی کره | چو نه علمه عمکاک اولدی سیا که حصن حصین
جهانه سید قهابی شیخ سعد الدین | بانم سن مهک اولمایه جمله پس و پرین
جلالی یوزی اولور عالم اوکنز غایب | مهابتوکه نولا هیمز الیسیز غرتین
کوکمز جهانی تزنی کسنز اولنیمز خنده | بهاریله اچیلور عادتا کلین و نسرین
نور نمز اینه مهره فوت دکلو عجب | درونکز اجره قرار ایتدی ریکی کوه رزین
یرلنسون اولکه اینه روکی ایله جور | سو نسوه اولکه اکا عوه و جوه کی متین
قولکه طوعری اولدی خدمتکده ایلمه جور | عیاه اولور الف ایمانده کبی همین
جو استقامته سنده الف ورر قدم | دشنکده اولسه کاکلکی کبی تالین
مفید و محقق اولیتم عجبی قد حسنکی | زع نده جه بو درر معقدانی اجهر تعانی
جهانی کوز کوری قلمزدی کنده وجه | مقید و محقق اولماسه چشم عالم بین
یوزینه بدر کی ایکن کسه با قمز لکی کبی | بهارلی بر مقیله کوستر کوره ماهیانی
بو بجو نظم لرینز ایلدی لطیف سوزم | جناه ایچمه اقدی صفا لسکه ماء معینی
خیال بارکه کویا کبی ملبت مسموم | سرایه شیوه اولدی نکارین بر نقشین

سطور وه حبت ایتی مهیمنک محضا | ثنالی سیهر روح الامین اولدی همین
سواد خط قدر کیجه سی قدر عجبا | که کورر زاینده زلال معانی ریکین
حروفی نظرایله عینوه عنبر تبله | صفات ذات جمیلک که ایلدم تزیین
رکوع و سجده اورکبی کیمی و لیجی قیام | عبادت اوزره قومش هر بری بر معنی
جو اول صحیفه اولدی فکرتکز صرافی | کو جله قیمتی بیلنه اولور تخمین
ضعیفسم نوله اقوی ورر سوزمه رجوعی | کماله ایردی یوز کمال و وه الزم امین
قبلار یا قدری بنی نیشتاه ویدر که | رواهد رکه اوله جننه کیره عکنین
بوکفت و کو بله بحیا کنده لانوی | جلالی لیس کل اکلو کوکه قیل نشینی
بیاه وصفی ایدر کن تاه ه عیب | دعای دولتنی ایلدی جهانه تلقین
یک اوله بخت همایونیله کونی کونتر | نته که دور ایدج ایتا مله شهو سنین
همیشه جرخ فلک کبی سنوار او و سنو | اوله او قاضی ذ آمین دین للا اوله آمین

کعبة الله ایله ای جانه سن ملک جهانه | رفو ایکلو کوزه مجوبه و نمشدر هه جا
آستانه کعبه جبیلر ایدوبی سعیله | اسمانی ایلدی کویا فرشته لر مکانی
نوله و پرسم که مقناطیسی ورر کوکلر | اهل سلام جاکر کنده و به خوبکم هر زمان
بلکه زاول شیخ سیاه بوشنه و رکبر و | اتغیه اقدر صوکیبی بیانی رواه
جانی کبی باعزمه یاجمشدر آینه رمنی | نیته کیم دولغ سیاهی سینه منزه عاشقانه

ثم ننجي الذين اتقوا ونذر الظالمين فيها جثيا

فرض عین اولدی کوروب آنی زیارتلک … فارغ ایکن صناسن بر کعبهٔ مهرپاره

کورتن شبنم ده کل لطیفه کعبه یوللرین … هر کیجه شاهی کلاه ایله صوکر کرد باده

عروهٔ وثقی ادر زمزم ده اوب تو صفا … زمزمه ایله حاجیلر اولمشدر زنفر باده

عید ارباب حجازی خوش مشرف ایلدی … ایلیه کیم عاشقلری فکر وصال دوستانه

بوم عید الحج دوم شوقیله بر غزل غرا … ولیله عید کلاه السوه اینی وردیانه

کوزه کبی رفت اولسوه اوله ما نهانه … ییدوه اسوه السوه اینی خدا ان مستغنی

خط مشکینک کللرده قونلری عبردر دروه … دوستم ارباب مثلدر عشق و مشک اولمز نهانه

تیر غم بازرم صدر حوب قدمی پای ایلیه … دعوی معنی کر که عاشق اولانه نشانه

استانکده یقایم ایلکین ایراغم ایتمین … صبا وصه کوزده ادوکبی کوچه ای قابکیی

کارباه کعبه زینت ویردیانی حرس … رایه کویکده انکچه ایلیوز ایده قفانه

ویرمدی خطک کللرده زلفکله هر کرد دور … اولمز ایکش عالمی فاتح عجمجا دواره

لیلاکه مصر ملاحت فاتح ایکن شام ودر … دوم در ده بوزرکه کوزکه آینه ترفشکده کوزی

بیغمه قصد ایلمه کوکلم کعبه سن ایله خدر … اولانش نشنه ده کیم اولمشدر نیازکش دوه

نور عین جمله عالم همای سلطنت … عمر دوم اعلا همم شهباز نصرت اشیانه

یوسف مصر ملاحت پادشاه تام ودوم … کعبه سلطانی عجم فاتحی صاحب قران

ظلّ

ظلّ حق سلطان بن سلطان امیر المؤمنین … غازی یه هر زمانه سلطان سلیم کامران

خسرو رستم در ردر کا همتلی فاتحی … چاکری ایلکدر و دارا قولیدر قیصر مانه

ابر بارانندر زرپاش کامکر پادشاه ملوک ده … افتاب عدلیله جمله عالم شادمانه

قدنه کورح ایکن طوبا بر اولمز قیق نهال … قصر قدرینه فلکلر طوقوز اینی نردبانه

کورمدی ایلک کبی یونه پیدر چار آخر جهان … کاوبینی و کاویانی کامبخش کامرانه

کوریجک نو الله ایدم ویر ایکی اهل نظر … کلستان ایکن ایکی ادم بر دو بزه

خانهٔ جانی مالک غارت ایدر دزد حجر … کیمده قیه بر فرعهد و عدلنده زمانه

مهر و ماه آسمان لرزه ده و دشیه بیر بر … وتروبی تیغ جلالنده ایکن کوه ده مکانه

معتدل عدل لیسیله جمله کاینات … صانمه سن اولدی بو دنیا وار الامانه

اول عدو کم تیر قهرندن ایکن … عالم اوزره واررسوه اوکوزنو بر سوه — بر زمانه

قودی جونکم استانینه عروس جبینیر … باشنه اکم ده اولدیلر فلکلر رفانه

اشیدوب عدلن قولقده عاشق اولشها … خاکی پایو که خراسان و عراق و اصفهانه

فی الملتند شرط ایکی اغاجی شاه الملوکیمدر … ساکه باکز ریکلکی کویا قوی لیاسنک مانه

فاتح کوه طوغه شه سمعیبر باشنه اکو … استانکده قولکی قویر باکن اولمز عیانه

اکن اودنیا عی اولور نوله اقلیم عجم … عاشقه بغداد اولوراغ اولمز تبلیز کمانه

بنجه جانه قورتار ح تشنه افال زغندو … عالم کرده اونو فکن اولدی قضایه

بكمه‌ز نظمیله كلمز بو الده صیدلرنه — منت اول موزونیه اولدم صنعتمده پهلوانه

ومبدم كبی ضعیفه ظلم ایدروب فلكك — نیجه كوچكدن جوروی اخیانه كماه

دستكیدن اولمیوب افتاده‌یی غمدردیم — قالدی ایتیارده ماننده شرارز غوزه

قاهر اولدلر كبی سوزوكی قلمه طوپ یهی — ایدی كوكلم ایله دعای عمر شاه جهانه

سجبح كابرو لسنو آشیكك كعبه وش تاخیركه — ویره كوكلیتك مرادینی خدای مستعانه

سرور سور السرور راه عثمان — مشرف ایتدی بینه حملة دولتو جانی

طونا ندی قصر معلا لریله هر جانب — جنانه دوندی صفاسندن بو عالم فانی

نجوم صنعمه تماشا ایچون بتون عالم — فلكلر اوزره چیقوب یابدی قصیر زرلنی

قورلدی زینتیله سایه بانلر كویا — سحاب رحمتیله طولدی ارض میدانی

چالندی هریكه ده كوس خسروانه نار — بلكلدی بیا غنده سپهر كل ارسلانی

نقاره زرمی اوبدر تماه یكزكم — نیابله ایكی شوح ایلدی بیار رسولانی

ضیافتی ایچون اولدی هوا فضا ایجوب — دوكلدی قالدی تهی سپهر كل اخانی

بله بولنمه بو صحبت معلا = — جاه التون جمد نور اولدی پرانی

طبقحی بوزدهه ایدی صانینكه بدر تمام — هلال له باكرروی همدم ولمانی

هلال صنعمه كوربینی فلكلر آغزاچوب — اوتردی نعمتنك اولمش ایدی حیرانی

نیلیدی اوركه دكر قابتعبیر — كوردلری اوللكه قوللقلی اشتمه بیانی

جنانه كبی جوق ایتن سلسبیل كبی هم — كسید اللرشوش اولدی شربت فراوانی

صدای نحب مولی صفاوی روی جانه — فراستن اهلنه اولدی غولی دوهانی

اولوردی یكی بحث موتی فرقه — اوقوردی یریكه قرائه سبعه قرآنی

نیجه ایدردی عجب الله شناز — قرلدتلوكح عیانه ایلدی كلستانی

نجیله كوكاره ایرشدی اسمانیار — نیته كه عاشق كشید اتمش اه وافغانی

بیم كبی نظر ایدیكه روی جانانه — فغانه باشلدی چاك ایلدی كریبانی

دوار علوی كبی هر هوایی اوچش — صالدی زال اسمان اولره تیغ برانی

فلكده زر عبر كبی اولدی وغنچه نور زناه — یاغدروی علی عدد دن سرشكی بارانی

ضیای شمع فشكره نهاره دوندی لیال — جهانه كوزینه اچلدی حجاب ظلمانی

شراره ایلدی خلق جهانی متنوح — حشرهه بو زخدراخشكه اهل عانی

سماه صنعمه ثوابت كه اجدی زوار — تفرج ایتكه آچدی سپهر كانی

زهی كمال سنی وقت كه قلمعه نعما — صباحلدری بو زینه نجم گنج پنهانی

سعادتلركه ذوق ایتدی بو تماشاه — باز قلرکه كه سبید ایتمدی بو بسیرلنی

عجب می شاه جهانه ولسیع خلیل الله — كه اولدی جمله غنی و فقیر مهمانی

غزالرنلر نك سروری و سروری — سخاو معدلتك معدنی كرم كانی

معین دین محمد محیط بحر عطا — رئیس عسكر اسلام و ظهر دیوانی

پناه دور زمانه یعنی پادشاه جهان
ولی نیاز كه سندین عالمك سلیمانی

یمن زرسیم وجنود وغنایم جانکیریدر … قبوس فوجی قوم خانی مصر سلطانی
زهی کمال عنایت که حضرت باری … مسخر ایلدی امرینه نوع انسانی
دوام عمر ودولتله سوه مزید ایله حق … رسول اکرمک اولدی شاه مروانی
زیارت ایتمیع اصحابی لشکره کورسوه … که جمله حاجی وغازی ور اهل دیوانی
عسکری سنک التون ایلو جاده کوکیوین … غزا کونندخ اولور کوه قاف قبلانی
سمند عمر قاریدر ایلوم کروه … پیدر اتسه طیبر بار همچو خاقانی
کمال مرحمتیله مثال شمس جهان … برالدی پرتو عدلی دکان امکانی

التدی عون ایله پنجه یک قصد فرنک … یقلدی امری ایله انکروس زنانی
التنج ور قوللی الحاجی قلعه زیر و زبر … نه که ملک فرهز وشکله الامانی
بریسی مغربه کیدیس بریسی مشرقه دک … قاجوری شاه فرهنکبی قار بغزانی
بدنمه جاه کبی جاری اولوبدر کویا … جلادوشکو کنادکی کجوبدر فرمانی
جهانکیره غزا کوناکرنج طوپ ایلار … سرعدوی سینه روتی تیغ چوکانی
علو همتله چرخه پایه سی اولدونا … اعالی همتی عرشن اور رفیع قلیبی
وجود ظلمت ظلم اولیدی جمله ناپدید … جهانه عدلی کونی قلدی چونکه نورانی
کتندی کونجه بیاض یوزر لسانع سوادر … ایاک سکندر ثانی محل والازلی
نیکاه قیصر خاقانی اکمه اوتاندو … کوره بوجود سخایه بوبوده عنوانی
شها فضای فصاحتده سمند کیایکز … ارخیزاوله بیدی مات اوروی سلیمانی

کمالینی ایتمکه طبرغینه عرضه دمیم … اولیایه قبوتی اعلی اولور اکه بری
حضور شاه جهانده خموش اولوروه … همیشه حد وکجه بل کوزلر رسم ارکانی
دوام دولتی کیجه دعالر ایلیه جمع … دعای دولتیدر چونکه امور یا نجی
مبارک ایلیوبن سور پسر وزیر جمع … جهانه حاجتی سعادت اوله نکهبانی
وجود شاه جهان کبی شاه زاده لری … اولر اولیکی جهانه دولتیله ارزانی

غنم شکاره نوله شاه کامکار … شهباز اولوبن همیشه ایدوبن شکار
اولمش شاه شیر جمله کورو کجه بیدیره … لوزاده اولورسه کوه کبی شیرانه کوهسار
سرکشلک ایلیدر وکیجه کوهسار دهر … اکلدی اتی پایی سمندره زار زردر
آهوی کوهسار قویردلکوه کجوبن … شاهک شکاری اولمغ ایچوه صنوبر یار
قوس فلک وسیم نوله شاهک کماننه … ایدوغی بیره دوغدری اتمک عزادار

دهشت ولکن وشالله اولدقجه جلوه کر … ای کلاهنه جرخنه اولدم یونوز عتبار
اهدشکارده نوله قاجسه غزالهلر … عاشقلوینه قید ایدرجی یار غمزه کار
صیادی شکیه بله سکود روی همز غزال … اعتبار یله بور روی ضیا سکه نکار
نخجر جانی کبی اتی نوبه یصر … ایدوب نشانه کلسه قحجی تیر شهید یار
بوم غزاری شاه جهانه صیدیره وبو … حضرة اله اچوب استر بیدی روزشی خار

یعنی معین دین محمد علی سنی اقولر سیاب همتکه جمشید کار زر
بالاتفاق صفهٔ ایوانه محترم شاه عمر عدالت و بوبکر اشتهار
شیر خدا ایکن وفا حیدر سخا عثمان حلم و سایهٔ انوار کردکار
نایب فناب احمد و محمود مصطفا سلطان بحر و بحر و سلیمان روزکار

سور سکاره کاه غزاده سمندنی اعدا قچر همیشه اوکندن غزاده دار
دشمن نه یوز ایله میدانه ایکنه مشهوردر که قورقوکه اولور قاتلی دار
عدلن اشتدی یدی اکلیم بی کدر شب روز لکنمه ایلدی روباه فتنه عار
دشمانه ور که فرصت و نقدن الماتی بو باز ور که مرغ سعادت قلور شکار
عالمه تیغ خلق ایله فتحکار اولور اتدی کیجه بار صبح کبی عزم کوهسار
کمسه منع ایکن کوکلن اتمز نشانه دن زلفن بلا ده ملک ایدر ویا غنچه بار
بیخ قتال ایده ایکان اسکندر جهان کوسترمدی نظیر یکی مؤرخ روزکار
کوز کوره نت لمیبور الفتح وظل حق اکسک ملکلر در سر و شمتنده خیمه دار
ای ولی ور ره مهر سلیمان و مانیدر که اکر مسخر اتمز پری مرغ دیو دار
شمشیر کبی قولنی عریانه اوریوردر روز غزاده قوتی کوراین شاه کامکار
کوز شیشی کبی دوشن یوز اکودر عدو کی حلسک غزا کونن علی کبی ذوالفقار

حفظ ایتمکه شریعتی اضداد فتنه دن شمشیر جانه سکار که قیلدکه دوغوش حصار
ارض سنجفیله تو همسیا هکی کوزده دیری آمنت بالذی خلق اللیل و النهار
احکام شرع عدلک ایله ور عالی تکدردن عنوانه نافه نافه مکملیه اولدی نافذ
خلق جهانه جامه ده ربتعلم قمو لطفیله هر کیجه طوله ور مهر بیقرار
فی الجمله وقتی بوکه بارزون ورده دیروغی جام تراکنن اولا نعم عشقعا
زنجیر زر ده مهر فلکک طاق قصر که زرین اینه کبی اصلمه وجه دار
کوزه بنی بوجود زمیله زوقده یا انکلو رستم قحمی ایکماغ ابو مجار
اولدی کمال فکر بیله تصنعک خلیل یوز سورمی بوعجمی ایشیکو که کعبه دار
بو لطفیله که ور کو اتمامی سن عجب غواص بحر ده هکمه اولسن بولمیدی کنار
پای سمندینه کیا فلکن بکونه عمان طبیعته وردی کوهر قلور نثار
بوسلک نظمی حضرته ایکور و کرم بوکم کوکشن مشتهاکه یدی بولور در شاهوار
اولورسه اول ضعیف عنایتیله نظم دولت اکام عدو دولت اولمخ ابد نیدار
ذات تویه یقوللرینی اتمه نیلمه کم معمار کوه علمه یدی ایلیه بر قرار
بازکوی صید کبی هر کمی شهها بوم غزار ودهری قمو ایا هکی بیکی

سیف تلایع الله للذین سیها ادواره آه بیله جان شمع غازیانه ایله روز قتال
ماه روزه اینه ده اولدی یا قتیله نخیف کوکلی اوچدی ملکلر کبی ایجیر پر و بال

ید بیضاسنی موسی کوستردی عیانا — نور اجتبای ایله اولدی جهان مالامال
روز عید اولدی بری یوز اولدی تکبیر ایله — مرحبا ایدی مبارک ایتن اوزرلری هلاله
ادمکی کوکلی ایچه ماه نو ایله ایلکج — خوید تازه قرنقلی ایله بیم سیم نقال

ماه نو کندی جبینی الحق طوتیا غایتیج — ابرو شوری نوله کوندن کوکه حسنیله کمال
یکسر اوله بیکس تیر وار ج لیسپهر — عاشقه فرحت اورایردی نیه عید وصال
اکا دولتی کبی باش اوزره ارباب عالم — نیه بو جرخ زبرجد جایکلری بر دولة
ایله بالله نظر کوکی یوزینک گلشنینه — باد رحمتده اکلیدنیه بو تازه نهال
ماه نو شهر غره خوجی کبی اولدی ظریف — ایده بری کی ایدر عاشقه عمیق خیال
مکه کم نو شده ابروسی ایله ویردی سلام — التون کوکلی ایتمش ایلدی بر دو بوا تمثال
بیالکی یوزکو کوزنده روح ایلمش بازیسی کبی — طفلدی طورنا یوک صور غوجن یاتنه مهلال
دلیکی قتلی وصفندن غزللو ایرکین — یازدی بر مصرع عین لوح ملکان فی الحال
کمه بو مصرع عالمده نظیر دیر — هم کور ایشتدم ایتن کبی بر لکنه خیال
اولدی بیبی فلکله عقد ثریا تسبیح — باشینی اوزرده نو دور اولنه سوال قتال
حمد لله که بو کونه نیته کلدی شاه جمیتی — عمر شه اصدیق قلبجن شمدی حل اوله اشکال
قائم و یو ظلی مهدیه دور عالم — نور عین عظمت موضع فرخنده خصال
شاه صدیق دل و فخر آل عثمان — عمر عمر کوستی حیدر میدانه قتال

حاکم قولینی زیر غمده اصیر صفا — جه ایکنج سیه و سرور ایا بر حاله
یعنی سلطان سلاطین سلیمان خان
صاحب سیف و قلم ظل خدا متعال

بیری اقلیمی ایله الله فتح اولنور خاقان — قتنی ایتک کبی بر شاه جدید کلا اقبال
قبوسی قوبیده اسکندر و دارا اقبال — شرح سنی شرح ایتسه خسرو و رستم زال
صوکبی بر بریکیه نوله صوفیله عدو — کورسه ارتیله ده تیغینی ایتر روح جلال
روز رزمده جرئت الله هر جا باز — بر اوج ایتمز بیرار در فتح و ظفر استقبال
قوری قبیله بویر عاشق و معشوق کبی — عهد عدلینده کمسنه ایدر ظلم و ظلال
نیچه خوش عالم اولور هرکس معشوقی ایله — روی صلحیله ایدر ایله ایدر عیش و حلال
دولت و عزتله هو قولنیک بکلکی وار — صنم آیینه ده قلبه یوزه نور کرد ملال
نه شرف ویردی خدا صفده قدر کبرحه شاها — قیصر و خسرو و دارا اولورلر صنف نعال
آیت کعبه سی آفاق شرف ویردی تمو — نه که ویردی شرف عارض مهر و کر خال
اکسن اومز بیتی الحسنه و ذات بیعته — کمکه سوک کلکلکله ویریله مانند جبال
کورمدی کندی بو طور بله نه عنوان وجی — نیچه کسری ایله قیصر نیچه جمشید مثال
وصفکه سکیز دین سوبار او قوی فکر اکجی — وه جنکی یا عقولکی ازور بله عقال
بو نظم مجی لذیذ ایلدی بو لطف کلام — اقدیم بیکی رواتنه صنادس آنی لاله
شاه دوراننه دعا وقتی در ایدی — عاید اولاته عبد و تحرکو کمن اهمال

قالدی دستوره اوکوکه کبی عالمده اکلک امید ایله اولدقچه مرور مه و سال

بیکانه اولدی شمدی مژه کبی جانه تیر طوقوندی تیر کبی سینه ده بی نشانه تیر
ای قتلمی کمانه کورنن سرو لحد وکل قوس فلکدن ایردی قمو کلستانه تیر
چاین اینه یا قشو کبی کوکل مرغنی کورن ایتمز روا رمی بلبل فریاد آشیانه ده
او جانم کوبکه صنه سن قول قناد ایدر معبد ایله سینمی پاره ایدر ایدر جانه تیر
بر کره ده اوقلما غم جهانه خلقی بنی ایر کوزدی چشمی خشمله ای جوکلکمنه تیر
وصل اولمدین نکاه ملامله ایلدی بنی دور دکه ایردی خاطرمه کوردی قانه تیر
هر دم کوزم قلور سپر سینه یا بیکو ده … ویرسم عجیبی آه دلی ناتوانه تیر
باغرینه بصمغ ایدر کمانه آه ایدوبدم اوج چقدیده یاغدر اولسه جور و جفانه تیر
بر باغری یوفقه عاشق و خسته دل که نه بر سرو بویلو جور ایدر رهبر بکانه تیر
انکشت حیرته ایدوب دمانه کیرجکی صنمدن زخم سینم اولور پرده جانمه تیر
ایلک کوزیله ایلدی جانانه نظر بکا قلدن شانه سینمه چونکه روانه تیر
ویرکیس اکا قلیه ویرید دلیدور کیده اگیتمز کلدی بو کوه اقتحامه تیر
وشت ملامه ایدر شوبن جانه چکیب یاکز جفای دلیز ناعمریانه تیر
قو ریاجه اولملغه کوره اولور قیمه ویرد السنه لیله اصبح رخ ماهتابانه تیر
یعنی سپهر کوکه یاپشی کامیح قوسنده ایرلیشور بوطفو زیبا بانه تیر

هر دم کلاره ماه فلکن ورنشانه‌سی ایر کوردکنجه عرصه که آسمانه تیر
بند اولسه تیر کش کمر سینمه کرنش کور صشو رکه ایردی لهلک اوته تیر
ابن کامه جو و اوکوکه کمانه الندر غیبی قلدی مرام و مقصد اولدی نشانه تیر
کویا که برج قوسه عطارد قرین دور دستی شهی بعکیله ایرجه کمانه تیر
هر کیم که فکر فاسد له قصد ایدر اشکار بیعام موقع ایلیدر اول بدگمانه تیر
اولماز ایدی دلاوری زمانه تنها تیغی کبی طاقلمسه کمانه تیر
ایرسه کمال لطفله گز ناوک کوم اهل قبوره ایردی بیدری زنده کانه تیر
انعام قلمغ ایدری غرض خلق عالمه ابن ماه جهی الندی اولدی بهانه تیر
چکسه چوره دستی جفا بیله طکیدره قدم کمانه واهمی قلدی زمانه تیر
عیانی عفا یتو کیله بکیا به قلی نظر قانینی اجدی هجر کله قانه قانه تیر
طوغن ولغیله حذ منکه ایر جوکم بوکم اکمری لوبیغه راست ارشمز نشانه تیر
قوس فلکی اکا نه ایتمز آصفا سویلدی وصف حالنی کلز بیانه تیر
ابن دل و عای همتی ایله اول اجوبی وصف بدیعی ایله چو کلمز بیانه تیر
تا که برج قوسه ایره انجم شرف تا که زمین و فرد ویره هفت آسمانه تیر

غزت سیر سری اوزره حکومت اول مرام
یازوقچه حالی عالمی لوح جسمانه تیر

غزایه کیتمکله شاه جهانله کویا
چمنده عسکر ازهار سرو اولدی لوا

ایدر شموس الین جریله پهلوان بهار
بنفشه کوزکو اینر سپر کمین حمرا

قوشاندی تیغنی سوسن کوکی کبی زره پوش
یله چالدی غنچه غازیله دوز غوغا

اوزاتدی هر طرفه شاخساره [illegible]
شکوفه ایله شجر خیمه لر دورر حنفا

زمانه حرب [illegible] بایراقلریله زین اولدی
ویلک کی اوله تیرله طوتدی صحرا

صو کبی سوری فتحی روانه اولدوقجه
میانه [illegible] بلبل شیدا

کورینور آب روانده اژدها شکلی نیلوفر
ننه که تیغ ولیله رنج اعدا

کورنکه عرعر مینو عصای موسی وش
عدویه قرشو بلا [illegible]

صالیغی الری کلستانده دشمنک کشتی
انکچون ایکی کوزی [illegible]

چقروب تیغنی ارغوان غلافندن
بوکارزارده زره کیدی [illegible]

شهیدلر ولنکا کویا که بوز رحمتلر
ایدیشه لاله لر اوزره [illegible]

معاونت قلوبی [illegible]
رجال غیب کبی هر نفسده [illegible] صبا

غزالی شمعیله حاضر اولمغه یعنی
کیندی خضر چمن [illegible] جوشن خضرا

چراغ شعشعه نور آل عثمانی
ضیای پرتو دین رسول جی همت

مظفر فضائل اسکندر لقا عیسی دم
علی سخا و عمر عدل و بوبکر سیما

مظفر آیت و صاحب قرانه روی زمین
سپهر اوج هدا آفتاب ظل خدا

شه جهان و ممالک ستان سلیمان خان
که قوللغنه قولند خسرو جم و دارا

بهار عدلی ایله شاد اولدی قمو عالم
زهی زمان فرح بخش و وقت خوش صفا

چو کوردی قاقمی کالاسنی فلکده ملک
سجود ایدوب دیدی سبحانه ربی الاعلی

همیشه قدی کبی همتی بلند اولدی
نثاری لطفی [illegible] و یاری جود و سخا

عاکوکی قلوب بحر نور مستغرق
سحر چه کوه کبی آفتاب تیغنک کوردی شها

حواله قلدی کرو شمشیر کبی که اعدانک
زیاده یالمی [illegible] اولور زیرا

[illegible] اوکینجه الا یکیدت قیلدی [illegible]
سحر یلمیکی اوکیجه [illegible] که ابر سما

غریو کوسله خلعت و محنت ایدر [illegible]
طباق قبه چرخ بر [illegible] صیدر

چو زلف توغلری کل کل معطر ایسی
طوتوردی جهان بوی عنبر و [illegible]

سیاهیلی [illegible] آلتونلو جام [illegible] کیوبن
صناسن اولدی هر [illegible] یلیک کوه و غا

کوره ولیر [illegible] مغفر مجلا [illegible]
کنش صانور سر کوه [illegible] ایدرا

کوروب [illegible] سپاه جی عدو
سماح [illegible] آچکن [illegible]

غزاده [illegible] ایدر شسک
بولوت کبی قاچوبن [illegible] اعدا

[illegible] کبی [illegible] طوغری
[illegible] ایدر [illegible]

[illegible]
اولور [illegible]

طولار [illegible]
حقیقتا [illegible]

کیشی کبی [illegible] قطع غازیله [illegible]
قلیچکیله [illegible]

صو کبی اینه [illegible] فلکاک اولدی [illegible]
عجبمی اولور ایسک [illegible] جمال عدل

ملکا ای یمی یدیدر ساکه اولمغله بهجت   صلاح و زهدیله اولدیکه مسیحا کیما
قیلدی سلیمان کبی بو ماه یدی عزت و شرف   قیلدی اسکندر کبی بر شاه عادل و دانا
زهی سعادت و شوکت زهی فعال کزیده   زهی علو سیادت زهی عطای قدر
اکندی هر ضعیف اولدی غم قلمده نظم   اکمه خلقته اوقانا در رسوم اعلا
وجود بوله ایدی جمله کیله قوت قدر   اولدیلر دونی کوه کبی هم سپهر عزت و علا
سپاهی شیر کبی کندی بجه نجمالی اماهی   دوامی کنج تمام کبی اوله نابیدا
چوقدی کبی اوزون نثر صفات حمد و ثنا   بیانه صیغمیه وصف بدیعی ای یحیی
وار دوب اسکیه شاهک دعای روحی   قبول اوله رجوع کعبه جا دعای کدا
نته که ایچ سو عالمده و خورشید   نته که کیجه کله روز لیلة القدر
بهار حویلی اولسون همیشه تازه و تر   جهانه همتی مرواره اکا معاونه

عالمی فتح ایتمکده کوه کبی سرتاسر لور   اولدی ایا ظفر شمشیری عسکر لور
طوبالم رخ و عا کبی اول عرش غیر تر   چونکه منظور اولوب ابصار اولیدر هر لور
طوجی باغ ارم کویا شل پرواز یدر   اولدی اکه فی المثل حرکتی پرندوز لور
قالدر رفع عز ایچ شهادت پیغمبر   کافرمه تقلین ایداه اتمکیچون هو لور
صانعم ایتمش سرو الحشد بدر بنیر   تاج زرین ایله کورونیجک نکیسر لور
نیزه سنده دشمنک دلیده کیم دیو ماکر   کوزنیله طاقوز سینین حمائل لور

غنچه لری یاپراقلری و کلزار میدان غزاده   نیزه لری سرکبی کلاه و درع لور
دورد لری صف صف اولوب جمله نماز غازیلر   مسجد اقصی دراوله صفا پیر لور
نیزه لری دوه کوهسار صوندی ایلو اظفر حمین   اولدی اول کهسار هم مانند شیر نر لور الحق
چالنوز نیزه قاله ایچره تیغی کوسار   رقص ایدر سرلری سرلر اکرالا قیصر لور
بو سکوبنجه کورسم افتاده صانورم   ایلمشدر سیمی هولبندی غازیلر لور
دج اوررده تاج زریری تور صنعتکر   اژدهای هفت سر کبی صحرا زر لور
نیلیه کیم حشر اوله عرش اوله تور شاهی   کندویه جود ایدوب ایچره قیلور منبر لور
شوقده چالکی بیاده اولدکلرم هر تور   اولدی محبوب پری پیکر کبی در بر لور
جامه سبز ایله تزیین ایلمش ایدلر انی   التوة اسکفلو سیمی قد و لیره بکزر
چرخ اطلس کی ایا بنده ایکن خورشید وش   فی المثل اولدی حماه سلطانی محبور لور
انکروس اقلیمنه کیر ور حوالی التی الملو   ایلدی پید اخلیدن شاه بکی اختر لور
افتاب دولت ابراهیم پاشا کیم انکی   بر تونور جماله اوله نور لور

همت مردانه ایله هر جانبه عزم ایلسه   خضر کبی سبز پوش اولوب اولور رهبر لور
نصرت کهنسار نقش بنیاد یدر کویا هم   مرغ اعداده ایچی کوردوب هر دم ایچر شاهپر لور
جمله روح انبیا نصرت من الله اوقیوب   بوغزا ایچره طوز کسادیچ پیغامبر لور
قامت ال کسته ایکن نطق قلوه بو کوره   کور مینی میدانه حسن ایچنده سپاهی بر لور

کوکه ایرمزدین فرح چهاره ادراکی | کورمین حیدره صبح اگر سیماسی بو اولور
بزم دین آتسک اولور چتر هما تونه | رزمده عزم آتسه طوتر حمله بدین کشور اولور
تارومار ایلر سه نوالجمهور فرعون عنید | کور سوزرموسا عصاسی کبی چوقه اژدر اولور
قانتی دشمناکه چی بیرینه نوش ایتمکه | برایاغ اوزره طورر الطاف ایله طوتر ساغر اولور
قرمزی پروازیدر سرفه شفق انجم سپاه | بیضی ور شکلی و شهاب و ماه نور دیر اولور
عسکر اسلامه قرشو کلدیکیجه اصفا | جانب اعدا اعلا اولورسه نکوه اکثر اولور
لشمسوه و سیوف یاوز تیز کشنکده نفس | اوسکه بن بنزه مخلص کبی و تیزر اولور
هور له علما غ بلکه قسم نوله کوزیکیده کم | حلقه فتنه کیمش نوروه ادخلو اولور
قانه دوکه شمشیر کیلیه عالمی فتح ایله کم | کوه نصرتره علم قالدروبی شمدی حی اولور
صور ناطاوس جنت [illegible] تندر | اهدینی کویا کویکیده اوجاغ بای دیر اولور
بارگاه [illegible] بو سپهر کبریا | ضیا سن اکالتوه [illegible] اولور
قولاتر و کیله بیلیدها الشمعه شمشیر و فش | باشنه کیمش بوجوب اجی کمشتی [illegible] اولور
بار بیشور حین غمایله نظر [illegible] | اولدی بیجا کبی جونکیح تیغ جاکی اولور
جوعه یحر کبی ابقیح قالدو عنتر عرضی ابلیو | حالنی ایتدی زیاده حالله سو [illegible] اولور
کور ویکیح لطف و کلامح ور نیم آب حیات | یازعتم بو شیرها بخشیح [illegible] اولور
نیزه نی جمله الف اعمر [illegible] سپاه | اکا [illegible] اولوبدر [illegible] اولور
تیغ نصرت ایله [illegible] عالمی فتح ایتمکده | [illegible] بو چهر و [illegible] اولور

ه ابنا عالم [illegible] تنطق ادریس
اولدی [illegible] رفعت و قدر ایله بالاتر اولور

فضلا [illegible] بر دوانه [illegible] جمال | ماروتی [illegible] کم [illegible]
احیا [illegible] فضیلت [illegible] | تکیه علمه [illegible] اشتغال
خلعت معرفت و [illegible] فضل [illegible] | [illegible] علمی [illegible]
[illegible] علم [illegible] اولور | منطق و [illegible]
نظم و نثرینی کوره [illegible] | [illegible] اعجاز [illegible]
[illegible] جنتده [illegible] | [illegible]
لیلة القدر [illegible] | شعشعه خط سفیدی [illegible]
[illegible] سلیمان [illegible] | [illegible] فنونه اولدی [illegible]
فی المثل [illegible] علمو | [illegible]
[illegible] | علما [illegible] سؤال
قدری لطف و [illegible] | [illegible]
[illegible] | علم علم و [illegible] جلال
روز و شب قایم و صایم [illegible] | قایمی اولدی [illegible] عبودیته [illegible]
قطب اقطاب و [illegible] عظمت | [illegible] حال
ذات [illegible] فضائل و [illegible] | مردم قدرشناس و [illegible] قال

عالمك نوری صبح عالم درویش نهار
شه اقلیم معارف شرف برج جمال

بحر علمك گوهری یعنی رئیس علما
مفتی دهر ابو الفضل جهان ابن جمال

روح قدسی اولدی و باغ وجودی سعادتمند
خطی اصحاب ورکل بکبی خیر الآل

نقش فایح اولدی عالمه تیغ شرعی
ایچ قرا اولدی دونی نیابت اضلال

غم دنیاده امین اولدی ایرکنه
اوکمی کلمز ایمش کوکله خشنمی ملال

نوله گنجینه مهر که نبی کوبا قلمه
سویله در ای یوزی کلکلر جمالی اسمی

عالمه جان کبی بر گنج نهان ... [illegible]
اولمه دور زمانه اکو کلم مال اسماعیل

رعضا ... کبی قدری ایر ... علما
بولسه ... قدر کرده اصناف نعال

ایمکن طبر اغنه صوکبی اقدی کوکلم
الله الله ... ایلکن ایلیه صوی صال

عجب ... عذر ایلدی نیابی ...
لورتیه کلدی کیجوه ایلسون ... زوال

میوه شاخ وجود اولسه غنچه ...
باغ ... پاشیمه ... جهان

روز عید اولدی جهان ... فقیره ...
یللر ... صبح کوکلی یار ایله ال

بن قرا طبر اغلی ... لا یقدر
قلبك ایلینه ... روا کوره ملال

دهن یار کبی غیرت ... اکمرره
زلف دلدار کبی قلمه ... زوال

دستکه اول ... لا یعد ...
می جمرا کبی ... قلمه ... کمال

... ایکی ... علم ... هر ...
برهما ... رضه ... اوجیه ... بدیه

هو جا اور ظلمت ایچره نه کم اوقات
ده صبح قوارن شر یکیدی طور بله خیال

اولدی هو بصر عی برد ... ...
کوزه کوزه کوزی ... تیشمش حظ وفا

... ... نظم کبی جاکه اولدی ...
فرقتی یار قومز اغزمی اجاعه جال

بحر ... ... قالوب ... ...
کلمات ... که کوره سلطان وکمال

شکده ... اولدی بو ... ...
قسور ملال ... ... مقال

حشو ... ... اولوردی ... ...
جانبی الملحمه جلا ... ... استجال

صحن صحتده اولوقات شریکی ...
نیته کم اوله جهانه ... ...

در جا ... دفع ایلیوبن ... حظ
... بیاکی کعبه ثوابین خدای متعال

بوطنیده ایمرشدی بولم ایلدم نظر
نعمت یرینه خلق سو غصه نسنی بر

کویا بوغا ... سنه یکی روی اولمه
دوتمش ... بو قار و قلاقار ... وه

بربیدن ... کبی بولنیوب علق
ایچلقدره اغمز ... حسن بو براز ...

عاشقمدر که ما زفراقیله ... اولوب
قالمش ایچ ... قدر ... اذ

یاکزرس نولا صوقتی صوغولمش که کونش
آه مار یدی ... اغزنه نیز

اکه نقجد لی بار ایکن ناکهان ولا
نظمیله جان ... ... ایمشدی

دی یوسف زمانه بره قولقد نظر
ماه کبی جهان بدی بره ملك اوم

ای فرودین قرص بدر بیهوار و زر ایکی / باقدنجه اکدی حق نظر قالمدی اکی

اهلوج جیسی تیر و کمانیله یوروده / بر بازبلاج اولدی اور بیدی اورقوم ایکی سیر

کوچکلکده جیدی جیسی ضعیف و نزار ایکن / بکزرکه ایکیکینی یالکز ییدی بریجه

بر باغ بانه عاشق اولوب ایلیشره ده / هر جایی خوب گبی ایدر ارینی پدر

فرجهایز بنده لری دیو ایلیسن سوال / جچه فلکیکی بو کوره بو قرو دیغر

باغرینه باش باغلدی مهر یله ماهنه / کوکلو سوالسنتن احیا ایدر مکر

بو غرلر بنده کوکلی برخ نیجه اکلیج / وارنه پیجی در طوتلم قارلوطا غلغر

اولدم که قیمیی که سکری بو عیدین زشتها / عشرت ایده قوری ایتمک دکور

دوندر یوزوجی قبله کل یاری ازاجل / طوریابوین قرو ایله طوغری کدر سفر

ای بن ضعیف بو غرا هو الینی صوز / احبابه سویلشور اجلی الله الحذر

اهل بارضت اولمغه اصنی کل کوکل / دارو ب اقدین قبوسنه وار ایتی نوکر

بالله هم محیط کرم منبع نعم / آب رخ افاضت و سرچشمهٔ نهر

اسکندر شاه و مقبولی پاشا د

سرو دفتر ممالک سلطانه بجمودیر

ای دیده کورمدی ظلمته نازونعمیله / ارجیا تره صوح ایلم نزله قیم

دارالنعیم دوشکی خلق عالمه / قوه خلیلی ایله جهانه طوتلدی سرتیز

خلق جهانه او نعمله منعتم اولا / یا نتح هر کیمین اوکنه کلسه ماحضر

همیش عظیم گبی بلند اولدی همتی / ایتنکلی ملکت صنعت کور قدرتی شهر

ای کعبهٔ کرم ساکه کلدم نیازیله / لطف صفاسه اولدی طبیک ملجای و مفتقر

بو ور نیازم ایتمیوبن شاه سؤال / رفع ایله احوال زارینه نظم جوبر

یحیابه قلی یالکی اولورم که قبیر اولها / صوقنق جانی الحج ایله اولجانه اوفر

لهو و عوینتی ایلمکه کلدی حاصال / دیر ذکا باشقیدو باباه و سیم و زر

دوندرین شاه و ملکه حقیقی فلک / لطفاه فقیر فقیرلیه بیربیکه کجر

اوز ایتمه سوزین قاحی جاباه کسبی ولا / ایلیه دو ماه یار گبی شمدین مختصر

تا حشرا ونجه دوانتله منعتم ایته / اوله دولت پاکی عالیه سن قادر قدر

بلیه زین اولدی جهانه مانند فرحبرین / حلهٔ استبرق کیدین نباد ارض زمینی

غنچه خیرالاالدرکه نکس اان اولمغو / هر نهال اولدی فتال شهبیر روح الامینی

منطوق الطیره بهار رستان جاقی اوروقبوب / بلبلین کاز اربیغم اهلی اولدی همیتنی

غنچه لر انجم در رکوکه بوزبیدر سرین چمن / بابنه کلاکه ایکنی النسخ و برجو بربنی

عوض کاز اریح بازار اطلس سرفیله کل / جامه بیلبیزیله خود سروسهی بزر بانیج

سایهٔ اشجار ماننده جی فیر تکجوح / فی المثل نطع پلنگن ایتمش لباسنی زمینی

سرو لواله قالدرب ایاه نیاز یله دعا / دیز هوکوب ایلینی دیر کلشنده سرو یاسمین

روحی یا ی قاره له روی کلشنک رنکینی کوروب / دیدیکی نقشند حیرانه قالدی نقاش چینی

بلبل و طوطی مقام اوجدن اوقورکن خوش نوا — ایلیدی بو مطلع غرّا ایله صوتن آنین
عارضکله لعلک ای جانا بخشنک کوثر نعیمین — و بیر بکم چشمهٔ حیاتن اینه بر انکشترین

جام بللور ایچره قالمش جرعهٔ صهبا هماه — کوره یوزکده کورینن لعل لبک انی جبینی
آب حیوان ایره اکا بو قطرهٔ ما حمنده مکر — اکن ایکوه قارشو دورلو کی حال قند آتشینی
ایاکی زلفک ایکی شام و قامتک روز قیام — لیله کی یحیی العظام و صباحکی سحر جبینی
نظم لولو کیبی و نداه کهر زیرکه کوبر — زاده طقدینی شوکته در یتیمی
اولدی برالنبوه لو قفاتک سمایی نجیم — کهکشانه اولمشدر ای ماه اکه رسیتینی
کعبه کی کوبکده اولدی بلبیر قدرین اشباه — اتمه تیر غمزه که ایدوب کناه الیه و کیه حبینی
یا قدر باندروب نبی قبضهٔ جهانده راکبی — حامه دو قدفت و کل صفائشه قند قناتی

لاله قفانک چراغی نور چشم اولیا
شه سلیمان زمانه یعنی امیر المؤمنین

زیب و تخت اولدی وجود جهان خانم منام — قلمه مسار سلیمان ماهنی تفقد نکش
باشنه انجم دهه اولو رفتی ملکالره رفاه — قود و غنچه‌ده اسا نیله عوربی حنین
ای همال باغ کلزار نباشر سلطنت — وی چراغ نور عینه اولایی وافرین
عهد عدلکده کوکو محبوس اولدی ده رو ارین — ایر قواوله بجسته بلبلیش لعابی
کیمه کم روی جلالکی کوسترا قوتمی قضا — اوله همیبی حوتی اندا رمنح بیتیر و قین

سن سلیمان دولتی کلشن ایچره غنچه که — طاقتور بار ماغنه بر کوه خاتم ملکین
وه حنکلده بلیت روح افزای کوز بای صفا نور — اوجمعه ایکی قنات اچدی جبیر امینی
یار مغیچه لو صکو یا قدحی اوصنکی — بر ده واره اسمانی و سمایی هفتمین
سوزی اوز ایمه تمال قامت جانا بکین — ایلیه لر بحیا دعای دولت کونزین
نلیته کم روز مرور ماه وسایله نهاد — نیلنکم خنده اوقصد بهار یلمزمین
قبیله کاینات لحضرت اولوب بر مرکه — حضرت حق ایلسون آفتی بلا اولورده امین

فتح اولوب جمله دیار عجم فکر عملی — ایدوب اباب ظفر رهبری حق فرنجای
دو فصله ظلمت الی ادین عجمده چقوب — اولدی کوه کیبی نه عسکر روی کونفوزی
کوه فرهاد کیبی طاغ اشوب ابر فیالی — قصر شیرین کیبی کیده کمبخ کرد بیغ طاق
حمد اولوب غیرت ابدوب طوتدی بیلاق فتح نقش — غم دکل باغنه و رمانه برزل او فتنه قالی یپاق
یاره کا الله اکا که سوعجمی ایلیوب — نه دون ابنیه سن کوه کیبی قلدیر ایاق
زین اولوب عسکر صیمه سی مانند نجوم — قوروپ سبزه قالیلای ارکن کونش کیبی اوطاغ

یعنی سر عسکر اسلام و وزیر اعظم
بر جعفرکی کنشین ذات کریم الاخلاق

دولت ایله کلوب کیمسکینه اول مطیع — وای اوکا که ایده سرکشلکه کندو دیه عاق
رفض الحادینی شیمدناکر ونرکه ایلمین — اکن تیغیده لرزو صوکه اوکی رتنشاق

تیغ کبی چالشوروبن بولنم هر دم   سیف اسلامی ویرچکلمیلر کافره دیرج

تیغ سنی تیغ سکن اعدادن داغ اولمز آ   طرف اعدادن سلاکلدره اولور هر دم

بلمدکه تیغه ایرشدوکمزی جنغد الدن   آصفا اولمز ایمیش عاشقم نیغدن ایری

هم وصلتدن اولور اکمز تیغ نثار   بیلد اولوب ایکم وتربیله بو بیتی طباق

بحر مولی آن عسکر ویردن اکه کی   شاه دورزبله نغدله اولدی آرتقده

امتک جمله سواحیدی امام اعظم   منت الله که سعیکله دوباره بوج

پادشاهه بدی اقلیم فیطیع اتدرکی   خدمتک ایلمکه هند وخراسان مشتاق

عجب اولمز دیرلیسم قاره قم تکبری بقر   منصب امیده ایرمیاله جوتوقلدم فاق

اغلیوب حامله یازجیلیک اتسم قم   کر بو کستاخلغه اولمسه بکدینی ساق

برق طوبدن اولوبدر زرلقی قالم اتملیه   عین عونکله بوکیجیا قو تکلک حالته نوج

روز وشب ورد دعای تو دورر جشن کین   عمر وکیده لیالی ایدی زیاده زراق

شاه زمانه حکمنه تابع وار تی وره   منشوربنی ایکچ مهر سلیمانه اوزناه

چیقیلدرکه کلدی رسوله قضا وارقو   کویا شاه حکم شهنشاه سما عزاه

تا بیجر یکله شلاد اوله نشانه قوس   یا کعبه وریر یه حال تقشدرره وکاه

القوه اولوقدر اوله کوزتن کلی شمعه   مؤمنلر مصوبر ینه انوار اولور دواه

کویا یمین عرباندر حیلته حوق   تسبیح توقعه ایدر کعبه بیاه

باقی عین جانبله صنمسن کعبه کبی   جمله سطوربی قافله کبی بیکماه

حکم بیرینی اولدی اهل ولادین ورکه اتکن   کوکلی قالیتشانی کبی کعبه ده نهان

یا کعبه حج یه دور اول ای صولی آستین   یا وار ز یکیقبو سنده اوده وکاه

سرو قدلر حسن وسرخیبلر اهلی حوله   سرحلقهٔ اکابر وسرور اسرور اراه

ابن کمال و هم لوکم مشتری جمال

نهان کمال و منبع الطاف مستعاه

تیغ باکدرکه نطرافلکه کند وزن   بو کسوت اتاریله ایلیدی بن بهان

بد وضبط رکه عاشقیدر اهل معرفت   بدفا بدر رکه جاکی لیدر جانکه بوجوف

بو اهل علمدرکه یا نیج ما وبرد   صدق نعال صدر صدراری که واعیه

ای یکجو برجا قصدوکما لیله حمع فنوه   این نظم ونثر النن جهانده بلاوله

بدماه قاطع اوله نولا فضلله بوتربت   هر سطر بدی اولدی صانکه اکنی تیغ وره

یا نکیخ شول کشیکه سعادتمال ایدی   باکر رعطار حجار احمد مهر له قراه

تا که مقابله اولیمز حسب و جبه   سلطانه ترکیم قزلباش کبی هماه

کم کورده کم لرشدی عجب پرلبک کبی   حسنیله یوسف اولکشی حسنده قهرمان

کمدرکه قدحکله ردیو حمله نظیر اوله   اقرانه اولور می حضرتنه حائه چوزلاه

باتمزلمدی شرح ذی علم لدنه کبی   قضر نامه قلم اولماسه ترجماه

قد حاکی بن ن جانبله تقریره تسلیم   اجدر رمز اولدی قوت قلاکی تکلماه

زیرا که بر بلا ایسه قالدم که جابجا ‌ ‌ زیلدی اولدی پله لری کوکبی عیانه

بن اولوب بلا ایسه اغنجه با غلو فی المثل ‌ ‌ وندم فروغ سپهر که سنه صورة تاجه

هر جانبنده بلنه لری غازیلر کبی ‌ ‌ صارقدی ضرب حرب کوکده صنکه طبلیله

بر تقلیلی سوموکلو بو چکن حلو کاهی ‌ ‌ یا کسماده کی کورنن زراه کهکشانه

یا ترتن لوغلمش جبهنه پاک زراو بلاسی ‌ ‌ یا بر بر بیه ورلرکه اوغور اوبلکاربانه

هر بار حسینی ایتدی توغمه زورکار ‌ ‌ یارب نه صوچ ایدیبر اوله جبانه تاکهانه

اکنج ماطول و عرضی ایکن اوله بی حالکه جاکه ‌ ‌ قصر و جوف صناسن لوروپ تزوبانه

جاکه اوله بر صنمک اغوجه اجدبی کوکی ‌ ‌ فی خیالیسی ایله بشوکم اولدی دوماته

یکی کتورمز که عشاق او لکنوب ‌ ‌ نار هلاک ایله لرزلة یاره هو نعانه

و مه قدر اکلم اجو مزور ازینه ‌ ‌ رحم ایله لرکم اهه مزنا له و قفانه

نایله که سبز جامه ده قصر بهار ایله ‌ ‌ کویا ده ایکن صفا ایله خنده لها و لا هها

یارب تجیع روح شهیدانه کربلا ‌ ‌ زو غمره الغوزه ده آخر التیامه

قورو جا یا تشه نو کیدر اشلغ ایدر قصرک ‌ ‌ پایه بر کوکده بر شطه قصر قاسم ماتسا

شطه بغدادی شرف ویره دیکو جسر عالی ‌ ‌ کهکشاندر صنه سنی کوکده اولو بیدر سیدار

هجابه ایچ اولور کیمه نفیس اولمشدر ‌ ‌ رویی ابر اوزره الف خطی بر مثنی عجیب

کتوررلوغی کوره نور نبی بر صلوات ‌ ‌ نیلی شرح ایلدی اعجاز ایله صانکم حباب

نسرطایر کبی شطار مغنی خوش کچه رز ‌ ‌ قول قناده اولدی بزه صانکه بو جسر اعلا

آخرت کوپریسنه باکه دوزین آنجه هاى ‌ ‌ که ضروری کلوب اوغورار که هو شاه و عجیب

حالت عشق حبیب ایله سورر زنجیرین ‌ ‌ نته کم عاشق دیوانه وحشت ویشدار

صوچ بو جسر تماشاسنه قالدم حیرانه ‌ ‌ کوکه زنجیر ایله کویا چکلور از دریا

جمله کشتی لری ایکن قره طاغ کبیدر ‌ ‌ کلور بر عسکر منصور ایله یول اوغوراکا

تیغ سیاه کبی اقر صوییسی صبا کوی ‌ ‌ کوستر رقلعه و درین بنه بو جسر قنا

هوندی بغداد همانه جسر که استانبول ‌ ‌ غلطه بیره ده ایده لی کچر اینده فرضا

آقاچاوردر اولوبدر بزه کاغدخانه ‌ ‌ سیر ایتوبدر مو سی کاظم کویا

اصفا چونکه ونور ایلوکی ایله صوینه صالی ‌ ‌ سنی بو کبی نور ایله قنا ایتدی خدا

قلدره اکم کوردیتور شمع مانند صبر طا ‌ ‌ دوسته و صعقله اولدی ننکم صحرا

قصر اولوب خلقنه سنده علیلک ایتدکی ‌ ‌ کربلا ایسر فی قلماغه جالی لروی بلا

رحمت اوله طایفه کم سا که ما ابوروالاكبر ‌ ‌ ولس اول عاسکر کم و ایکن اولوراه تما

شطک اوکسن خهور ایتدی بو جسطر اکر ‌ ‌ اوکاکی یا زلمتر بیری خلوق جهانی قطعا

شر قصیر شیفکله ایا بحر و کرم ‌ ‌ اولدی تواریر رواه ایلا بحر ارج صفا

بحر اشعاره ده بو جسر لطیف اولدی همانه ‌ ‌ هر بر بیتی که و یرم شوقیله فرو کرو کر

جسر عالی کبی اوزره شو زبی تحقیر ایت ‌ ‌ لصیق شاهد دعا ایله دعا ای یحیا

اوله اقرصو کبی کیر و کدر وقت جای ‌ ‌ عینی عالمده لقه بو زبر ننه کم ما

وکذا

نطار

لامعه مهر عطاسنده ایرشه حسنات   نته کیم جرم هلال اوله فلککده بدر

اولدی حضرت حاکین شاه جهان مقبولی   قلبی اوستونه اودی اثنی الله ذکر

چکلم کوزه کبی اوچ سنجقله شرقه حربی   قاچ طبل اغزی قولالم قولالم سز حربی

اتیسوده ملحدلره رافضیلر باشنده   کوزلیه تیغ زکه ضمه یله فتح لری

کسلی اصحابه ایله شاه وجودینی هماه   اوردیلر حمله تبر آیینه تیغ و تبری

چاریار که رضی الله تعالی عنهم   انتقام الدیلر قهر ایله حاکم اهل شری

بوغزینی آلدیلر کبی سرخ سرکی   کیجه کیم تخت شلی شاه نوله اوسکودری

رافضی شاهینی مات ایلدیلر کیجه فی الحال   سوردیلر ایتدیلر نطع جهاندن اوده ایاری

کیجه کوندز کبی کتوردی نور ایتیت   ماه تابانله خورشید جهانک سفری

بدکبی آباد ایله طی مکاه ایلیلیچ   قودیلر علیه خدوی بو غبار کدیری

اد بر شرقا الینی مهجهانه تا رکبی   تابع اولدیلر بزه شروانه الکک شیردلری

چقه کلدی کوزنک نوری عجم شاهنک   اوچدی شاهین کبی آچدی پرو بال اوی

کلدی کسی کبی کوکلم کوز ایلدی هماه   یا یتقلندی ده ویراته شنلک خبری

آلدور تختینی تاجینی بوکره شاهنک   همت و قوته بزه عثمانه الکک کوچکلری

یعنی سلطان ولایت ملک عظمت   ناظر و ناصری حق خفیتی رهبری

صاحب سیف و قلم شمس هدا ظل قدر   معدن لطف و کرم شاه هکاره تا موری

مهدی دهر زمانه شاه سلیمان جهاه

که ایده دست دعاسی ایله یار ظفری

شاه صدیق قدر اول حیدر آثار اقبال   آل عثمانک عینی ایلدی عدل عمری

شویله ضبط ایتدی جهانی که اکا بلده غیری   یکسنک یکسنه هر سنه ایدر شمسه ضرری

کوزنی تو غاری برغم همای رفعت   اسکی اثر آتدی قبح و ظفری وریه

طالعه معرفت الله ایله قرابت پاکیچه   نته کیم بوی صفا بخشه کلدی کوهری

یدی اقلیم الیچ آلدی اولدور رفاع و نعتی   اولسه بر سنگ عالی کسده او تا نظری

اولدی بر اکسیر نظر شاه ولایتدر کیم   شمس ایدر عینی عنا ایله وجود قمری

بر کرم ایتی سعادت گنش ... تعالی   فرقه تزیینی کوهر ایدر حجری

یعنی بکا بکی نیار کوزه اولنوزی قولینی   سر افلاکه چیقو کوزه دنیا حاکمی

کلدیلر سلطنت و عزتله هو تعلی   جم و جمشید ... رکبه بر رسید یوری

الملک سلطانی قرم خانی قبوسی قولیدر   خیر القابس کلمس اولسه عجمی نوکری

بر نجیدر که قچینی و شمس اکا اوله مطیع   ماه فاروقی ویرکندوسنه ما فخری

بر ... نوکر بیک نته کیم بر کبی قواره   جور و دور بوله دنیا طوتوکاکچ قوری

قولاری نقوبسی چیکنچ اولنور ... رحیاله   اهل اسلام یا غور عزتی و نور ...

کوروم اول شمس جمالینی کتور صلوات   کلدی بر نور ... سعادت سحری

نوروه یا کنی دور صفکه زوال ...   ایتی رحمت اولوره ... که اثری

ما نكه لعلدر ... ورقين طوبا	باغ جنتده ... ثمری
بيشاهم ور ... كه قولده اولمقدر	صدق وا ... قولوكی قفرقی
ادرتو ... [illegible]	[illegible] ... اصدر
صفر وش ... اولوب جمله ...	نيجه بكين ... [illegible]
بكه اوار ... [illegible]	[illegible] ... شكوريدی
نه بلا ... كبی النخما الكني	كوه كبی ... اولدی
بن شنی ... قلبيم ...	بن ... اوهاچوری
بر ... كه اكلمه اعدا	سنیده ... كلور ...
بنی ... اولدی ...	نيجه طوب اولدی ...
عرضم ادوقوله ...	باشمه ... ایدی ...
ور كبی غیرتا ... باغوم دولنور	ایره ... كلدی
عمركه اوز ... مقهور	لب ولیركبی ...

... وار ایره ... جهانه ...

حشره وكه ... ایلیه ... [illegible]

یا حضرت مولانا

یا حضرت مولانا درمانده‌ام فریاد رس
ای خالق هفت آسمان درمانده‌ام فریاد رس
ای رازق پیر و جوان دارندهٔ کون و مکان
ای قادر هر انس و جان درمانده‌ام فریاد رس
دانندهٔ راز نهان احسان تو بی حد و عد
ای رحم تو بر نیک و بد درمانده‌ام فریاد رس
هر لحظه گویم ای احد درمانده‌ام فریاد رس
ای منعم هر مفلسی ای مونس هر بیکسی
ای خالص هر مخلصی درمانده‌ام فریاد رس
ای نام تو بر کام و لب خوانم ترا هر روز و شب
ای کارساز هر سبب درمانده‌ام فریاد رس
ای شمس دین تو هر نفس همچون بمرغان در قفس
ای قادر فریادرس درمانده‌ام فریاد رس

یا حضرت مولانا

85 رجب بیرون شد و شعبان برآمد
برون شد جان ز تن جانان برآمد
86 دم جهل و دم غفلت برون شد
دم عشق و دم غفران برآمد
بروید آن گل و نسرین و ریحان
چو از ابر کرم باران برآمد
دهان جمله غمگینان بخندید
بدین قندی که در دندان برآمد
چو خورشید آدمی زربفت پوشد
جوان مهدوی زرافشان برآمد
بزن دست و بگو ای مطرب عشق
که آن سر فتنه پاکوبان برآمد
اگر وی رفت باقی باد امروز
اگر عمر بشد عثمان برآمد
همه عمر گذشته باز آمد
چو این اقبال جاویدان برآمد
چو در کشتی نوحی مست خفته
چه غم داری اگر طوفان برآمد

[illegible]

دوتش وقت سحدمده چرخ بالان یافتم دولتیکه صبح وقتنده چرخه نهایت بولوم صبح دم وقت تجلی افعالدن
عبارتدر یا چرخ الهیدر که اول عنایت ازلیدر یا خود مسلوک اوله که دائم ذکر و نفی خاطر و مراقبه در و باقی طاعات و عبادات
الی و اسبابندر وقت سحدم چرخ الجنده پایان بولدم دیدوکی یعنی ظلمات دنیاده خواب غفلتده مستغرق ایکن
عنایت اشبو تجلی افعال اولدوغی سموات و ارضینک حقیقتنه و نهایتنه واقف و مطلع اولدم دیمک اوله
و بعض نسخه ده بو عرش بالان یافتم واقع اولمش عرش اوزرنده بالان بولدم بو تقدیرا و زبینه عرشندن
مراد قلب انساندر نته که قلب المومن عرش الله دمشدر و بالانه مراد عالم صورتدر زیرا بو جمله احکام و آثار عالم
الوان و محبت دنیا که بار محنتدر بونلرک قلبنه ارتباطی دیو کلمه سی عالم صورتنه متعلق اولدوغی ایچوندر نتکم مرکبک بلالی
اولنه یوک اوله فرجس بو تقدیرجه معنی شویله دیمک اوله که تجلی وقتنده قلبه نظر قلدم کوردم که بو جمله بلا و مشقت چکدوکی
عالم صورتنه متعلق اولدوغندن او ترویمش در میان دانه خشخاش سندان یافتم دانه خشخاش الجنده
اورسن بولدم دانه خشخاشدن حق جل یا شول کوهر کیم اول مخلوق الله اولدرته کیم احادیث و اخبارده واردر ایت
اولنور کیم حق جل و علا بر جوهر خلق ایتدی اول جوهره نظر ایلدی اریب صو اولدی و باقی موجوداتی اندن خلق اولدی
لقوله تعالی خلقکم من نفس واحدة و خلق منها زوجها و بث منهما رجالا کثیرا و نساء و فی التوراة ان الله تعالی
خلق جوهرة و نظر الیها بنظر الهیبة فذابت فحصل من زبدها الارض و من دخانها السماء پس دانه خشخاشدن مراد جوهردر اولدر
و سندان افلاکدن عبارتدر زیرا اجرامی صورتنده که کوکلر و کریدر و تا بهدر سیر ایله که اهلسدر و قنبد پس دانه خشخاش ده
اورسن بولدم دیدوکی عالم جوهردن خلق اولمش بولدم دیمک اوله یا خود دانه خشخاشدن نقطه قلب صنوبری دلیه که
اول صورت قلب حقیقی در و جمیع موجودات محیط در بو تقدیرا در عالم که اورسن کبی در قلب الجنده دیمک اولور
قوله تعالی سنریهم آیاتنا فی الآفاق و فی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق بیت ولی یک قطره را که بر شکافی بردن
آید آن صد بحر صافی یک کلاهی داشتم البلوکم شد ذمی لبلبوده مراد درجه صباوتدر زیرا اطفالک اکثر میلی و حبسی لبلبوده
و جوزه و مویزه در پس لبلبودن کلاه دیدوکی تاج معصومیتدر که بهر کملک بنده اوله تکلیف بندندن آزاد و سلطان عالم اولور
پس کلاه لبلبویی یادی قلدم دیدوکی اول صباوتدن آزاد و سلطان اولوب بولرکن بو غفلته و جاهلیته ایر دشوب بلادو
تکلیفه اسیر و هوا و هوسک دامنه کرفتار اولدم اول درجه سلطنت بندن ذایل اولدی دیمک اولور قال قدس

در میان دفتر ملا سلیمان یافتم ملا سلیمان دفتر الجنده بولدم دفتر ملا شول قلب عالمدر که معرفت الله و علم لدنی برله
مملو و آراسته اوله جمله کمالات و معارف مجلا در بن اولیا خود ملا مجلا مولی در اوله یعنی شول قلب که محبت ذنبه
برله درجه ولایته ایر شوب بهر تقدیر اینک کبی قلب سلیم اولور آرزوی نفسانیدن و هوای شهوانیدن که امراض روحانیدر
قوله تعالی فی قلوبهم مرض ه و ذلک قلب سلیم عند الله مقبولدر قال الله تعالی یوم لا ینفع مال و لا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم
و دخی بر مرتبه ده قلب سلیمانی اولور و حاکم اولور نفسک عسکری دیونه در پس کلاه لبلبوی دفتر ملا سلیمانی الجنده بولدم
دیدوکی اول مرتبه معصومیتده اولان تاج و سلطنت قلبک حلیم و سلیم درجه سنده یعنی مرتبه موفقده و محمده
بولدم و قال یک قطار اشتر بکوه قاف بود اندر کذر هر قطاره ده قاف داغی اوزرنده کجده ایدی یعنی حواس ظاهر
و باطن قوای جسمانی و روحانی و معلوم و معارف و آثار ظاهری و باطنی قطارنده وجودینه کوه قاف قدر بونلر اتبابنه
الجمع در کما قال عز من قائل و تحسبها جامدة و هی تمر مر السحاب قال قدس الله سره العزیز در کنار بحر بی پایان و جولان یافتم
بحر بی نهایت کنارنده جولانده بولدم یعنی بونلرک وجودی و جلوسی احدیت بحرینک کنارنده در قال قدس سره ناقه
عصای موسی و روح پدر ناقه صالح بدن اولیاء الله در و عصای موسی صفات روحانیدر و روح پدر روح حقیقی قدسیدر که
روح اصافیدر که کندو ذاتنه نسبت ایلدوکیچون بقوله تعالی و نفخت فیه من روحی و حقیقتده جمیع ارواحه اصل اولدوغی عیسی
روح پدر درلر نتکم روایتده حضرت عیسی علیه السلام عروج ایدیجک بابام طرفنه کیدرم دیدی نصاری بو سوزدن
غلط دوشوب ابن الله درلر بقوله تعالی قالت النصاری المسیح ابن الله هر شبه را در بطن مادر زنده و جان یافتم بطن
مادر یعنی نفس انسانیه که وادیدن عبارتدر بو روح ذاتی انده حاضر در بولدم دیدوکی یعنی ذات انسانیه بدن جسمانی دوای
روحانی و روح اصافی حیات حقیقی برله دری بولدم روح حیوانی عبارتدر ملا حضرت مثنویده بیورمشدر باد و جان
است بنده انده یافتم و تو مرده با حق زنده اند پس مؤمنینک بدنلری عین روحدر خصوصا حضرت رسولک علیه
السلامک مبارک جسمنک کولکه سی اولمدوغی ولیلدر که بدنلری عین روح ایدی نتکم مثنویده بیورر جسم و جان و حس
و نشان جمله جان مطلق آمد بی نشان پس بزرکان این نکفتند از کزاف جسم پاکان عین جان افتاد صاف
ای عجب وان سوزنکه بود دشمن عیسی شد بر علیینه قوت شهوانیه دروبسوزن عقل جماعتدن غیری اولم بو غایه ارتباط
دوره تمدن و علو تاب نه کتمکه نافعدر زیرا باعث بر قال قدس سره جم جانه فخانه سوزن در نهان یافتم اول عیسی انکوه دخی

87

88

٩

لنه بى جيمده بولدم يعنى قوت شهوانيه مى وجودمده ومحبت دنيايى صدرمده بولدم قال قدس سره العزيز

سعد ونحست كادلوكى بر نكون پادشاهيا اوچ نور النمش طانغ صنوى باشى قنغه اولوب بو نورلر الله كادلوكى

ديددكى هر كسنه نك كم دائم كمى اكل وشرب ايچون اوله بس مسى دائم اسفله اولور ودخى بو نورلر اولور زير طمعندن

هر كيشى سويرز وياخود كادلوكى ديددكى بدنه انساندر اولا اوچ نور النمش عمر بو قدرى ايله كه دائم تملك ايچنده در شهولر

اول بحه كه تننده جان اوله بيت اوچ نور النمش طمع كرك قان اوله جان ايچنده يكرمى شر نفس وجواز در اوكم انى

كيدو دن صو درشور جار مزد جوز بريان يافتم جوز بريانك جار مغزنى شورتنده بولدم يعنى بدن انسان كه

عناصر اربعه مركبدر وحوادث زمان ومرور ايام ايله قورمش دنمشدر جو الحاد شريانده بولدم دقال صد هزار

ابهو بره لبها بر زنبر حكيم يوزبيك كيلنير اغوسى طود قدرى حكمت سوديه ايله مملو ايدى يعنى يوزبيك الفاظ

عبارت كه حكمت الهى ومعارف نامتناهى برله مملودر قال قدس الله سره العزيز در ميان بيضه بلبل فغان يافتم

بلبلك بيضه ايچنده افغانى وزنن نوتدم يعنى دهان بلبلك بيضه در بو عبارت والفاظى انده بولدم

نعل رخش منديد نعوذ راستر انشر انده دوم اول كوكده لو نعل لغلر لرايدى ودمه نعل لغلق استعداد در بر ملك ودخى

اشترانده مراديا ارواح انبيا واوليا لردر يعنى قسمت ازلى برله قبض قدس درجه سنده ارواح انبيا واوليايه قابليت

تجلى الهيه نعللردى هر دم يعنى صفت جمال ظهور ايله ياخود اشترانده سالكين وطالبين اوله قال خلقه

كيم سنداران در گوش خاقان يافتم بر خلقه بو قلدقى انده خاقان قولاغنده بولدم يعنى ارزاق قابليت

دومر كيسنده دخى تجليات ولايتده بر داغ جك دبرشمه جك دد شتمشيدى خاقان قولاغنده

بولدم يعنى تخت وسلطنت صور كه مائده اسماسندن لعوذ كه

يعنى پادشاهلرده اولن ذوق عطاى ازليدن

برشمه جك ايتمش رزقنا الله واياكم

دقايق المكاشفين والمشاهدين

وكل الطالبين المشتاقين

بفضله وكرمه

لله العالمين

الرحمن الرحيم

کله ای نامه سنی بیك شتابان ایده‌ین   پای تخت شه جم پایه‌یه پویان ایده‌ین
کوتورب شهرستانبوله سنی سربسته   هدهد تاجور بزم سلیمان ایده‌ین
واراسیه ذره قدر دولت اکر باشکده   قصه‌پرداز حضور شه دوران ایده‌ین
یازه‌یین نور ایله سرلوحه دیباجه‌کی هپ   آیت نصر ایله فتحی دخی عنوان ایده‌ین
چکه‌یین کوهر مضمونکی سلك نظمه   درة التاج سر دفتر و دیوان ایده‌ین
نقلکی نقل مجالس ایدوب اعیانه تمام   نسخه‌کی دست خوش جمله ارکان ایده‌ین
ایلیوب حامل اسرار سفر یعنی سنی   ناقل قصه بغداد و صفاهان ایده‌ین
لفظ و معناکه قیلوب هر کشی‌یی چشم ایله کوش   سوزوکی دیکلیه‌نی واله و حیران ایده‌ین
درج ایدوب عینی ایله قصه‌یی تفصیل اوزره   حاضر و غائبی هپ حصه‌ده یکسان ایده‌ین
مژده نصرت سردار ظفر آثاری   همتکله کوتوری عالمه دستان ایده‌ین

مژده

مژده دولت و دین شادی ایماندر بو
اثر بخت شهنشاه جهانباندر بو

او شهنشاه جوانبخت همایون اختر   کارلی لازم ماهیتی در فتح و ظفر
خان مراد فلك اورنك ملك طلعتکم   کورممش مثلنی دنیاده دخی چشم بشر
بنده مخلص شیرین لقاسی خسرو   چاکر خالص آیینه دلی اسکندر
هدف غیرت تیر قلمی طبله ماه   رشکو ماه علمی مهر منور پیکر
شیر یوزدانکه یرندن قوپور بردمده   قلعه دشمن اکر اولسه هزاران خیبر
طاق جوزایی دو نیم ایلر ایدی شمشیری   خدمت درکهنه بغلمش اولسه کمر
ذره‌جه قالمز ایدی جند ثوابتده قرار   چکسه خورشید کبی قلعه چرخه عسکر
نه شرفدر بو هله سندخی بیل ای نامه   که اوله خاك دری بویله شهك تاکه مقر
بی تکلف کیره سن صحبت خاص الخاصه   بی توقف اوله سن کفت و شنیده مظهر
اولیجق ناصیه فرسای دری القصه   ماجرادن اکر استرسه مراد اوزره خبر

اولیت معدلت خسرو دورانی عیان
شکوه احوال عراق عربی ایله بیان

ره بغداده بصلدن برو دولتله قدم — نیجه دردیرلر ایسه حضرت صدر اعظم
منت الله که هر یرده مظفر منصور — تیغی کسکن سوزی طوغری ایشی تعمیم نعم
دولت پادشهیده نریه عزم اتسه — خاك راهی اولور اکسیر صلاح عالم
تیغ خونپاشی ایله ملك شهنشاهیدن — حمد لله کسیلوب کتدی هله عرق ستم
اتمشدر دخی کسنه اوله لی کون و فساد — خلقك اصلاحنه الحق بو قدر بذل همم
کمنه ضربت شمشیر ایله باش اکدردی — زر خرین قول ایدندی کیمی اتمکله کرم
یدطولا ایله ماوردولی کتوردی بنده — کافر النعمه لکی عالمه اولدقده علم
سرفرو ایتدی کلوب خدمتنه سید خان — غیری پاشالره کرچه دیر ایدی باش اکمم
اولدی اوردوی همایونه موصلده واصل — جمله اتباعی ایله عرض ایدرك خیل و حشم
قودی کوکوکی ده ظالم علی تجدی آخر — بیلدی کیم ظالمه رحم ایتمز او عدل عالم

موصل

امر اولندی که کیده اول طرفه طوغ و اوتاغ
محکم اولدی ایلرو کیتمکه لیك یساغ

اوغره دی میره بکلك اولکه سنه چون سرار — طورمیوب عهدینه بدبخت اباد ایتدی فرار
بیلمیوب خلعت زیبای شهنشه قدرین — غیبت ایله لکه لك ایلیجك اول مردار
خشم ایدوب آصف دورانی سلیمان حشمت — خانمانینی خراب ایلکه ویردی قرار
کوندرب روم ایلی بکلربکیسی اول طرفه — ایتدی تعیین یانجه نیجه بك مرد سوار
یوریوب هر تکیه دن قویدیلر اوجاغنه صو — شعله افشان ایدی لیك آتش تیغ خونبار
قوردیلر آدمنی غارت ایدوب ارزاقی — سربسر طولدی غنایم ایله اوردو بازار
اون قیون ایکی اوکز بر غروشه صاتلدی — بارك الله زهی سود غنیمت آثار
زور پاشا کچوب التون صوینی بکلر ایله — زور بازو ایله الدی اودخی ایکی حصار
ایشیدوب قصیه یی هب الدی مرد [illegible] — کندویه ایده جکن بیلدی سرایت آزار
رهن ایچون قوردشنی کوندرب اول صکره — الغه خط امان کندوسی کلدی ناچار

کیدرب خلعت اکا خسرو عالی مشرب
اولکه سن عینی ایله کندویه لطف ایلدی هب

اولدی التون صوینه واریلیجق مشکل حال — نهر بحر اولمش انی کچمک ایسه امر محال
بغلیوب هب کمر عزتنی عسکر بیله — کیمسی یایدی کلک کچمک ایچون کیمسی صال
کلک وصال ایله هر کس کچوب یوکنی — استر اسب و شتر ایلدی و کچدی فی الحال
مشکل اولسه کشینک هر نقدر احوالی — اولور آسان ایریجک عون خدای متعال
هر کیشی ایتسه اولور دعوت خرق عادت — ایده من لوحله ایتدکلری کاری ابدال
اولسه بر طایفه نک قطب زمان سرداری — کندولو داخی اولورلر کبی هب جندرجال
کوچوب اندن کیدیجک شهزرله صدر گزین — ایتدی واردقچه همان دولت و نصرت اقبال
ملک کورانده اولان بیکلری هب اکرادک — یوز سوروب مقدمنه ایلدیلر استقبال
شمع عدلینی کوروب خدمتنه جان ایتدی — کلدی شاه عجمک خانلری پروانه مثال
طولدی اشکال طوایفله سراسر خرکاه — بارکا اولدی نظر اهلنه فانوس خیال

یارب

یارب اول شمع دلفروزی منور ایله
کونی پروانه کبی اکه مسخر ایله

کیدرک حضرت پاشا ایله عسکر ناکاه — بر سحرگاه مکر شهرزوله اوغره دی راه
قدم شومی خراب ایلیوب احمد خانک — بخت برکشته کبی انی قلمشدی تباه
باصیجق اول یره سردار ظفر پیشه قدم — ایدیجک عین عنایتله اول اقلیمه نکاه
اولدی فرمان شریفی که کله دیوانه — جمله بیکلر ایله اوجاق خلقی سپاه (بیکلر)
آلدی انجم کبی اطرافنی اولدم عسکر — اوج اجلالده چوب کندو قرار ایتدی (چو ماه)
دیدی کم ایشته کلعنبر دینلن قلعه (بودر) — بنجه ییل اولمشیدی عسکر اسلام پناه
خان سلیمان ولی ایتمشیدی بونی (بنا) — دار اسلام اولوب منفعتندن اکاه
بیلیجک اولدوغنی ملک قولباشه ضرر — سر بسر بویله خراب ایلدی شاه کمراه
یا به لم می بر ایکی کونده بونی یوقسه (همان) — کیده لم می کلیورمش همدان اوستنه (شاه)
لایق دولت و دین هر نه ایسه سویلنسون — بودر القصه وقوف اهلی ولاندن (دلخواه)

مدعاسن ایدیجك صدر فلك قدر تمام

ایلیوب هر بری اهل سخنك فتح كلام

دیدیلر جمله سی ای آصف پاکیزه نهاد — رای صائبده سنکدر بیلورز کرچه سداد

بویله دولتلو بزمده بوراده بیلدوکمز — که ایده همتك اول بو خرابی آباد

بونی تعمیره ایق باصسه اکر فرمانك — زیر دستکده قالور جمله بلاد اکراد

شویله برلعبله ناکه قیانورسه بو تیغ — هر دو شش ششدر عالمده اولور نقش مراد

سوزلرین حضرت پاشاده ایدوب استحسان — دیدی کلسون بری وارایسه ندکلو استاد

یکیچری زعما التی بولك خلقی تمام — میر میران امرا جمله سی ارباب جهاد

اتفاق اوزره ایدوب جانله سعی کوشش — اوشدیلر شهرزولك اوستنه مانند جراد

شیر ایدك خسرو شیرین لقانك هنرین — حسن تدبیرینه خلقی نجه ایتدی فرهاد

یاپلیجه او حصارك دیدیلر تاریخی — داد ایله شهرزولی ایلدی پاشا بنیاد

نام دیکر ایله اولدی بو دخی بر تاریخ — داد ایله اولدی بو ییل شهر کلعنبر آباد

اولیجق

اولیجق قلعه بومنوال غریب اوزره تمام

ارتوردی اوغلنه ویردی انی پاشای نیکنام

یار اولوب خسرو دورانمزه عون خدا — خواه وناخواه کلوب بنده سی اولدی اعدا

سرکشان عرب وکرد وعجم سرتاسر — سر فرو ایلدیلر پاینه پر خوف ورجا

خاکپاینه کلوب یوز سوریجك مأمون خان — ملك خان احمدی ایتدی که احسان وعطا

خان حیدرله حسن بیکله کلوب خان تیمور — اولدیلر هر بری سیدی نجه الطاف سزا

میره بیکده ینه کلدی ایلچی طوبره غنه — ایدوب ایتدکلری کستاخلغی استعفا

شارباژار قول قلعه بروج الینجق — اولدی نصرت اثری هر نکیه دن جهره نما

النوب قلعه مفسدله حصار ظالم — کیردی شاه عجمك اولکه سنه جیش فنا

خان سلیمان ولی فتحنه اولمش عاجز — بو ایکی حصنی فتح المغه ایتدکده غزا

دخی بونلر کبی حقا که نجه حصن حصین — کیردیلر قبضه تسخیره بلا جون وجرا

کلمشدر هله دنیا یه دخی القصه — بویله سردار ظفر کیش اقالیم کشا

حاصلی بویله کرك پادشهك سرداری
كه اوله قنده ایسه عون الهی یاری

حلیا حق بو که ویردم خبر معتبری — سفر احوالنی یارانه یازوب ماحضری
ایتدم اجماله تفصیل حوادث نوبری — قومدم خاطر سامعده هله شبهه بری
بن قدر ایلدی کسه مراد اوزره ادا — سیر صدر جهانکیر سکندر اثری
داستان اولدی بتون عالمه خسرو نام — هرکسك طولدی ثناسی ایله سمع و بصری
کرچه بیکده برینی ثبت ایده مم مدحنك — خامم اولسه نقدر جابك و جری
شمدی خود جکمه ده بیك سد اوکنه برحرفك — خار و خاشاك ره دور و دراز سفری
قسماغه باشنی برکشینك دکزالی — از قیاس ایتمه بو یولده چکلن دردسری
کوره مزد و شده دخی روی صفای خاطر — کور آیینهٔ دلده نجه یوزدن کدری
بونجه دمدن برو کم خشك دماغ کدرز — مدعا اوزره نجه فکر ایده لم شعر تری
فیض باشای کزین اولمسه و لمزدی بینه — دلده بو مرتبه ده قدرت فسانه کری

اولدی

اولدی معلوم هله قصه برحصه تمام
نامه یه خیر دعایی ایده لم ختم ختام

یا رب اعدایه شه عالمی منصور ایله — کوندن بیك مژدهٔ نصرت ایله مسرور ایله
دایما ذات شریفینی خطادن صقله — طلعتندن دخی یاوز نظری دور ایله
خو که مکرمتی ملجأ شاهان اولسون — در که معدلتی مرجع جمهور ایله
ملکی اولدقجه جهانده کنف امن و امان — اولکهٔ دشمنی دریای شر و شور ایله
خصمنك دار و دیارینی براینجه خراب — سن انك ملکنی جنت کبی معمور ایله
اوغور زنده دخی سردار ظفر آثارك — باشی وجانیله اولان سعینی مشکور ایله
بیلدورب ایتدوکی اقدامی شه دوران — چکدوکی جور و جفایه کوره مأجور ایله
ناظر دولت و دین خسرو عدل آیین در — عین الطاف شهنشاهله منظور ایله
اولمسون دستی تهی مهر سلیمانیدن — انس و جانی کوتری امرینه مأمور ایله
دولتا بینی جهان حشره دکین یاد اتسون — نام نامیسنی رستم کبی مشهور ایله

جند اسلامه ده ایت عونك الهی ناصر

سكه اصمرلدقا خوالمز اول آخر

ح